

Etika v komunikaci

Bc. Magda Hasoňová

Diplomová práce
2004/2005

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Obsahem této diplomové práce je přiblížení potřeby podpořit v mnoha profesních organizacích současnou legislativu etickými pravidly sdruženými do tak zvaných etických kodexů, jako je tomu například u Etického kodexu reklamy a Etického kodexu České televize, které jsou v této práci srovnány.

Nutnost stanovit si pravidla mimo rámec zákonných předpisů si vyžádala praxe i u komunálních médií, určených pro malý okruh čtenářů a proto je zde i mimo jiné učiněn pokus o formulaci návrhu znění Etického kodexu rosického zpravodaje ROSA.

Abstrakt ve světovém jazyce

The thesis is focused on the need to support the current legislation in many professional organizations with ethical rules united in so-called ethical codes such as the Advertisement Ethical Code or the Czech Television Ethical Code which are compared in the thesis.

The need to define rules above the framework of legal regulations also exists in municipal media meant for a small circle of readers. That is why, the thesis tries, among other things, to formulate a draft of ethical code for the Rosice town bulletin ROSA.

Děkuji konzultantovi mé diplomové práce PhDr. Zdeňku Storchovi za pomoc a čas, který mi věnoval při jejím zpracování a za její odborné vedení.

V Rosicích dne 14.4.2005

Bc. Magda Hasoňová

Prohlašuji, že jsem na celé diplomové práci pracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala.

V Rosicích dne 14.4.2005

Bc. Magda Hasoňová

OBSAH

OBSAH.....	6
ÚVOD.....	7
I. TEORETICKÁ ČÁST.....	8
1 ÚVOD DO ETIKY.....	9
1.1 PROČ ETIKA?.....	11
1.2 OBTÍŽNOST ETIKY JAKO VĚDY.....	11
2 ETIKA INFORMAČNÍ, NOVINÁŘSKÁ, MEDIÁLNÍ, NEBO KOMUNIKAČNÍ?.....	13
2.1 ZASTAVENÍ U PROBLÉMOVÝCH KAUZ INFORMAČNÍ ETIKY.....	14
2.1.1 Právo na informace.....	14
2.1.2 Ochrana soukromí.....	15
2.1.3 Ochrana obchodního tajemství.....	17
2.1.4 Ochrana duševního vlastnictví.....	17
2.1.5 Svoboda projevu.....	18
3 ETICKÉ KODEXY.....	21
3.1 PROFESNÍ KODEXY.....	21
3.2 TVORBA ETICKÝCH KODEXŮ.....	22
4 ETIKA V ŽURNALISTICKÉ PRAXI.....	24
4.1 PRÁVA NOVINÁŘŮ.....	29
II. PRAKTICKÁ ČÁST.....	33
5 ETICKÝ KODEX REKLAMY.....	34
6 SROVNÁNÍ KODEXU REKLAMY A ETICKÉHO KODEXU ČT.....	45
7 ROSICKÝ ZPRAVODAJ ROSA A JEHO VZTAH K ETICE.....	49
8 NÁVRH ETICKÉHO KODEXU ZPRAVODAJE ROSA.....	56
ZÁVĚR.....	59
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	60
SEZNAM PŘÍLOH.....	62

ÚVOD

Význam a potřeba etiky je dána každodenním životem a potřebami každého z nás, zejména po roce 1989 stoupl význam etiky, která se běžně omezuje jen na spojení s morálkou. Život není ideální a přináší sebou i neetické praktiky a to ve všech oblastech. Nepočítáme s tím, že všichni budou mravní, budou se chovat podle zásad slušného chování. Hranice, co je ještě tolerováno a co už není, je dána stavem a chováním celé společnosti. Ne všechny etické zásady se dají zahrnout do legislativy, a proto je potřeba je podpořit dalšími obrannými mechanismy v podobě například etických kodexů, které vytvářely, vytváří a podporují rozmanité profesní organizace.

V oboru masmédií tak funguje Rada pro reklamu, která vytvořila Etický kodex reklamy, Syndikát novinářů České republiky, který přijal Etický kodex novináře. Masmédia mají tak obrovský vliv, že právě tyto obory musí být regulovány systémem pravidel - etickými kodexy. Například reklama. Ta se dnes posouvá od pouhého informování a podněcování zákazníka k jeho totálnímu ovlivňování na hranici manipulace. Na rozdíl od západních spotřebitelů nám však ještě chybí taková výraznější spotřebitelská citlivost na negativní komunikaci reklamy směrem ke spotřebitelům. Ta však vyžaduje čas, časem se i my naučíme dostatečně bránit. Jednoznačné je i to, že když půjdeme do důsledků, dokáží média lidem zničit a nadále ničit život, nejen ho pouze znepříjemňovat. Stačí sledovat každodenní tisk, televizi, poslouchat rozhlas a zjistíme, že se množí případy lidí, kteří se nevině dostali do pozornosti médií a současně i tím proto vzrůstá odpovědnost novinářů za své jednání. Není ani tak důležité, zda se jedná o tisk celonárodní, regionální nebo komunální. I v té nejzákladnější komunální komunikaci je potřeba dbát určitých etických zásad.

I přesto, že každodenní praxe i různá odvětví přinášejí do života rozmanitost a různorodost, základy etických principů jednotlivých oborů zůstávají stejné a staví na společných pilířích, jejichž zásady respektuje každý z nás.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD DO ETIKY

Etika bývá označována za nauku o morálce. Z překladu slova etika – mravověda - mravouka snadno pochopíme, že jde o pojem, který je příbuzný s obvyklejším pojmem morálka. Etiku můžeme definovat jako systém morálních principů, pravidel chování. Chápeme ji jako uplatňování normativů mravní povahy a poslze i jako vědu o morálce. Etika, mimo jiné, usiluje o rozlišování mezi dobrem a zlem a snaží se toto rozlišování uplatnit na soudy o lidském jednání.

Etiku jako vědu o morálce prezentuje řada autorů. Jiří Bláha a Zdeněk Dytrt ve své knize Manažerská etika uvádějí, že „někteří autoři (např. H. Haškovcová ve své knize vydané v roce 1994 pod názvem Lékařská etika) chápou etiku jako teorii mravnosti, jejímž předmětem je zkoumání zákonitostí mravního chování jednotlivců i společnosti. Z toho vyvozují, že etika je nadřazena morálce“. K pochopení pojmů etika a morálka může pomoci etymologie těchto slov. [1] Slovo etika pochází z řeckého slova ethos, které označovalo místo pastvy nebo místo pobytu zvířat a s tím spojený i určitý způsob života a chování. Také u lidské společnosti lze hovořit o místu k bydlení, o zvycích, obyčejích a způsobech jednání, které je spojují. Teprve později slovo etika označuje také mravní chování jednotlivce [4]. Morálka je odvozována od latinského výrazu mos, který je překládán jako mrav, předpis, vlastnost a také chování, resp. moralis, což znamená mravní. Pojem moralis se objevuje v Ciceronově překladu řeckého ethikos do latiny.

Pro vlastní pojetí etiky má zásadní význam pojetí étosu jako mravnosti, smýšlení, postoje. Nejde proto o pouhý popis zvyků a obyčejů, ale vědomí hodnoty morálního smýšlení a chování. Podle tohoto pojetí hraje důležitou úlohu postoj člověka, tedy jistá dispozice chovat se určitým způsobem v určitých situacích. Étos tedy vyjadřuje „má být“, nikoli pouhé „jest“. S tímto pojetím étosu se setkáváme u Aristotela a zvláště pak u Immanuela Kanta v obsahu pojmu kategorického imperativu.

Hodovský ve své knize vydané v roce 1992 pod názvem Úvod do etiky podobně jako H. Haškovcová v knize Lékařská etika, považuje etiku za vědní disciplínu, zabývající se studiem mravního chování, jež v sobě zahrnuje odpovědnost za vlastní chování (vůči druhým a širokému prostředí), v pojmech oprávněnost a svoboda volby. Odpovědnost a oprávněnost v jednání bychom mohli charakterizovat jako jednání, které je řízeno uvědoměním si důsledků, to znamená že jedinec zvažuje skutečnosti, které svým

jednáním způsobí, zkoumá, jak svým jednáním ovlivňuje práva druhého (druhých), a zvolí takové jednání, pro které má z uvedených hledisek nejlepší důvody.

Východiskem pro etiku jsou morální hodnoty, které pocházejí:

- a) z lidské zkušenosti – nejvýhodnější pravidla lidského soužití
- b) z víry – metafyzické představy o ideálu dobra.

Zdeněk Dytrt a Jiří Bláha v knize Manažerská etika na straně 16 tvrdí, že obecně lze konstatovat, že etika „ustavuje, co jest právem mravné a co jest nemravné, přičemž někdy platné názory mravní přičí se názorům správným....“. V tomto smyslu jde o etiku normativní, která vymezuje rozsah platnosti etických zákonů, pokud platí například v politice, v umění, a v literatuře.

Přihlédneme-li k rozlišení mezi morálkou a etikou, pak můžeme souhlasit s následujícím strukturováním etiky:

1. Morálka nebo také tzv. deskriptivní etika, popisuje současný stav a představuje první stupeň vědeckého poznání.
2. Normativní etika, stanoví, jak by člověk měl jednat. Týká se toho, co má být, i když respektuje to, co je.
3. Metaetika – se zabývá rozbořem etických pojmů, především zkoumá jazyk etiky, například jaký je význam slov dobrý, hodnotný, správný.....a podobně. [1] Kromě deskriptivního a normativního přístupu je uváděn ještě instrumentální přístup, který hledá souvislosti mezi jednotlivými skutečnostmi. Snaží se přijít na to, jak jedna skutečnost ovlivňuje jinou.

K základnímu pojmosloví etiky jsou počítány kromě již zmíněných termínů i pojmy dobra a zla, nově bioetika (bios-život, etika-mravnost), deontologie (řec. to deon – povinnost). Deontologie je rezervována pro oblast tak zvaných deontologických kodexů (prvním deontologickým kodexem je Hippokratova přísaha), teleologie (to telos -úcel, cíl: mravní aspekt jednání teleologie spatřuje ve směřování k určitým cílům, přičemž cíl je chápán jako hodnota – dobro – an sich- o sobě), svědomí, hodnoty, morální normy a jiné.

Až dosud uváděné pojmy mají obecnou platnost. V oblasti speciálních disciplín bývají zpřesněny, protože sledují užší vyjádření mravnosti, která je předmětem zájmu určité disciplíny, např. lékařské etiky, podnikatelské etiky, pedagogické etiky, nebo manažerské etiky. [1]

1.1 Proč etika ?

Proč etika? Proč bychom se jí měli zabývat, ba dokonce ji pěstovat jako vědu? Jsou dnes ještě etické otázky aktuální? Nestojí snad člověk dle F. Nietzscheho „mimo dobro a zlo“? Můžeme se etického uvažování zříci a přestat tím moderního člověka omezovat neustálými zákazy a příkazy?

Zvažme, co by se stalo, kdyby se společnost skutečně „odmoralizovala“. Naše životní realita by pak mohla být konfrontována s těmito a podobnými otázkami:

- Proč by lidé nemohli své bližní obelhávat, podvádět, okrádat, vraždit, když je to výhodné a člověk se v určitých případech nemusí obávat vypátrání a potrestání?
- Proč by měl politik odolávat korupci, když si může být jist diskrétností dárce ?
- Proč by měl obchodník nebo banka omezovat honbu za ziskem, když snaha urvat něco pro sebe je běžným normativem, heslo „obohacuje se“ je bez zábran dnes a denně veřejně proklamováno?

Zajisté nyní připustíme, že potřebujeme pravidla, normy, zákony, které by regulovaly a usměrňovaly naše chování, taková u kterých lze předpokládat, že by je mohl každý respektovat. V takovém případě si však musíme položit otázku, odkud tyto normy čerpají sílu a autoritu k něčemu nás zavázat či přimět? Ve jménu čeho bychom chtěli vymáhat jejich dodržování, ve jménu čeho bychom chtěli např. trestat jejich porušení? Ve jménu spravedlnosti? A co je to vlastně spravedlnost? Jak ji poznáme? Vrozeným či vypěstovaným citem pro spravedlnost, svědomím? Ale co se svědomím, které dokáže bez rozpaků napadnout bližního, třeba i dítě, a to jen proto, že si chce zkusit, jaké to je zabít či ublížit člověku. Nebo nás k ní zavazuje zákoník trestního práva, schválený zákonodárným sborem, parlamentem?

Z odpovědí na tyto otázky lze vyvodit, že etika není mrtvou disciplinou, že nám má stále co říci, že se dnes a denně dotýká našich problémů i nás samotných. Je tedy užitečné a životně nezbytné, klást si otázky, co máme dělat, co je a co není správné, jak se zachovat, jak uspokojivě žít.

1.2 Obtížnost etiky jako vědy

Stanovení jednotlivých pravidel jednání by se mohlo zdát snadným a neproblematickým. Potíž nastane, budeme-li chtít tato pravidla odůvodnit nebo aplikovat na složité životní situace. A v tom by nám měla pomoci právě etika.

Lze si docela dobře představit, jak by se měli lidé vůči sobě chovat nebo jak by měly fungovat jednotlivé instituce. Na takové představě bychom se dokonce shodli i s těmi, kteří tak sami nejednají.

Ivan Drábek ve své knize Stručný úvod do etiky uvádí, že „při posuzování lidského jednání tedy dokážeme většinou docela dobře odlišit faktický stav věci a stav žádoucí, to je jaký by měl být. Při tom předpokládáme, že správné jednání je člověku zároveň uloženo jako povinnost a závazek. Takový způsob uvažování je však pro vědu zcela netypický! Poučka by tedy mohla znít: Dobro je třeba konat a zlého se varovat“.

Každý z nás nese odpovědnost za to, aby se člověk nevzdal a nezřekl mravní dimenze svého lidství, protože taková volba by se mohla stát pro další existenci lidstva volbou osudnou. [4]

2 ETIKA INFORMAČNÍ, NOVINÁŘSKÁ, MEDIÁLNÍ, NEBO KOMUNIKAČNÍ?

Používají-li se výrazy etika informační a tak dále, vynořuje se otázka, zda to jsou synonyma, anebo různé pojmy? Odpověď by mohla dát typologie oblastí, k nimž se etiky vztahují, to je co jsou informace, noviny, média, komunikace. Informace je zpráva, sdělení, údaj, poznatek – část obsahu vědomě vyjádřená a sdělitelná prostřednictvím jazyka nebo jiného znakového systému. Každodenně se objevují například v novinách. Noviny jsou periodické publikace vycházející zpravidla denně. Zveřejňují zprávy o politickém, hospodářském, kulturním a společenském životě doma i v zahraničí a komentáře k nim. Informační hodnota novin spočívá v jejich aktuálnosti. Zprávy jsou také od dvacátých let minulého století, zprostředkovávány i rozhlasem. Od čtyřicátých let dvacátého století se komunikačním zdrojem stává televize a proto se začal používat souhrnný pojem média. Jde o soubory technických prostředků, umožňujících určitý způsob hromadné komunikace informací („hromadné sdělovací prostředky“). J. S. Huxley jimi v roce 1946 rozuměl „rozhlas, kino a vysokonákladové tiskoviny – tisk, schopné rozšiřovat slova a obrazy“.

V sedmdesátých letech se začala rozlišovat média tištěná (noviny a časopisy) a elektronická (rozhlas a televize). Na významu nabývá pojem komunikace, což je proces, při němž probíhá přenos informací od vysílače k příjemci prostřednictvím komunikačního kanálu. Americký podnikatel R. Murdoch mluvil v roce 1993 o komunikaci již jako o průmyslu – a to o pěti průmyslových odvětvích:

1. výpočetní;
2. komunikační (rozhlas a televize);
3. spotřební elektronika;
4. publikační (noviny a knihy);
5. zábavní.

U všech uvedených entit existují i speciální morální jevy, kterými se zabývají (mohou, nebo by se měly zabývat) speciální etiky. Každá z nich vyvolává řadu následných otázek:

- etika informační (právo na informace – na jaké? Do jaké míry?;
- svoboda jejich šíření – jakýchkoliv? bez omezení?;
- ochrana informací, zvláště o osobách či o určitých tajemstvích, před jejich zneužitím; a tak dále);

- etika novinářská (závislost či nezávislost novináře?; uveřejňování čehokoliv bez ohledu na pravdivost sdělovaného, nebo respektování pravdivosti?; včasnost či oddálení sdělovaného vzhledem k příslušným, i morálním dopadům; zodpovědnost novináře; a tak dále);
- etika mediální (oprávněnost rušení určitých rozhlasových stanic; sexualizace a brutalizace části TV pořadů; mravní cenzura filmů; a tak dále);
- etika komunikační; zneužití počítačů včetně virové nákazy, pirátské kopírování kazet; morálně závadné billboardy; ke shora uvedenému Murdochovu výčtu lze připojit i komunikační instituce vzdělávacího rázu (knihovny, školy a jiné) s příslušnými morálními jevy a jejich speciálními etikami. [10]

Informační etika tedy usiluje o uplatnění etických zásad v informační praxi, to je v procesech publikování, sběru a šíření informací. Hlavními problémy informační etiky tak jsou :

- jak se vyrovnat s požadavkem šíření pravdivých informací?
- jaké informace by měly být přístupné a co je naopak lépe utajovat?
- jak zajistit spravedlivé ocenění tvůrců informací?
- lze zásady informační etiky závazně kodifikovat?

2.1 Zastavení u problémových kauz informační etiky

2.1.1 Právo na informace

Právo na informace se rozumí zásada, podle které má v demokratických společnostech každý občan právo dozvědět se, jakými informacemi disponuje státní správa. V České republice byl proto přijat zákon o svobodném přístupu k informacím. Zatímco v autoritativních systémech je většina informací utajována, vychází institut práva na informace z přesvědčení, že úřady budou efektivněji pracovat, budou-li pod společenskou kontrolou, dále že úřady jsou placeny z daní a lidé mají tedy právo dostat se k výstupům jejich práce. Právo na informace se tedy začalo rozvíjet s rozvojem demokracie. Nejstarší právní normy, týkající se informací, se objevily již na konci osmnáctého století ve Švédsku. Zpravidla se rozlišuje mezi uplatněním přístupu

diskrétnosti, podle kterého je určeno jaké druhy informací jsou veřejné, či přístupu publicity, podle kterého je naopak definováno, jaké druhy informací přístupné nejsou. V demokratických zemích je prosazováno uplatňování principu publicity. Zvláště bývá někdy vyčleňováno právo na informace o životním prostředí, v rámci Evropské Unie a členských zemí ošetřené speciálním zákonem. V ČR je toto právo vymezeno zákonem č.116/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Největším problémem v této oblasti je vynutitelnost tohoto práva a to pouze prostřednictvím soudu. Je-li občanem informace požadována ihned, v zákoně o svobodném přístupu k informacím je stanovena lhůta 15 dnů. Pokud orgán veřejné správy není ochoten požadovanou informaci sdělit, je možné se obrátit na soud.

Uplatnění principu publicity je ve shodě se všemi etickými principy: přináší dlouhodobý užitek v podobě efektivnější práce úřadu a zájmu obyvatel o politiku, vyhovuje principu spravedlnosti, vytváří ideální podmínky pro hledání dohody.

Právo na informace se ale může dostat do sporu s několika jinými právy. Jde zejména o konflikt s právem na soukromí a s utajováním obchodního tajemství. [2]

2.1.2 Ochrana soukromí

Jan Činčera ve své knize Informační etika, vydané v roce 1992, na straně 28 uvádí, že „ochrana soukromí je velké téma informační etiky, které začalo být diskutováno od konce 19. století. Výraz soukromí je však v právních normách používán již mnoho století. Po většinu této doby sloužil k vyjádření něčeho, co patří jen určité osobě, na co má dotyčný nárok, který musí být všeobecně respektován. V článku otištěném v roce 1890 v Harvard Law Review se S.D.Warren ohrazoval proti útokům na své soukromí, podniknutým bulvárním tiskem. Významnější filosofická debata na toto téma začala zhruba v šedesátých letech dvacátého století. Zejména od devadesátých let se pak, spolu s masovým rozšířením internetu stala otázka ochrany soukromí jedním z nejdiskutovanějších problémů informační etiky. Při neexistenci soukromí by byly nivelizovány naše sociální a intimní vztahy (které se vyznačují právě jedinečným otevřením svého soukromí) a narušena autonomie našeho jednání“. [2]

Právo na soukromí či soukromý život nezahrnuje pouze právo určit, komu budou zpřístupněny určité údaje a možnost bránit se proti neoprávněným zásahům do intimní sféry. Jeho součástí tvoří také závazek státu zajistit respektování tohoto práva. Vzhledem k tomu musí státy přijmout taková opatření v podobě zákonů, která zabrání

tomu, aby se předešlo nebo zamezilo narušování práva jednotlivců na soukromí činností jiných. Hranice mezi pozitivní a negativní povinností státu není ovšem pevně stanovena, vždy je však třeba, aby byla zachována rovnováha mezi protikladnými zájmy jednotlivce a společnosti. Odpovědnost státu tak může vzniknout nejen v případě, že jeho orgány zasáhnou bez povolení, nedůvodně či nad potřebnou míru, ale i v případě, že nepřijme potřebná opatření chránící jednotlivce jak vůči mocenským orgánům, tak neoprávněnému vměšování soukromých subjektů do soukromí jiných. Soukromí přitom může být zasaženo nejen činností, ale také opomenutím ze strany státu účinně chránit práva jednotlivce zejména v případě, že se nachází v situaci, kdy si sám není schopen takovou ochranu zajistit a je vystaven útokům, jimž se nemůže s ohledem na vzniklé poměry chránit. Právo na soukromí či soukromý život bývá charakterizováno jako právo soudní, vzhledem k tomu, že jeho obsah je určován především judikaturou soudů, a to především ústavních a mezinárodních. Mezi práva na soukromí bývá řazeno právo na zachování nedotknutelnosti intimní sféry, sexuálního života a sexuální orientace, právo na osobní identitu, jméno a příjmení, adresu, tajemství poštovní a předávání zpráv telekomunikačními prostředky, právo na rodinný život, na obydlí a jeho nedotknutelnost a další. To, co tvoří složky práva na soukromí, nepředstavuje uzavřený soupis, právě naopak, jde o dynamický, měnící se a vyvíjející se systém, přičemž je zřejmá snaha chránit jeho prostřednictvím stále širší okruh konkrétních práv a zájmů.

Ochrana soukromí se ale někdy dostává do konfliktu s jinými právy. Jde zejména o konflikt s právem na informace, dále se snahou státu zajistit bezpečnost svých občanů a firem zajistit adekvátní pracovní úsilí svých zaměstnanců. Existuje již zmíněný veřejný zájem k ochraně určitých hodnot, který umožňuje, na základě zákonné licence, zasahovat do soukromé sféry bez ohledu na vůli jednotlivce. Nelze se proto dovolávat ochrany soukromí tam, kde zákon předepisuje, aby orgány veřejné moci byly poskytnuty určité údaje v případech, kdy tento realizuje svoje zákonem stanovené pravomoci a působnosti, je-li osobě uloženo, aby určité údaje poskytla (například v případě podání podle správního řádu nebo potřebných podkladů znalci pro vypracování posudku pro účely soudního řízení), nebo aby strpěla zásah (například sejmutí otisků a zjišťování zvláštních tělesných znamení policií při zjišťování totožnosti za podmínek stanovených zákonem o Policii České republiky). V těchto vztazích může k omezení soukromí, respektive zásahům do soukromého života docházet výhradně na základě konkrétního zákonného zmocnění. Je tedy konec konců na soudech, aby určily, co je veřejné nebo naopak

soukromé a kdy má to které právo přednost před druhým. Tato možnost neplatí ovšem tam, kde jde o záležitost svojí podstatou veřejnou, kterou je nutno široce diskutovat a posuzovat. K tomu, aby soudy nemohly svého postavení zneužívat, slouží v demokratických společnostech soustava institucionálních záruk, jakými jsou zejména ústavní soudnictví a možnost obrátit se na mezinárodní instituce ochrany základních práv, ale také právě svoboda vyjadřovat a přijímat informace, které tvoří předpoklad svobodných masových komunikací. [7]

2.1.3 Ochrana obchodního tajemství

Ochrana firemního tajemství je určitou paralelou k právu na soukromí. Je přirozenou snahou firem utajit své plány před konkurencí. Jejich vyžrazení často znamená ekonomickou ztrátu. Na druhou stranu musí být některé informace o firmách známy, aby bylo možné zajistit alespoň minimální státní kontrolu. Proto se právo na zachování obchodního tajemství dostává v některých oblastech do konfliktu s právem na informace, zejména pokud jde o dopady výroby na životní prostředí, o její potenciální dopady na lidské zdraví, a tak dále. V zákonech o právu na informace o životním prostředí bývá ochrana obchodního tajemství v těchto oblastech prolomena.

Představuje právo na ochranu obchodního tajemství hodnotu, kterou je správné bránit? Mohlo by se zpřístupnění všech obchodních tajemství stát obchodním zákonem? Pokud by se tomu tak stalo, jistě by zmizely mnohé nekalé praktiky, kterých se firmy dopouštějí. Na druhé straně by mohlo být pro začínající firmy mnohem obtížnější se prosadit, protože jejich plánům by mohlo být okamžitě čeleno konkurencí. Bylo by také obtížnější uvádět na trh novinky, protože veškeré snahy o inovaci by okamžitě převzala konkurence. [2]

2.1.4 Ochrana duševního vlastnictví

Takzvané duševní vlastnictví, tedy právo rozhodovat o využití výsledku svého intelektuálního úsilí, má podobu ochrany autorských práv či patentové ochrany. Jedná se o institut, který se začal prosazovat od konce osmnáctého století ve Spojených státech, v rámci Evropy byla přelomovou událostí bernská konvence k ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886. U ochrany literárních a uměleckých děl v zásadě platí buď princip pouhého vytvoření díla, nebo princip povinné registrace u speciálního úřadu. Podmínkou přidělení patentové ochrany je registrace určitého vynálezu na patentovém úřadě.

Je zajímavé uvědomit si, že princip ochrany duševního vlastnictví je relativně mladé pravidlo informační etiky, a že jde o princip, který byl ve starověku či středověku naprosto neznámý a tudíž i nerespektovaný. I v současnosti existují značné mezikulturní rozdíly v jeho akceptování: patrně nejsilnější ochranu má duševní vlastnictví ve Spojených státech, zatímco například japonská tradice či většina rozvojových zemí mnohem více uplatňují princip vzájemného sdílení informací.

Hlavním předmětem kontroverzí kolem ochrany duševního vlastnictví je vymezení toho, co všechno by mělo být chráněno, a zvážení společenských dopadů příliš přísné legislativy. V oblasti patentového práva jsou to zejména spory o patentování softwarových postupů, kde příliš přísná ochrana může znamenat zastavení vývoje a vznik monopolů. Na druhé straně ale koresponduje princip ochrany duševního vlastnictví se zásadami spravedlnosti a zpravidla se jako důvod jeho respektování uvádí argument o nezbytné motivaci kreativních lidí.

Pro etické posouzení principu ochrany duševního vlastnictví se tak nejlépe hodí uplatnit Aristotelovo pravidlo zlaté střední cesty: ochrana autorských práv by neměla být ani tak tvrdá, aby znemožnila rozvoj, monopolizovala trh a vytvořila sociální přehradu mezi lidmi a společnostmi, neměla by ale být ani tak měkká, aby se nevyplácelo investovat do rozvoje. [2]

2.1.5 Svoboda projevu

Právo na svobodný projev je nejstarším konceptem informační etiky, který se objevuje již v antice. Právo říkat či jakýmikoliv způsoby vyjadřovat co chci, je nesmírně důležitým předpokladem demokracie a jeho potlačování vždy vedlo k pocitům vnitřní nesvobody a frustrace. Společnost, kde toto právo nebylo obecným zákonem, sice fungovala, ale vytvářela jisté vnitřní napětí, které často skončilo snahou o revoluční zvrát. Lze argumentovat i tím, že lidé se většinou cítí šťastnější, jsou-li svobodní a svoboda projevu je nezbytnou součástí svobody jako takové. Svoboda projevu je tedy eticky oprávněná a je zaručená ústavou každého právního státu a prověřována a kodifikována praxí. Toto tvrzení nelze chápat zcela jednoznačně a definitivně. Závažným morálním problémem byl a je bulvár a to u nás od první republiky. Na paty mu šlape v nemorálnosti také stranický tisk (zvláště před volbami), vychvalující přehnaně (a tedy nepravdivě) své protagonisty a velmi často špinící své odpůrce.

Opakem svobody projevu je jakákoliv forma cenzury, nejčastěji uplatňovaná na všechny formy písemného projevu. Důvodem pro zavedení cenzury je obava, že volné šíření informací ohrozí stávající společenský řád a povede k rozvratu. Cenzurní omezení svobody projevu jsou tak často paradoxně obhajována etickými argumenty. Docent Sedlák uvedl v Separátu ze sborníku Vojenské akademie v Brně pod názvem K problematice tak zvané mediální etiky, že Masaryk se kdysi vyslovil, jaký je recept proti extrémům svobody tisku: „Proti svobodě tisku je jediný lék - víc svobody!“.

Svoboda projevu a volného šíření informací bývá zpravidla omezována v těchto oblastech:

- Je-li předmět šíření chráněn autorskými právy.
- Jsou-li předmětem šíření informace, jejichž zveřejnění by mohlo ohrozit obyvatele příslušné země (státní tajemství).
- Jsou-li předmětem šíření osobní údaje či obchodní tajemství.
- Je-li předmětem šíření hrubá, zejména dětská pornografie.
- Jedná-li se o šíření pomluv, nebo o nějaký projev urážející rasu, pohlaví, národnost, náboženství, či propagující totalitní ideologie. [2] a [10]

Problematickou kapitolou je také otázka šíření nepravdivých informací. Důvodem je především obtížnost definovat pravdu. [7] Filozofů, kteří propojovali a v duchu tradice stále propojují zkoumání pravdomluvnosti s oblastí etiky a osobní mravnosti člověka, bylo a je hodně. Zdeněk Vybíral v knize Lži, polopravdy a pravda v lidské komunikaci vydané v roce 2003 uvedl, že „obyčejně nazýváme pravdou shodu předmětu s naší představou, napsal Hegel už někdy mezi lety 1812 a 1816. Přitom předpokládáme předmět, jemuž má naše představa o něm vypovídat. – Naproti tomu ve filozofickém smyslu znamená pravda – řečeno úplně abstraktně – shodu nějakého obsahu se sebou samým“.

To je tedy úplně jiný význam pravdy než ten, o kterém jsem se zmínila výše. Ostatně s hlubším filozofickým významem pravdy se zčásti setkáváme už i v běžné řeči. Tak například mluvíme o opravdovém příteli a rozumíme tím takového přítele, jehož způsob jednání odpovídá našemu chápání pojmu přátelství; podobně hovoříme o opravdovém uměleckém díle. Nepravdivý pak znamená tolik co špatný, v sobě nepřiměřený. Součástí Hegelova systematického zkoumání bylo i určení tří způsobů poznávání pravdy:

- pravdu poznáváme prostřednictvím zkušenosti;

- pravdu poznáváme svými reflexemi;
- pravdu poznáváme v „čisté formě myšlení“, tedy filozofickým poznáním“. [12]

Problém lži je konfliktní i z hlediska etického rozboru. Na jedné straně se lež jeví jako zcela zavrženíhodná. Na druhé straně může někdy lež zachránit lidské životy nebo vést k prosazení správného rozhodnutí. Problémy pravdy a lži jsou v informační etice ty nejsložitější. [2]

Mezník rozdělil ty, kdo podvádějí a tedy i lžou, do dvou skupin. První lžou kvůli materiálnímu zisku. Druzí kvůli dosažení vyššího sociálního statusu, kvůli psychologickým výhodám. Lžou například proto, že je motivuje, když vidí, jak své okolí dokážou okouzlit a fascinovat. Tito lháři také snáze „ztratí během své podvodné aktivity schopnost rozlišit, zda ještě říkají pravdu, či už ne“. [12]

3 ETICKÉ KODEXY

Etické kodexy (písemné dokumenty) nejsou záležitostí posledních let. Za první etický kodex v historii se označuje takzvaná Hippokratova přísaha, zformulovaná přibližně před 2400 lety. Je adresovaná lékařům a zavazuje je nezištně pomáhat nemocným, zachovávat lékařská tajemství a tak dále. V průběhu lidských dějin vzniklo množství nejrozličnějších etických (mravních) kodexů. Známé jsou kodexy určující mravní jednání například mistrů a tovaryšů. Existují kodexy mravních norem mnišských řádů, stejně tak jsou známy kodexy života studentů a mistrů středověkých univerzit. V naší nedávné minulosti byl pokus o vytvoření takzvaného morálního kodexu budovatele komunismu (jeho základním posláním bylo vybudování komunistické společnosti a boj proti všem, kdo by se proti tomu postavili, a to všemi prostředky - účel světí prostředky).

Etické kodexy se neustále vyvíjely a jejich uplatnění bylo stále širší. Dnes se již vyskytují téměř ve všech oblastech společenského života.

I. Šroněk v knize *Etika a etiketa v podnikání* vydané v roce 1995 uvedl, že kodexy etiky se v ekonomickém životě vyskytují u skupin subjektů :

- kodexy pro činnost profesních asociací a jejich členů (profesní kodexy);
- kodexy pro činnost hospodářských sdružení vykonávajících určité hospodářské činnosti;
- kodexy jednotlivých organizací (firemní kodexy). [1]

3.1 Profesní kodexy

Už v dávné době vznikaly a dodnes se vytvářejí ideály povolání. Tyto ideály představují vzory dobrých vlastností a způsobů vykonávání určitého povolání s ohledem na existující zvláštnosti povolání. Morální požadavky jednotlivých povolání bývají shrnuty v podobě morálních kodexů profese. Slouží jednak k regulaci vzájemných vztahů lidí v pracovních kolektivech a jednak k regulaci chování a jednání vzhledem ke specifikaci profese vůči dalším stranám, včetně společenské odpovědnosti. Snad nejstarším nám známým kodexem je již vzpomínaný lékařský kodex. Další známé kodexy pak jsou například kodex reklamy, novinářský, učitelský, kodex manažera, kodexy právní a pedagogické.

K dodržování profesních kodexů nelze nikoho nutit, jde o individuální postoje jedinců, kteří se zavázali ke společenské úmluvě. Přesto je ve vyspělých částech světa běžné, že ten, kdo etické normy nerespektuje, se z daného společenství vyčleňuje a znemožňuje se. [1]

3.2 Tvorba etických kodexů

Tvorba etického kodexu vyžaduje vysokou profesionalitu. Důležitá je výstižná, srozumitelná a přehledná formulace dokumentu. Nelze podcenit ani úroveň grafického zpracování kodexu, ani způsoby jeho prezentace.

Z. Dytrt a J. Bláha v knize Manažerská etika uvádějí příklad, ředitele Security Pacific Bank, který určil následující základní požadavky na etický kodex v organizaci. Tato doporučení se však ve většině bodů týkají obecně každého profesního etického kodexu.

1. Základní požadavky :

- kodex uvede etické činnosti jak z pohledu současnosti, tak také budoucnosti;
- bude aplikovatelný ve všech částech organizace;
- bude dostatečně obecný, ale také operativní;
- na zpracování všech částí etického kodexu se budou podílet manažeři firmy;
- na přípravě a implementaci etického kodexu se budou podílet svými připomínkami všichni zaměstnanci.

Další doporučení se týkají složení a velikosti skupiny pro zpracování kodexu a obsahu kodexu:

2. Na úvodních fázích zpracování kodexu se podílí větší skupina, ale vlastní návrh vytváří méně početný tým.

3. Kodex by měl obsahovat

- preambuli, která by zdůrazňovala, proč je pro organizaci etický kodex potřebný;
- očekávané standardy chování;
- pravidla využití etického kodexu v rozhodování a jeho platnost.

4. Kodex by měl zdůraznit klíčové hodnoty organizace.

5. Kodex by měl zahrnovat principy týkající se poslání organizace, specifické příklady etického a neetického jednání.

6. Kodex by měl uvést příklady obvyklých konfliktů zájmů v organizaci a jejich řešení. Tím kodex dává odpovědi na otázky dříve, než budou položeny.

7. Návrh kodexu by měli posoudit vybraní manažeři a zaměstnanci. Zaměstnanci mají při tvorbě etického kodexu dvě klíčové úlohy:

- jejich názory a postoje jsou základem pro kodex;
- participují na konečných formulacích.

8. Etický kodex může zpracovat také poradenská organizace, ale pouze jako návrh.

Zdroji pro zpracování etického kodexu jsou nejčastěji:

- stávající, současně platný kodex, pokud byl zpracován;
- povinnosti a vztahy k akcionářům a k zákazníkům, k dodavatelům a k orgánům v regionu a k dalším zainteresovaným skupinám, jejich očekávání a potřeby;
- vnitrofiremní materiály (strategie, pracovní a organizační řád, systém řízení kvality, kolektivní smlouva, personální zásady – politika, výsledky rozborů spokojenosti zaměstnanců a tak dále);
- rozhovory, workshopy s manažery a zaměstnanci;
- srovnání s jinými etickými kodexy, zejména s kodexy úspěšných firem. [1]

Z výše uvedeného je zřejmé, že zpracování kodexů v určitých např. profesních skupinách je pokládáno za významný prvek firemní komunikace, doplňující respektovaná pravidla existujícího právního řádu.

4 ETIKA V ŽURNALISTICKÉ PRAXI

Žurnalistika je profese, a jako taková samozřejmě má etický kodex. Mají-li být novináři přijímáni jako profesní skupina (stejně jako lékaři, právníci či akademičtí pracovníci), musí pracovat podle jednotného kodexu chování, který zaručuje jejich bezúhonnost, důvěryhodnost, a tudíž i jejich status informátorů o „pravdě“. Lékaři jsou nositeli diskurzu o těle. Máme-li se s důvěrou svěřit do jejich rukou, musíme jim věřit. Smyslem lékařské etiky (kodifikované v Hippokratově přísaze) je podpořit důvěru nás nelékařů v opodstatněnost lékařské vědy. Stejným způsobem „zaručuje“ právníká etika diskurz spravedlnosti, legitimizuje práci v oblasti práva jako hodnou úcty a objektivní, i když to někdy znamená obhajobu vraha dítěte.

Žurnalistická profese může být popsána jako profese „autorizovaného vypravěče pravdy“ nebo „oprávněného šířitele“ faktů. Žurnalistika je svému publiku předkládána jako pravdivý obraz skutečného světa a ve svém oboru musí požívat důvěry, jinak by v kulturním prostoru byla bezcenná. Žurnalistickou etiku lze proto považovat za prostředek usnadňující společenskou oprávněnost a vzbuzující důvěru publika v to, co čte, vidí či slyší. Etické standardy - pokud je novináři berou vážně - mají samozřejmě zásadní vliv na obsah žurnalistického textu.

Deklarace ministrů států zúčastněných na 4. Evropské konferenci o politice hromadných sdělovacích prostředků konané v Praze v prosinci 1994 uznala v bodě 11c, že „novináři mají právo přijímat své vlastní samoregulační normy např. ve formě etického kodexu“.

Kodexy chování novinářů, které byly přijaty v řadě evropských demokratických zemí se snaží různým způsobem sladit práva a svobody novinářů s právy a svobodami občanů tak, aby se nedostávaly do konfliktu, stanovit odpovědnost novinářů za jejich činnost. Syndikát novinářů České republiky přijal dne 18. 6. 1988 Etický kodex novináře, který je závazný pro jeho členy a k jehož dobrovolnému dodržování vyzval všechny české a moravské novináře bez ohledu na jejich členství v syndikátu. Etický kodex ač strohý dokument, stanoví přesně povinnosti a zásady novinářské profese. Je zajímavé, že kodex je souhrnem povinností novináře, nikoli jeho práv.

Etický kodex je rozdělen do 3. kapitol, jejichž základ se opírá o ústavní pořádek České republiky a tím čl. 17 Listiny práv a svobod. Povinnosti novináře s ohledem na práva občanů na včasné, pravdivé a nezkreslené informace stanoví 1. kapitola kodexu. Novinář toto občanské právo má dle tohoto kodexu zajišťovat zejména těmito povinnostmi:

- a) povinnost zveřejňovat jen informace, jejichž původ je znám, nebo v opačném případě je doprovodit nezbytnými výhradami;
- b) povinnost respektovat pravdu bez ohledu na důsledky, které to pro něj může mít, vyhledávat informace, které slouží všeobecnému zájmu i přes překážky;
- c) povinnost dbát na rozlišování faktů od osobních názorů;
- d) povinnost hájit svobodu tisku i svobodu jiných médií;
- e) povinnost neodchylovat se věcně od pravdy ani v komentáři z důvodu zaujatosti;
- f) povinnost nepřipustit, aby domněnka byla vydávána za ověřený fakt a zprávy byly deformovány zamlčením důležitých dat;
- g) povinnost odmítat jakýkoli nátlak na zveřejnění nepravdivé, nebo jen částečně pravdivé informace;
- h) povinnost odmítat jakékoli zásahy státních orgánů, jež by mohly ovlivnit pravdivost sdělení;
- ch) povinnost přijímat pouze úkoly srovnatelné s jeho profesionální důstojností;
- i) povinnost nepoužívat nepoctivé prostředky k získání informace, fotografie nebo dokumentu nebo využívat dobré víry kohokoliv. Nepoctivost prostředků je přitom třeba posuzovat v souvislosti s veřejným zájmem na publikování příslušné informace.

Je pravdou, že se v praxi setkáváme zejména s porušením bodu f) a to zejména u bulvárních médií, kdy honba za senzací a objemem počtu prodaných výtisků způsobí, že domněnka a neověřená fakta jsou vydávána za ověřené informace. Toto porušení však mnohdy hraničí s již zmiňovanou ochranou osobnosti a jejího soukromí, což je zejména u takzvaných celebrit následně řešeno v současnosti stále častěji uplatňovanou ochranou v soudních řízeních.

V kapitole 2. kodexu jsou vyzdviženy požadavky na profesionalitu v žurnalistice. Z tohoto hlediska je novinář povinen:

- a) nést osobní odpovědnost za všechny své uveřejněné materiály;
- b) vyloučit všechny činnosti, které by jej mohly kompromitovat nebo vést ke konfliktu zájmů;
- c) nepřijímat žádné hodnotné dary nebo výhody, které by měly souvislost s jeho novinářskou činností, zvláště pak z důvodů zveřejnění nebo zatajení nějaké informace;
- d) nezneužívat povolání novináře k činnosti reklamního pracovníka a nepřijímat žádnou odměnu přímou nebo nepřímou od zájemců o reklamu, odmítnout podílet

- se na publikování skryté reklamy;
- e) nepodepisovat svým jménem obchodní ani finanční reklamy;
 - f) nepřijímat peníze ve veřejné službě nebo v soukromém podniku tam, kde jeho postavení novináře a jeho vliv by mohly být zneužity;
 - g) nezneužívat výsad, plynoucích z povolání novináře, k prezentování svých osobních postojů;
 - h) nezneužívat možných výhod, plynoucích z členství v Syndikátu novinářů, k uspokojování soukromých potřeb.

I tady novinář balancuje na tenkém ledě. Například posoudit porušení čl. 2 bodu b) musí být pro Komisi pro etiku Syndikátu novinářů ČR (dále jen Komise pro etiku) tvrdým oříškem. V dané věci rozhodovala Komise pro etiku v roce 1992 například v případě ostravské novinářky, která udržovala častý telefonický kontakt s původně poslancem, kandidujícím v tomto regionu a později předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Novinářka se odvolávala na ochranu zdroje a nutnost získávat informace. Druhá strana sporu poukazovala na nadstandartnost a jednostrannost kontaktů, které dokládaly výpisy z telefonních účtů. Ostravská redakce zároveň požádala odborné mediální pracoviště o rozbor materiálů novinářky, aby se zjistilo, zda kontakty neovlivnily pravdivost publikovaných materiálů. Etická komise vzala v potaz tvrzení novinářky o ochraně zdroje, na druhou stranu upozornila na čl. 2 písmeno b) etického kodexu přijatého Syndikátem novinářů: Novinář je povinen vyloučit všechny činnosti, které by jej mohly kompromitovat nebo vést ke konfliktu zájmů. Ke zpochybnění integrity novináře může stačit právě i jen podezření. Komise dále upozornila na to, že pokud by vztah novinářky a poslance byl mimopracovní, dostala by se jasně do konfliktu zájmů. Pokud jde o zveřejnění výpisů z telefonního účtu novinářky, komise konstatovala, že veřejný zájem je v tomto případě silnější než právo na soukromí, na které má jinak občan v telefonním styku nárok. Jak je tedy patrné, v této oblasti se stále setkáváme se zhodnocením a posouzením ochrany osobnostních práv versus veřejného zájmu, o kterém je psáno v kapitole druhé této diplomové práce.

Komise pro etiku vyjádřila své stanovisko také ve věci stížnosti generálního ředitele TV Prima týkající se sporů mezi jednotlivými televizemi, působícími na našem trhu (šlo především o spory ekonomické), kdy byly ve zpravodajských i publicistických pořadech odvysílány reportáže, které vzbuzovaly podezření, že se snaží ovlivnit veřejné mínění

a poškodit konkurenta, často na základě domněnek nebo neúplných informací. Pokud by se taková podezření potvrdila, šlo by o vážné porušení etických principů, protože zejména zpravodajství a publicistika nesmějí být zneužívány k prosazování ekonomických nebo jiných zájmů politických, podnikatelských nebo novinářských. Je nutné vyloučit všechny činnosti, které by novináře mohly kompromitovat, nebo vést ke konfliktu zájmů. Nelze zneužívat výsad, plynoucích z povolání novináře, k prezentování svých osobních postojů. Komise pro etiku dále k věci dodala, že zásady redakční nezávislosti musí být dodržovány ve všech seriózních médiích.

Článek 3. etického kodexu se pak týká výkladu důvěryhodnosti, slušnosti a serióznosti médií, tudíž aby tak bylo činěno, je novinář povinen se řídit těmito požadavky:

- a) nic neomlouvá nepřesnost nebo neprověření informace, každá uveřejněná informace, která se ukáže jako nepřesná, musí být neprodleně opravena;
- b) jestliže si zdroj informací přeje zůstat utajen, novinář je povinen zachovávat profesionální tajemství, i kdyby mu z toho měly vzniknout potíže;
- c) respektovat soukromí osob, zejména dětí a osob, které nejsou schopny pochopit následky svých výpovědí;
- d) dodržovat přísně zásadu presumpce neviny a neidentifikovat příbuzné obětí nebo delikventů bez jejich jasného svolení;
- e) považovat pomluvu, neprokázané obvinění, překroucení dokumentů, faktů a lži za nejzávažnější profesionální chyby;
- f) kromě nesporných důvodů veřejného zájmu nesmí novinář svou činností dostat dotčené osoby do nesnází nebo osobní tísně;
- g) novinář nesmí využívat ve svůj prospěch informace získané při výkonu svého povolání dříve, než budou tyto informace zveřejněny;
- h) nesmí vytvářet ani ztvárňovat námět, který by podněcoval diskriminaci rasy, barvy pleti, náboženství, pohlaví nebo sexuální orientace;
- ch) při reprodukci jakéhokoli textu musí být uveden jeho autor formou adekvátní k rozsahu předtištěného materiálu;
- i) plagiát se zásadně zakazuje.

I porušení tohoto článku řešila etická komise na svých zasedání. Do častých sporů se dostával dnes již neexistující deník SUPER, který porušoval mediálními kauzami, například článek ze dne 13.10.2001 o Libuši Šafránkové, zejména právo na soukromí osob. V těchto případech komise odkázala poškozenou stranu na soud, avšak současně

konstatovala, že kromě důvodů nesporného veřejného zájmu nesmí novinář svou činností dostat dotčené osoby do nesnází nebo osobní tísně.

Dalším diskutovaným případem bylo referování médií o některých kriminálních případech. Komise se k věci vyjádřila s tím, že při líčení kriminálních činů by média měla brát v úvahu i soukromí obětí, respektive jejich blízkých. V praxi jsou často popisovány delikty včetně velmi konkrétních detailů například jmen obětí, což může obětem a jejich blízkým, případně pozůstalým, působit další stres a poškozovat soukromí. Komise pro etiku tak médiím doporučuje, aby při informování o zločinech tuto skutečnost zvažovala s maximální zodpovědností. [11]

Na výše uvedených případech lze demonstrovat, jak tenká linie je mezi právem na informace, ochranou soukromí a etickými prostředky, kdy novináři sami by měli vycítit citem, kam až ve své práci mohou zajít. Na pomoc by jim tak měl sloužit právě Etický kodex novináře.

Principy novinářského chování, zejména těch novinářů, kteří se věnují sbírání, předávání, rozšiřování a komentování zpráv a informací a popisováním informací jsou dány mezinárodní deklarací. Byla schválena 2. světovým kongresem Mezinárodní federace novinářů, konaným v Bordeaux (Francie) ve dnech 25. - 28. dubna 1954 a upravena 18. světovým kongresem Mezinárodní federace novinářů, konaným v Helsinku (Finsko) ve dnech 2. - 6. června 1986. Níže uvedené principy se dají využít v běžné novinářské praxi:

- Respektování pravdy a práva veřejnosti na pravdu je první povinností novináře. Při plnění této povinnosti budou novináři vždycky hájit principy svobody při čestném sbírání a vydávání zpráv i právo na upřímný komentář a kritiku.
- Novinář bude přinášet zprávy pouze v souladu s fakty, jejich původ je mu znám. Novinář nebude potlačovat základní informace ani falšovat dokumenty.
- Novinář bude používat pouze čestné metody pro získávání zpráv, fotografií a dokumentů.
- Novinář udělá vše pro to, aby upřesnil každou vydanou informaci, o které zjistí, že je škodlivě nepřesná.
- Novinář bude dodržovat profesionální tajemství s ohledem na zdroj informace získané důvěrně.
- Novinář si bude vědom nebezpečí diskriminace, kterou podpoří sdělovací prostředky, a udělá vše pro to, aby se vyhnul usnadnění takové diskriminace, která bude mít,

mezi jiným, ve svém základě rasové, sexuální, sexuálně orientační, jazykové, náboženské, politické nebo důvody a národnostní či sociální původ.

- Novinář bude považovat za vážný profesionální přestupek: plagiátorství, zlovolné zkreslení skutečnosti, pomluvu, urážku na cti, křivé obvinění, nepodložené obvinění, přijetí jakékoli formy úplatku s ohledem na publikování nebo potlačení zpráv a informací.
- Novináři hodni tohoto jména budou považovat za svou povinnost věrně dodržovat výše uvedené principy. [9]

4.1 Práva novinářů

Čl. 3 písm. b) etického kodexu stanoví žurnalistům povinnost utajit svůj zdroj informací, pokud si to přeje i přesto, že by jim mohly vzniknout potíže. Je diskutabilní, zda jde o povinnost či právo novináře tak, jak se zmiňuje Jan Čulík ve svém článku „Jak je zajišťováno právo novinářů na utajení novinářských zdrojů v dvaceti pěti zemích světa“. Uvádí, že ve čtrnácti zemích z dvaceti pěti je právo novinářů na ochranu svých zdrojů do určité míry garantováno. V sedmi z těchto zemí je toto právo definováno zákonem. Jde o Rakousko, Dánsko, Egypt, Německo, Velkou Británii, Švédsko a Spojené státy. V jiných zemích je právo novináře utajovat své zdroje buď nepřímo uznáno v ústavě, anebo je zaručeno etickým profesním kódem nebo dohodou se sdělovacími prostředky.

V článku 19 Všeobecné deklarace lidských práv je psáno: „Každý má právo na svobodu názoru a výrazu. Toto právo zahrnuje svobodu zaujímat jakýkoliv názor a vyhledávat, dostávat a sdělovat informace a myšlenky jakýmkoliv prostředky bez ohledu na hranice“.

Publikace UNESCO, Norského ústavu pro novinářství a Mezinárodní federace novinářů však konstatuje, že kdykoliv se toto právo střetává s kolektivními právy – právem na národní bezpečnost či právem na výkon spravedlnosti, nebo s individuálními právy jako je právo na soukromí, je zřejmé, že právo veřejnosti na svobodný přístup k informacím nepovažují soudy ani vlády za nejdůležitější prioritu.

V Rakousku, Dánsku, v Egyptě, v Německu, ve Velké Británii, ve Švédsku a ve Spojených státech existuje zákon, který dává novinářům právo neposkytovat soudu informace o svých zdrojích. V pěti zemích, a to v Rakousku, Dánsku, Egyptě, Německu a ve Švédsku zákon státním úřadům výslovně zakazuje provádět oficiální prohlídky na novinářově pracovišti či v jeho bytě.

V jediné zemi, a to v Rakousku, je právo novináře na ochranu svých zdrojů absolutní. Ve všech ostatních zemích je toto právo nějakým způsobem omezeno, poukazem na zájem národní bezpečnosti, veřejného pořádku, a na požadavky spravedlnosti. Novináři mohou být za odepření informací o svých zdrojích pokutováni anebo v devíti zemích odsouzeni do vězení.

V Rakousku existuje zákon o ochraně novinářských zdrojů už déle než 60 let.

Od 1. ledna 1982 je v platnosti nový, zpřísněný zákon, podle něhož mají novináři právo odmítnout svědčit u soudu či při vyšetřování. Totéž právo mají i majitelé sdělovacích prostředků, šéfredaktoři a všichni pracovníci v oblasti sdělovacích prostředků či informací. Francouzské zákony neposkytují novinářům právo na ochranu svých zdrojů a naopak jim ukládají povinnost veškeré své informace zveřejnit. Francouzská policie smí provádět v bytech a na pracovištích novinářů prohlídky.

V Německu mají novináři od roku 1949 relativně široké právo na ochranu svých zdrojů. Z práva jsou vyčleněny některé kriminální případy a otázky národní bezpečnosti.

V Itálii není právo zaručeno zákonem, ale je součástí statutu novinářské organizace, a základní zásadou její profesní etiky. Italské soudy však toto ustanovení nepovažují za právně závazné. V minulých letech byla v Itálii zatčena celá řada novinářů za to, že odmítli zveřejnit své informační zdroje.

V Japonsku sice nemají novináři podle zákona právo na utajování svých zdrojů, ale soudy je v občanských sporech plně uznávají. Kromě toho existuje v Japonsku dlouhá tradice utajování novinářských zdrojů.

Španělská ústava z roku 1978 výslovně uznává právo novinářů na utajování informačních zdrojů. Je to první taková ústava v Evropě. Dosud však nebyly schváleny konkrétní zákony, které by toto právo řádně garantovaly.

Švédsko má zákon o svobodě tisku už od roku 1766. Kapitola číslo tři dnes platného zákona o svobodě tisku z roku 1949 výslovně zakazuje novinářům i všem pracovníkům sdělovacích prostředků, včetně provozních pracovníků, zveřejnit jakékoliv informace o novinářských informačních zdrojích. Zákon také výslovně vládě zakazuje, aby se vůbec pokusila vyšetřováním zjišťovat původ důvěrných informací. Výjimkou jsou však případy, kdy úředník zveřejní tajný dokument a dopustí se tak trestného činu.

Ve Spojených státech platí zvláštní novinářské právo neprozrazovat důvěrné zdroje informací. Americká ústava zahrnuje právo na svobodu tisku a na spravedlivé soudní řízení.

Tam, kde si tato práva protirečí, musí rozhodnout soud. Podle zákona musí svědčit u soudu všichni američtí občané bez rozdílu, ale už od konce devatenáctého století je pod tlakem novinářů v mnoha amerických státech uznáváno různou měrou výsadní právo žurnalistů na utajování informací. Ne všude jsou tyto místní zákony stoprocentně efektivní. [3]

V České republice je toto právo mimo povinnost novináře dané Etický kodexem ještě v zákoně č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku, lidově řečeno tiskový zákon, který ve svém § 5g upravuje ochranu zdroje a obsahu informací s tím, že „fyzická nebo právnická osoba, která se podílela na získávání nebo zpracování informací pro uveřejnění nebo uveřejněných v rozhlasovém nebo televizním vysílání, má právo odepřít soudu, jinému státnímu orgánu nebo orgánu veřejné správy poskytnutí informace o původu či obsahu těchto informací“. Tato osoba má současně právo odepřít soudu, jinému státnímu orgánu nebo orgánu veřejné správy předložení nebo vydání věci, z nichž by mohl být zjištěn původ či obsah těchto informací.

Další práva novináře popsal Zdenek Raszka ve svém článku Sedmero práv novináře, zveřejněného dne 5. 8. 2004 na webových stránkách.

1. Povolání novináře má svá specifika. Úkolem každého novináře není jen naplno pracovat pro svého zaměstnavatele, ale také podílet se na demokratickém prostředí země zajišťováním plurality informací a názorů. Právo občanů na informace vyplývá z Ústavy. Každý zaměstnavatel novinářů by tato specifika měl respektovat.
2. Novinář má právo žádat zaměstnavatele o garanci názorové svobody a nezávislosti na ekonomických a politických zájmech zaměstnavatele. V případě, že nesouhlasí se změnou názorové orientace sdělovacího prostředku, ve kterém pracuje, má právo dohodou rozvázat pracovní poměr a žádat zaměstnavatele o přiměřené finanční vyrovnání a kladné reference při hledání jiného pracovního poměru.
3. Aby novinář mohl kvalitně plnit své poslání všestranně informovat veřejnost, musí si o každém tématu, o kterém píše, obstarat co nejvíce informací ze všech úhlů pohledu, aby se mu mohl věnovat do hloubky. Proto má právo žádat zaměstnavatele, aby mu zadával jen takové množství úkolů, při kterém by netrpěla kvalita odvedené žurnalistické práce.
4. Kvalitní novinář by měl být člověk všestranně vzdělaný, především ve svém oboru. Proto má novinář právo žádat zaměstnavatele, aby mu vycházel všestranně vstříc, pokud se rozhodne získat vyšší kvalifikaci, ať už formou stáže nebo vysokoškolského

studia. Pokud si novinář vyjedná stáž, má právo na měsíční nepřerušované placené volno jednou za pět let novinářské práce, byť u různých zaměstnavatelů.

5. Povolání novináře patří mezi povolání náročná, vyžaduje kvalifikaci, talent a zaujetí. Novinář nese za svou práci odpovědnost a často bývá vystaven stresu. Proto má právo žádat zaměstnavatele o adekvátní ohodnocení své práce, ať už finanční, nebo formou sociálních výhod, dohodnutých například v kolektivní smlouvě. Plat novináře by měl být nad výši celostátního průměrného platu.
6. Pokud je novinář vyslán jako zpravodaj do zahraničí, zejména do krizových oblastí, je vystaven značnému nebezpečí. Proto má právo žádat zaměstnavatele o pojištění zdraví, života a majetku svého i členů své rodiny.
7. Novinář má právo organizovat se v profesních a odborových organizacích zabývajících se profesními, pracovními a sociálními podmínkami novinářského povolání. Proto má právo žádat zaměstnavatele, aby mu umožnil činnost v těchto organizacích a v rozumné míře ji podporoval, např. pracovním volnem nebo možností využívat technické zázemí zaměstnavatele. Novináři, kteří jsou členové vedení profesní nebo odborové organizace na pracovišti, členové centrálního vedení takové organizace nebo zvolení delegáti, mají právo na pět dnů placeného volna ročně při účasti na jednáních centrálního vedení profesní nebo odborové organizace, zabývajících se profesními, pracovními nebo sociálními podmínkami novinářského povolání.

Tolik autor článku a jeho pojetí práv novináře.

V globálním světě neustále přibývá počet šířených informací a proto aby bylo zachováno právo jednotlivce na soukromí, vzrůstá povinnost odpovědnosti každého šířitele těchto informací dodržovat etické kodexy.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 ETICKÝ KODEX REKLAMY

Etika reklamy je hojně diskutovaným tématem. Zadavatelé reklamy a jejich reklamní agentury se ve snaze co možná nejefektivněji oslovit požadovanou cílovou skupinu často uchylují k formám reklamy, které jsou až na samé hranici etiky a někdy tuto hranici i překračují. Otázkou zůstává, co to etika reklamy vlastně je. Řadu věcí týkající se této oblasti ošetřuje již zákon o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání, tj. zákon č. 40/1995 Sb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o reklamě). V návaznosti na tento zákon vypracovala Rada pro reklamu Kodex etiky reklamy (dále jen Kodex reklamy), který má za cíl ještě více upřesnit a popsat některé aspekty etiky reklamy. To, co se nedá zákonem postihnout, ale je přitom neetické, nevkusné, pro společnost nepřijatelné, doplňuje Kodex reklamy. Rada pro reklamu je občanským sdružením, které pečuje o etiku propagace. Základní metodou činnosti rady je rozhodování o stížnostech na reklamu. Stěžovat si na reklamu může u nás v podstatě kterákoliv právnická nebo fyzická osoba (s výjimkou členů Arbitrážní komise Rady pro reklamu), případně též státní orgán. Stížnost se však musí týkat konkrétní reklamy, konkrétního reklamního prostředku. Rozhodnutí Rady jsou pak závazné pro všechny členy uvedených asociací, tedy například pro reklamní agentury sdružené v Asociaci komunikačních agentur, vydavatele sdružené v Unii vydavatelů denního tisku a další. Radu je možné požádat i o předpublikační zhodnocení určité plánované reklamy či – je-li spor již na světě – o smírčí řízení. Odstavce Kodexu reklamy jsou prosazovány a interpretovány Arbitrážní komisí Rady pro reklamu, ve které jsou zastoupeni představitelé členských organizací této rady, ale také poslanci Parlamentu ČR, zadavatelé reklamy, reklamní agentury a právní odborníci. Rada pro reklamu stanovila jako základní princip pro reklamní praxi princip samoregulace. To znamená, že v reklamě neexistuje žádná předběžná cenzura. Zúčastněné subjekty by tedy samy měly dbát na dodržování pravidel stanovených v Kodexu. Rada nemá možnost přikazovat z moci práva, ale pokud někdo její doporučení nerespektuje, vystavuje se dalším možným sankcím. Nepříjemná pro provinilý subjekt může být například negativní publicita, vyloučení z prestižních organizací, jako je například Asociace komunikačních agentur. [6]

Kodex reklamy Rady pro reklamu byl schválen na první řádné valné hromadě Rady pro reklamu, která se konala 2. listopadu 1994 v Praze. Cílem tohoto kodexu je napomáhat tomu, aby reklama byla především pravdivá, slušná a čestná. Kodex reklamy nenahrazuje právní regulaci reklamy, nýbrž na ni navazuje doplněním o etické zásady. Kodex reklamy

je určen všem subjektům působícím v oblasti reklamy a stanoví jim pravidla profesionálního chování. [5] Etický kodex Rady pro reklamu je zveřejněn na webových stránkách <http://www.rpr.cz>.

Kodex reklamy je rozdělen do 6 kapitol, v úvodu je preambule, která hovoří o základních cílech kodexu, to znamená o již zmiňované čestnosti, slušnosti, respektování mezinárodně uznávané reklamní praxe vypracované Mezinárodní obchodní komorou.

Kodex reklamy jsou povinováni respektovat členské organizace Rady pro reklamu a přímo se zavazují, že nevyrobí ani nepodpoří reklamu, která by byla v rozporu s Kodexem reklamy, popřípadě že stáhnou reklamu, u které by byl takový rozpor dodatečně zjištěn orgánem etické samoregulace v reklamě.

V části první, kapitole první Kodexu reklamy jsou pod úvodními ustanoveními vysvětleny základní pojmy se kterými Kodex reklamy „pracuje“. Pojem reklama je pro účely Kodexu reklamy vymezen procesem komerční komunikace, prováděný za úhradu jakýmkoliv podnikatelským subjektem nebo jiným subjektem jednajícím v jeho zájmu, jehož účelem je poskytnout spotřebiteli informace o zboží a službách (který dále Kodex reklamy nazývá „produktem“) i činnostech a projektech charitativní povahy. Přitom se jedná o informace šířené prostřednictvím komunikačních médií, kterými se pro účely Kodexu reklamy rozumí televize, rozhlas, nosiče audiovizuálních děl, periodický tisk a neperiodické publikace, dopravní prostředky, plakáty a letáky, jakož i další komunikační prostředky umožňující přenos informací, který by jinak reklamou byl, pokud prodejce výhradně označuje místo, kde je výrobek nabízen spotřebiteli. Pojem reklama Kodex reklamy rozšiřuje ve svém ustanovení i na inzerci prováděnou nekomerčními subjekty i těmi, kdo jednají z jejich pověření.

V dalším bodě vymezuje Kodex reklamy subjekty reklamy, kterých se dodržování Kodexu reklamy konkrétně týká. Jsou to všechny subjekty, které jakýmkoliv způsobem vstupují do reklamní praxe a patří k nim zejména :

- inzerenti;
- další zadavatelé reklamy;
- reklamní agentury;
- vlastníci komunikačních médií.

Odpovědnost za porušení Kodexu reklamy nesou zúčastněné subjekty dle míry svého podílu na tomto porušení a to dle zásad vymezených Kodexem reklamy. Platí tedy, že:

- a) základní odpovědnost za dodržování kodexu nese zadavatel reklamy, pokud reklamu schválil či jinak s ní vyjádřil souhlas,
- b) reklamní agentury nesou odpovědnost za výrobu reklamy a její zadání médiím,
- c) média nesou odpovědnost za šíření reklamy.

Dalším bodem Kodexu reklamy jsou vymezeny základní požadavky na reklamu a to s tím, že reklama nesmí navádět k porušování právních předpisů nebo budit dojem, že s jejich porušováním souhlasí, musí respektovat zásady čestného soutěžení konkurentů a nesmí v zásadě ohrožovat dobré jméno reklamy jako takové či snižovat důvěru v reklamu jako službu spotřebitelům.

Důležitým bodem a upozorněním je, že Rada pro reklamu neaplikuje platný právní řád, ale porovnává reklamu s kodexem. Posuzování či sankcionování porušení platného právního řádu reklamy není v kompetenci Rady pro reklamu. Je tedy patrné, že Kodex doplňuje náš právní řád stanovující pravidla reklamy v České republice jako například zákon o regulaci reklamy. V případě porušení těchto právních předpisů je pak příslušný rozhodnout soud a stanovit sankce. Zákon o regulaci reklamy obecně stanoví pravidla a zakazuje:

- reklamu zboží, služeb nebo jiných výkonů či hodnot, jejichž prodej, poskytování nebo šíření je v rozporu s právními předpisy,
- reklamu založenou na podprahovém vnímání (takovou reklamou se rozumí reklama, která by měla vliv na podvědomí fyzické osoby, aniž by ji tato osoba vědomě vnímala),
- reklamu klamavou (v jistém nelogickém souběhu s obchodním zákoníkem),
- reklamu skrytou (takovou reklamou se rozumí reklama, u níž je obtížné rozlišit, že se jedná o reklamu, zejména proto, že není jako reklama označena),
- šíření nevyžádané reklamy, pokud vede k výdajům adresáta nebo pokud adresáta obtěžuje.

Dále pak zákon nařizuje, že reklama nesmí být v rozporu s dobrými mravy, zejména nesmí obsahovat jakoukoliv diskriminaci z důvodů rasy, pohlaví nebo národnostní nebo napadat náboženské nebo národnostní cítění, ohrožovat obecně nepřijatelným způsobem mravnost, snižovat lidskou důstojnost, obsahovat prvky pornografie, násilí nebo prvky využívající motivy strachu. Reklama rovněž nesmí napadat politické přesvědčení či podporovat chování poškozující zdraví nebo ohrožující bezpečnost osob nebo majetku, jakož i jednání poškozující zájmy na ochranu životního prostředí.

A konečně, v návaznosti na skrytou reklamu, zákon stanoví, že reklama šířená společně s jiným sdělením musí být zřetelně rozlišitelná a vhodným způsobem oddělena od ostatního sdělení.

Na tyto zásady navazují všeobecné zásady Kodexu reklamy, již několikrát zmíněná slušnost, čestnost, pravdivost a společenská odpovědnost reklamy.

Slušnost reklamy: Podle Kodexu nesmí reklamní sdělení obsahovat tvrzení a vizuální prezentace, které by hrubým způsobem porušovaly normy slušnosti a mravnosti obecně přijímané těmi, u nichž je pravděpodobné, že je toto sdělení zasáhne. Týká se to i způsobů prezentace lidského těla. Reklama nesmí obsahovat prvky snižující lidskou důstojnost. Je však třeba si uvědomit, že v každé zemi existují jiné kulturní dimenze, například co je přijatelné u nás, nemusí být akceptovatelné v katolické Itálii.

Čestnost reklamy: Reklama nesmí zneužívat důvěru spotřebitele či nedostatek jeho zkušeností. Nesmí také využívat podprahového vnímání spotřebitele. Reklama nesmí být také skrytá a předstírat, že jde o jiné způsoby šíření informací (vědecké pojednání, reportáž a podobně).

Společenská odpovědnost reklamy: Reklama nesmí bez oprávněného důvodu využívat motiv strachu. (Výjimkou mohou být různá varování před důsledky nezdravých návyků, například kouření, přejídání či nezodpovědného chování, třeba řízení vozidla pod vlivem alkoholu a podobně). Žádné reklamní sdělení nesmí zneužívat předsudků a pověr, nesmí obsahovat nic, co by mohlo vést k násilným aktům nebo je podporovat a také nesmí obsahovat nic, co by hrubým způsobem uráželo národnostní nebo náboženské cítění veřejnosti (pokud jde o náboženské cítění uznávané státem).

Pravdivost reklamy: Reklama nesmí šířit klamavé údaje o vlastním nebo cizím podniku či produktu. Za klamavý je považován i ten údaj, který je sám o sobě pravdivý, ale je prezentován v takové souvislosti, že může recipienta uvést v omyl. [6] Pravdivostí reklamy se rozumí také to, že reklama nesmí na základě klamavých údajů zjednávat vlastnímu či cizímu podniku prospěch na úkor jiného, nesmí obsahovat klamavé označení zboží či služeb, které je způsobilé vyvolat mylnou domněnku, že označené zboží nebo služby pocházejí z určitého státu, určité oblasti nebo místa, od určitého výrobce, anebo že vykazují zvláštní charakteristické znaky nebo zvláštní jakost. Za klamavé označení se pro účely Kodexu chápe i označení zboží nebo služeb, k němuž je připojen dodatek sloužící k odlišení od pravého původu, a toto označení je přesto způsobilé vyvolat o původu nebo povaze

zboží či služeb mylnou domněnku. S pravdivostí reklamy souvisí také srovnávací reklama. Srovnávací reklama výslovně či nepřímou identifikuje konkurenta anebo zboží nebo služby nabízené konkurentem. I povolená srovnávací reklama ovšem musí splňovat určité podmínky:

- nesmí být klamavá;
- musí srovnávat jen zboží nebo služby uspokojující stejné potřeby nebo určené ke stejnému účelu;
- musí objektivně srovnávat jen podstatné, relevantní, ověřitelné a reprezentativní znaky; mezi něž může patřit i cena, přičemž jen výjimečně lze připustit srovnání v jediném znaku;
- nesmí vést k vyvolání nebezpečí záměny na trhu mezi tím, kdo srovnává a srovnávaným;
- nesmí nepravdivými údaji zlehčovat srovnávaného;
- výrobky s chráněným označením původu musí srovnávat jen s výrobky se stejným označením původu;
- nesmí vést k nepoctivému těžení z dobré pověsti spjaté se srovnávaným;
- nesmí nabízet zboží nebo služby jako napodobení nebo reprodukci značkového zboží jiného.

Za ideální a právně bezpečný zdroj srovnávací reklamy se považují nezávislé spotřebitelské testy, k jejichž přetištění v reklamě je ovšem zapotřebí souhlas vydavatele.

Jako zvláštní požadavky na reklamu jsou Kodexem reklamy vymezeny:

Hodnota zboží: Reklamou nesmí být zveličována vyšší užitná hodnota zboží, než odpovídá skutečnosti. Produkty nesmí být označovány jako bezplatné, pokud spotřebiteli vznikne i jiný jakýkoliv náklad kromě skutečných nákladů dodávky, dopravy či poštovního.

Cenová srovnání: Kodexem jsou dána pravidla informovanosti o ceně s tím, že informace o ceně, obsažená v reklamě, anebo okolnost, že informace je neúplná nesmí zejména vzbuzovat zdání, že:

- cena je nižší, než jaká je ve skutečnosti;
- stanovení ceny závisí na okolnostech, na nichž ve skutečnosti nezávisí;
- v ceně jsou zahrnuty dodávky výrobků, výkonů, prací anebo služeb, za které se ve skutečnosti platí zvlášť;

- cena byla nebo bude zvýšena, snížena nebo nezměněna, i když tomu tak není;
- vztah ceny a užitnosti nabízeného výrobku nebo služby a ceny a užitečnosti srovnatelného výrobku nebo služby je takový, jaký ve skutečnosti není.

Očerňování a zlehčování soutěžitelů a jejich producentů

Napodobení reklam: Kodex vyjmenovává čím nesmí reklama napodobovat jiné, to znamená všeobecným zjevem, vyobrazením použitím sloganu, vizuálních prezentací, hudby či zvukových efektů.

Osobní doporučení: reklama nesmí obsahovat žádná osobní doporučení či podpůrná tvrzení a nesmí na ně odkazovat, pokud by byla nepravdivá, či nebyla vázána na osobní zkušenost osoby podávající toto doporučení.

Ochrana soukromí a zneužití jedince: reklama nesmí zobrazovat žádné žijící osoby ani na ně odkazovat, jestliže s tím tyto osoby předem výslovně nesouhlasí. Reklama nesmí ke svému působení využívat nositele veřejné autority (například politiky, představitele odborných medicínských a jiných společností), i když by oni sami se svým působením v reklamě souhlasili. Příkladem je reklama propagující vysokou školu Newton College za pomoci fotografie s Václavem Klausem, kde je zobrazen jako bezdomovec. Jiří Bernas z agentury IN Global, která reklamu vytvořila, se ke kampani vyjádřil s tím, že agentura koupila práva na fotografii od pozůstalých zesnulého fotografa Petra Škvrněte. Souhlas získala agentura i od prezidentské kanceláře. Také mluvčí školy Jan Decker dříve řekl, že o kampani předem informovali prezidentskou kancelář a žádné námitky z její strany nezaznamenali. Zástupce prezidentské kanceláře se k věci vyjádřil s tím, že fotografie je staršího data, byla již mnohokrát publikována a prezident na ni nemá žádná autorská práva.

Pro účely reklamy bude vždy platit, že osoba, která má v reklamě účinkovat nebo k jejíž jiný „projev osobní povahy“ má být v reklamě využit, musí s takovým účinkováním předem souhlasit, ať už se jedná o sportovce, politika či běžného občana. Ochrana se týká například zobrazení podobizny, zveřejnění obrazových či zvukových záznamů, vlastního jména, dopisů či jiných projevů osobní povahy. Toto ustanovení samozřejmě vylučuje pořizování jakýchkoliv záznamů skrytou kamerou či obdobným způsobem, nemluvě již o jejich užití v reklamě, bez předchozího souhlasu dotčené fyzické osoby. Ani projevy, pořízené bez souhlasu dotčené osoby v souladu se

zákonem o regulaci reklamy (například pro účely umělecké), nemohou být poté užity k jinému účelu, aniž by byl souhlas dodatečně vysloven.

Častou otázkou je účinkování významných osob v reklamě. U těch, kteří mají skutečnou autoritu (jako šéf stomatologické komory) by takové účinkování mohlo být považováno za zakázanou nekalou soutěž. U herců, sportovců a podobných celebrit nekalosoutěžní kvalifikace nepřichází do úvahy a jejich účinkování v reklamě je proto dosti obvyklé. Pokud jde o politiky, názory se různí, u nás se kloníme spíše k tomu, že politici v živé demokracii již nemají autoritu, schopnou významně ovlivnit nakupování a trh, a proto by jejich účinkování v reklamě nemělo být jako nekalosoutěžní hodnoceno. Osobám v určitých politických funkcích (poslanci a senátoři, členové vlády a vedoucí úřadů) zakazuje účinkování v reklamě přímo zákon o střetu zájmů, když jim zakazuje „umožnit uvedení svého jména nebo vyobrazení k reklamním účelům za úplatu nebo za jiný majetkový prospěch“ (účinkování zdarma či za „nemajetkový prospěch“ není tedy politikům zakázáno).

Zvlášť přísná jsou pravidla reklamního etického kodexu v případě některých produktů například alkohol, tabák, léky.

Reklama na alkohol: Reklama nesmí naznačovat nezodpovědný postoj ke konzumaci alkoholu, nesmí využívat k propagaci alkoholických nápojů náznaky, že alkohol působí jako prostředek k odstraňování problémů, sexuálních zábran a strachu. V reklamě na alkoholické nápoje se nesmějí objevovat děti. [6] Dle našeho právního řádu je reklama na jakékoliv alkoholické nápoje od piva až k destilátům, povolena v každém médiu, ale její obsah musí splňovat tyto podmínky:

- nesmí nabádat k nestřídmému užívání alkoholických nápojů;
- nesmí záporně či ironicky hodnotit abstinenci nebo zdrženlivost;
- nesmí být zaměřena na osoby mladší 18 let, zejména nesmí tyto osoby ani osoby, které jako mladší 18 let vyhlížejí zobrazovat při spotřebě alkoholických nápojů nebo nesmí využívat prvky, prostředky nebo akce, které osoby mladší 18 let oslovují (Kodex reklamy doplňuje jako nežádoucí reklamu obsahující náznaky spotřeby alkoholu nezletilými anebo osobami, které jsou nebo se zdají být mladší než 25 let);
- nesmí spojovat spotřebu alkoholu se zvýšenými výkony;
- nebo být užita v souvislosti s řízením vozidla;
- nesmí vytvářet dojem, že spotřeba alkoholu přispívá ke společenskému

nebo sexuálnímu úspěchu;

- nesmí tvrdit, že alkohol v nápoji má léčebné vlastnosti nebo povzbuzující nebo uklidňující účinek anebo že je prostředkem řešení osobních problémů;
- nesmí zdůrazňovat obsah alkoholu jako kladnou vlastnost nápoje.

Tato omezení se vztahují na každé médium, od letáků, přes billboardy a tisk až po rozhlas a televizi.

Děti a mládež: Využití dětí jako interpretů v reklamě tvoří z hlediska etiky zvlášť citlivou oblast, na kterou pamatují ustanovení Kodexu reklamy v kapitole 2., stejně jako na způsoby a formy působení reklamy na děti jako na recipienty reklamy. Léky, dezinfekční prostředky, čistící prostředky a zdraví ohrožující látky nesmějí být v reklamách zobrazeny v dosahu dětí bez rodičovského dohledu. Není dovolena žádná reklama, která by povzbuzovala děti k tomu, aby chodily na neznámá místa nebo hovořily s neznámými lidmi. Děti v uličních scénách nesmějí být zobrazovány jako děti bez dozoru.

Děti jsou asi nejohroženější cílovou skupinou reklamního působení. Ony totiž reklamě do určitého věku opravdu věří. Nejsou schopny odlišit realitu od fikce. Pro malé děti jsou realitou pohádky stejně jako reklamy. [6] Proto je Kodexem dáno omezení, že není dovolena žádná reklama na komerční produkt či službu, která by obsahovala jakoukoliv výzvu dětem či která by jakýmkoliv způsobem naznačovala, že pokud si děti samy nekoupí nějaký produkt či službu či pokud nebudou mít jiné lidi k tomu, aby si takovýto produkt či službu koupili, nesplní tím nějakou povinnost nebo neprojeví dostatečnou loajalitu vůči určitým osobám či organizacím. Není povolena žádná reklama, která vede děti k tomu, aby si myslely, že pokud nebudou vlastnit inzerovaný produkt, stanou se jakýmkoliv způsobem méněcennými ve vztahu k jiným dětem. V reklamách je nutno věnovat pozornost tomu, aby děti nebyly podporovány v naléhání na jiné osoby ve snaze získat konkrétní produkt či službu.

Zákon o regulaci reklamy pak stanoví pro každé médium, že reklama nesmí:

- odporovat chování ohrožující zdraví dětí, jejich psychický nebo morální vývoj;
- doporučovat ke koupi výrobky nebo služby s využitím jejich nezkušenosti nebo důvěřivosti;
- nabádat, aby přemlouvaly své rodiče nebo zákonné zástupce nebo jiné osoby ke koupi výrobků nebo služeb;

- využívat jejich zvláštní důvěry vůči jejich rodičům nebo zákonným zástupcům nebo jiným osobám;
- nevhodným způsobem je ukazovat v nebezpečných situacích.

Za děti se považují podle zákona osoby mladší 18 let.

Pro televizní a rozhlasové vysílání pak jde mediální zákon ještě dále a určuje, že:

- zakázány jsou reklamy a teleshopping určené dětem, nebo v nichž vystupují děti, pokud podporují chování ohrožující jejich fyzický, psychický nebo mravní vývoj, a dále reklamy nesmějí:
- přímo pobízet děti a mladistvé, aby kupovali nějaký výrobek nebo službu s využitím jejich nezkušenosti nebo důvěřivosti,
- přímo pobízet děti a mladistvé, aby přemlouvali své rodiče nebo někoho jiného k nákupu nabízeného zboží nebo služeb,
- využívat zvláštní důvěru dětí a mladistvých vůči jejich rodičům nebo jiným osobám,
- bezdůvodně ukazovat děti a mladistvé v nebezpečných situacích.

Pokud jde o teleshopping, i ten musí být v souladu s těmito požadavky a navíc nesmí vybízet děti a mladistvé k uzavírání smluv o prodeji nebo pronájmu zboží a služeb.

Tabáková reklama: stejně jako alkohol, podléhá reklamnímu omezení také tabák. Kodex reklamy přímo vymezuje, co se rozumí pojmem tabákový výrobek pro účely Kodexu reklamy (cigarety, cigarilos, doutníky, lulkové, dýmkové, cigaretové, šňupavé a žvýkací tabáky). Stejně jako u alkoholu nesmí být reklama na tabákové výrobky zaměřena na osoby nezletilé, nebo ty, které vypadají mladší 25 let. Nesmí být umístěna v blízkosti škol, hřišť a podobných zařízení. Zmíněná reklama nesmí tvrdit, že užívání tabákových výrobků je nápomocný prostředek pro relaxaci nebo koncentraci.

Od července 2004 je zakázána veškerá reklama tabákových výrobků, včetně užívání pouhých charakteristických znaků (kromě netabákových výrobků s dříve užívanými tabákovými logy) či produktového sponzoringu. Jedinými povolenými výjimkami z tohoto zákazu zůstávají

- oznámení určená výlučně profesionálům,
- reklama na tabákové výrobky ve specializovaných prodejnách tabákových výrobků nebo ve výkladní skříni a na přiměřené označení těchto prodejen,
- reklama na tabákové výrobky v hotelích, hospodách, supermarketech a jiných provozovnách, musí pak být umístěna v části určené k prodeji tabákových výrobků,

- sponzorování motoristických soutěží a sponzorskou komunikaci v místě konání,
- publikace, které nejsou primárně určeny pro trh v České republice.

Povolená reklama musí obsahovat 20% varování „Ministerstvo zdravotnictví varuje: kouření způsobuje rakovinu“, a to na bílé ploše naspod, velkým černým tučným písmem s výškou 80% proužku; v audiovizuální reklamě musí být titulek průběžný. Povolená reklama rovněž nesmí být zaměřena na nezletilé či nabádat ke kouření.

Reklama na léky: v České republice se mohou v reklamě na léky objevovat pouze léčivé přípravky a prostředky, které jsou na území České republiky registrovány či řádným postupem schváleny. V reklamě nesmí být uvedeny ceny léčivých prostředků a prostředků zdravotnické techniky. V reklamě nesmí vystupovat osoby, které vzhledem ke svým funkcím či pracovnímu zaměření mohou ovlivnit spotřebu léčivých přípravků nebo prostředků zdravotnické techniky.

Zákon pak především dosti přesně vymezuje, co považuje za reklamu: nejen tradiční reklamní aktivity, ale také například návštěvy obchodních zástupců, dodávání vzorků léků, podporu pomocí daru, soutěže či odměny, sponzorování setkání odborníků či sponzorování vědeckých kongresů. Zákon ale současně negativně vymezuje, že se nevztahuje například na údaje o lidském zdraví nebo onemocněních bez přímého či nepřímého odkazu na konkrétní lék. Každá reklama na léky se může týkat pouze registrovaného léku. Srovnávat lze jen v reklamě pro odborníky. Je-li reklama léku určena pro širokou veřejnost, nesmí se týkat léků dostupných jen na předpis a musí splňovat řadu dalších obsahových náležitostí včetně speciálního dovětku. Je-li reklama léku určena odborníkům, může se sice týkat také léků dostupných jen na předpis, ale rovněž musí splňovat množství obsahových náležitostí včetně zkrácené informace o léku. Bez dovětků pro veřejnost i odborníky může zůstat reklama připomínková, obsahující pouze název léku.

Identifikace inzerátů tištěných ve stylu redakčního materiálu: Kodex reklamy stanoví pravidla pro jednoznačnou identifikaci inzerátu oproti redakčnímu materiálu. V případě, že inzerát nebo řada inzerátů zaplacených jednou a toutéž organizací nebo organizacemi pod stejným vedením, přesahuje rozsah jedné strany, je nutno, aby slovo inzerát bylo vytištěno v záhlaví každé strany tak, aby to čtenář nemohl přehlédnout.

Reklama na zásilkový prodej: Kodex reklamy vymezuje termín reklama na zásilkový prodej, který zahrnuje veškerou reklamu a inzeráty, ve kterých je uvedena přímo

i nepřímou nabídkou odeslání zboží či doručení zboží kupujícímu po přijetí písemné objednávky, doprovázené částečnou nebo úplnou platbou s tím, že spotřebitel nemusí navštívit žádnou maloobchodní prodejnu a zboží před nákupem prohlédnout. Kodex reklamy dále vymezuje základní údaje v reklamě na zásilkovou službu, což je jméno či název inzerenta zobrazené výrazně spolu se skutečnou adresou sídla a kontaktního místa pro styk se zákazníkem, na kterém může být inzerent kontaktován, nikoli pouze P. O. BOX nebo jen telefonní číslo. Na této adrese pak musí být k dispozici vzorky inzerovaného zboží a služba zajištěná tak, aby zde mohly být zodpovězeny případné dotazy zákazníků odpovědnou osobou. Pokud není možné, aby inzerent splnil všechny objednávky, musí tuto skutečnost oznámit neprodleně, nejdéle do 45 dnů objednateli. Jako nepřijatelné zboží v reklamě na zásilkovou službu stanovil Kodex reklamy kouzla pro štěstí, maskoti či jiné zboží snažící se zneužívat pověřivost.

Pro reklamu nabízející zaslání zboží existuje speciální právní úprava v § 52 a násl. Občanského zákoníku o spotřebitelských smlouvách, která ovšem obsahuje více detailů. Pro reklamu je důležité, že zákon stanoví i obsahové náležitosti nabídky (tedy reklamy), včetně seznamu údajů, které musí povinně obsahovat.

6 SROVNÁNÍ KODEXU REKLAMY A ETICKÉHO KODEXU ČT

Při srovnání Kodexu reklamy a Kodexu České televize (dále jen Kodex ČT) je na první pohled markantní rozdíl v samotném rozsahu, kdy Kodex reklamy je obsažen ve dvou částech, z toho první část obsahuje tři kapitoly, část druhá šest kapitol. Oproti tomu Kodex ČT je obsažen v 26 článcích. Rozsah je dán také tím, že Kodex reklamy je určen všem subjektům působícím v oblasti reklamy a stanoví jim zásady profesionálního chování, to znamená působí na okolní dotčené subjekty. Přitom vychází z již zmíněné samoregulace v oblasti reklamy. Oproti tomu Kodex ČT má za cíl stanovit zásady naplňování veřejné služby v oblasti televizního vysílání závazné pro Českou televizi, to znamená že zavazuje nezávislé spolupracovníky České televize z vnějšího prostředí, ale také samotné pracovníky televize. Tím je dáno také to, že Kodex reklamy nenahrazuje právní regulaci reklamy, nýbrž na ni navazuje doplněním zásad. Samotný Kodex ČT je přímo uzákoněn zákonem o České televizi, kdy tento zákon již přímo definuje porušení Kodexu ČT pracovníky televize jako porušení pracovní kázně podle zvláštního právního předpisu, zákoníku práce, tudíž z prostředí samoregulace se dostáváme do prostředí pracovněprávního. Kodex reklamy právní důsledky stanovené právním řádem České republiky nemá, důsledkem porušení může být pouze vyčlenění z prestižních organizací a podobně.

Rozdílem v dané věci je také to, že v oblasti reklamy se jedná o komunikaci komerční, kdy Kodex reklamy je prosazován a výlučně interpretován Arbitrážní komisí Rady pro reklamu. V praxi to znamená, že tato komise posoudí danou stížnost na konkrétní reklamu, kterou Rada pro reklamu obdrží, v oblasti České televize se jedná o komunikaci nekomerční a dle programu pro veřejné vysílání České televize i o fórum pro veřejnou diskusi, v níž je možno vyjadřovat nejširší možné spektrum názorů a hledisek a tuto komunikaci tato veřejnoprávní televize i vyhledává. Tato komerčnost versus nekomerčnost je patrná také z Kodexu ČT, který vedle požadavků mravních, vyžaduje také po pracovnících televize požadavky odborné, toto Kodex reklamy z důvodu svého postavení spíše „kontrolního orgánu“ jako podmínku vymezit nemůže.

V základních bodech zásad jsou zcela jasně oba Kodexy strukturovány stejně. Kodex reklamy jako všeobecné zásady reklamní praxe stanoví slušnost, čestnost reklamy, pravdivost a společenskou odpovědnost reklamy s tím, že nesmí obsahovat nic, co by hrubým a nepochybným způsobem uráželo národnostní, rasové nebo náboženské cítění spotřebitelů, nesmí obsahovat prvky snižující lidskou důstojnost bez oprávněného

důvodu využívat motiv strachu. Česká televize si pak zakládá na otevřenosti, nestrannosti a nezávislosti, přičemž musí vždy stát na straně lidské důstojnosti, základních lidských právech a svobodách a úctě k přírodě a kulturnímu dědictví. Pro Kodex ČT je tak nejvyšším a nepominutelným kritériem respekt k lidské důstojnosti založeným na úctě k veškerým projevům existence, nesmí zasahovat do osobnostních práv diváků, zejména je nepřípustné uchýlit se k ponižování důstojnosti člověka, urážet nebo neodůvodněně vyvolávat pocity úzkosti a strachu.

Rada pro reklamu jak stanoví v Kodexu reklamy porovnává reklamu s tímto Kodexem a závěrečné stanovisko je rozhodnutím Arbitrážní komise Rady pro reklamu bez ovlivnění zvenčí. Oproti tomu Česká televize je vázána názorem diváka, neboť dbá dle Kodexu ČT o uspokojení jeho potřeb. Za tím účelem systematicky pravidelně získává a analyzuje údaje o potřebách a přáních jednotlivých diváckých skupin i o tom, jak odvysílané pořady hodnotí. Každé programové rozhodnutí tak musí přihlídnout k výsledkům takto prováděných reprezentativních výzkumů, přičemž vyhodnocení bude zacíleno na kvalitativní ukazatele. Přímo v Kodexu ČT pak stojí, že pořady, které neberou ohled na zjištěné potřeby konkrétních diváckých skupin, jímž jsou určeny, nemohou dostát nárokům veřejné služby. Česká televize pak proto bude usilovat o to, aby maximum diváckých skupin našlo na obrazovce témata, která je zajímají.

Tak jak u Kodexu reklamy, je v Kodexu ČT věnována zvláštní pozornost dětskému subjektu. Co se týče Kodexu reklamy, ten v kapitole 2. věnované dětem a mládeži zmiňuje o reklamních situacích nevhodných pro děti a mládež. Naopak Kodex ČT se ve svých ustanoveních zabývá výchovným působením na dětského diváka s cílem pomáhat mu objevovat a přijímat za vlastní hodnoty slušnosti, vzdělanosti, pracovitosti a úcty k životnímu prostředí. Shrneme-li dosavadní údaje, pak Kodex reklamy popisuje nevhodné působení ze strany reklamy na dětského příjemce a naopak Kodex ČT stanovil čím je nutné působit na dětského diváka nebo nezletilou mládež s ohledem na jejich vývoj.

Co se týče otevřenosti, je patrné, že Česká televize je televizí veřejnoprávní a podléhá zákonným povinnostem stanoveným zákonem o svobodném přístupu k informacím. Sama si ve svém Kodexu ČT upravila poskytování informací o hospodaření s televizními poplatky i dalším majetkem avšak pouze v rozsahu stanoveným výše citovaným zákonem. Kodex reklamy se o finančních záležitostech nezmiňuje, není tedy povinen poskytovat

veřejnosti takové údaje. Pro kontakt s veřejností a potvrzení hlediska nestrannosti by měla být alespoň finanční pravidla, kterými se Rada pro reklamu řídí zveřejněna.

Kodex ČT se zabývá také tvůrcem pořadů, zejména jeho právem na svobodu projevu, výhradu jeho svědomí a ochranu duševního vlastnictví, kdy je Kodexem ČT zavazuje k jeho dodržování i pokud nejsou přímo zaměstnanci ČT spolu s dodržováním v oboru uznávaných samoregulačních profesních a etických standardů svých profesí. Kodex reklamy se tvůrci nezabývá, což vyplývá ze samotné funkce Rady pro reklamu, která v praxi hodnotí až vytvořené dílo, v daném případě reklamu.

Co se týká otázek náboženství, zabývá se Kodex reklamy střízlivě pouze tím, že reklama nesmí obsahovat nic, co by hrubým a nepochybným způsobem uráželo náboženské cítění. Naproti tomu Kodex ČT připouští odvysílání pořadu s nábožensky kontroverzním obsahem, což však musí sdělit divákům vhodnou formou faktické informace o charakteru obsahu takového pořadu. Toto však vyplývá ze samotného účelu nezávislé televize.

Kodex ČT se zabývá také jazykovými projevy, kdy se přímo zavazuje dbát o kultivovanost jazykového projevu, což samozřejmě vyplývá z použití mluveného slova jako nejvyužívanějšího komunikačního prostředku. Za tím účelem rovněž spolupracuje s jazykovými odborníky. Kodex reklamy se jazykovými projevy (respektive psaným slovem) v reklamě nezabývá, nechává vše na uvážení tvůrců při respektování základních zásad Kodexu reklamy.

Kodex ČT dává také prostor pro vzdělávací a osvětové pořady tím, že stanoví, že se ČT bude podílet na obecně prospěšných kampaních zaměřených na osvětu bezplatným vysíláním upoutávek nebo informativních materiálů. Kodex reklamy nemá taková pravidla, což zase vyplývá z jeho postavení, neboť sám prostřednictvím Rady pro reklamu nic nevytváří, pouze posuzuje reklamu již někým vytvořenou a současně nemá zákonnou podporu stanovit podmínky, které by stanovily povinnost podílet se určitým způsobem na osvětě.

Shodně oba Kodexy negativně vymezují rasovou a národností nesnášenlivost, Kodex ČT se přímo zmiňuje o zvláštní péči, kterou ČT věnuje rovnoprávnosti uplatnění mužů a žen, a to jak v provozu České televize, tak ve skladbě programu.

Ochranu soukromí také shodně vymezují oba Kodexy s tím, že Kodex ČT vymezil možnost informování veřejnosti o soukromém počínání dotyčné osoby v případě, že takové

soukromé počínání může ovlivnit věci veřejného zájmu (například výkon funkce nebo dodržování právních norem).

Co se týče spolupráce s dětmi, Kodex reklamy omezuje reklamy obsahující náznaky spotřeby alkoholu nezletilými anebo osobami, které jsou nebo se zdají být mladší než 25 let. Kodex ČT neomezuje práci dětí na natáčení, ponechává celou věc na souhlasu dítěte či jeho zákonného zástupce.

Závažným nedostatkem Kodexu reklamy jsou chybějící pravidla práce se zvířaty pro účely reklamy, případně etické zásady zobrazení zvířat, což v Kodexu ČT je alespoň naznačeno v čl. 16.25 Zacházení se zvířaty. K posouzení Kodexu reklamy v této otázce se lze pak opřít pouze o jeho obecná pravidla či právní předpisy například trestní zákon.

Posoudit oba kodexy je obtížné, protože každý institut slouží jiné praxi, rozdíl mezi reklamou a novinářskou praxí je veliký, navíc je zde dána již zmíněná veřejnost České televize oproti komerční reklamě. Základní zásady a smysl však zůstávají shodné, odlišnosti jednotlivých typů komunikací pak řeší právě jednotlivé profesní kodexy.

Kodex České televize byl vytvořen až v roce 2000, tedy po téměř půlstoletí existence této instituce. Je zpracován dle vzoru Etického kodexu BBC, který je však daleko promyšlenější a obsažnější. Ten vznikl koncem třicátých let minulého století a byl postupně korigován a upřesňován dlouholetou praxí.

7 ROSICKÝ ZPRAVODAJ ROSA A JEHO VZTAH K ETICE

Město Rosice vydává měsíční zpravodaj s názvem ROSA (dále jen zpravodaj). Jde o komunální médium sloužící zejména občanům města, ale i okolním obcím. Vychází s nákladem 2500 výtisků, přičemž občané města Rosice obdrží do každé domácnosti po jednom výtisku zdarma, zbylé výtisky je možno si zakoupit u smluvních prodejců, případně je zasílán objednavatelům poštou. Nejčastěji se tak jedná o bývalé rosické občany, kteří chtějí mít stále přehled o dění v Rosicích. Základním cílem zpravodaje je informativní charakter o dění ve městě, jeho sportovních, kulturních aktivitách a informace z městského úřadu. Nemalou část zpravodaje zabírá placená inzerce a reklama.

Do roku 2000, to je do nabytí platnosti zákona č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů byla jedním ze základních „taháků“ společenská kronika, kde byly zveřejňovány osobní údaje nově narozených dětí trvale přihlášených k pobytu v Rosicích a jejich rodičů, novomanželů a občanů města, kteří v daném měsíci zemřeli. Vzhledem k tomu, že citovaný zákon neumožňuje bez souhlasu dotčených osob zveřejnit jejich osobní údaje, musela být tato rubrika ve zpravodaji zrušena. Důsledkem byl snížený zájem o koupi tohoto zpravodaje zejména u občanů žijících mimo město s odůvodněním, že bez této rubriky nemají informace zveřejněné ve zpravodaji pro ně smysl, neboť to, co je nejvíce zajímalo byly tyto zveřejňované informace, v nichž se dozvídali, kdo z kamarádů, známých, sousedů zemřel, kdo se oženil či naopak narodil. S ohledem na výše uvedené by se dalo říci, že do roku 2000 plnili tyto komunální média i funkci lidově řečeno „drbny“, ale jak bylo z reakcí občanů patrné, tuto funkci od tohoto komunálního média právě očekávali. Mluvit tak v souvislosti se zveřejňováním osobních údajů občanů o tom, zda je to vhodné či nevhodné a tím i neetické je dnes již bezpředmětné, neboť zákonodárci zákonem na ochranu osobních údajů jasně dali najevo, že zveřejnění této záležitosti považují bez souhlasu dotčeného občana za nevhodné a protizákonné.

Rozporuplné je také srovnání mezi povinnostmi poskytovat informace o výkonu samosprávy města, například komunálními médii a s tím spojenou kontrolou ze strany veřejnosti a ochranou osobních údajů. Komunální medium by mělo být jednou z forem kontroly města ze strany veřejnosti, v takovém mediu by měly být poskytovány takové informace, které by ozřejmily rozhodovací proces volených zástupců města. Zastupitelstvo města a rada města, jako orgány s pravomocí rozhodovat o záležitostech patřících do samostatné

působnosti města jsou dle zákona o obcích oprávněni projednávat otázky natolik závažné, jako například dispozice s majetkem města, s tím spojené otázky týkající se nájmu bytů, dlužníků a podobně. Při projednávání těchto záležitostí mají na základě zvláštních zákonů povinnost účastníky právních vztahů identifikovat. O výsledku svých rozhodnutí sepisuje zastupitelstvo města zápis z jednání a rada města usnesení, které je dle zákona o obcích povinno umožnit k nahlédnutí občanům. Úřad pro ochranu osobních údajů však zastává stanovisko, že pokud by byly osobní údaje občanů zveřejněny mimo tyto zápisy i v komunálních médiích, došlo by ze strany města k porušení zákona na ochranu osobních údajů, za což hrozí městu nemalá sankce. Zdůvodněním je, že publikováním osobních údajů mimo zákonem povolené zápisy a usnesení volených orgánů města, že by získali přístup k těmto osobním údajům všichni čtenáři média, nikoli jen osoby oprávněné nahlédnout do zápisů. Soukromý život osob, o nichž tak bylo na zasedání zastupitelstva či rady jednáno, by byl publikováním osobních údajů údajně narušen. V souladu se zákonem je pak takový postup, kdy by ve zveřejněné verzi bylo publikováno pouze rozhodnutí rady či zastupitelstva o majetkových transakcích jako „město prodá, či město pronajme“ bez upřesnění „komu“. Zde je postaveno právo na ochranu soukromého a rodinného života do pozice vyšší než právo na informace. Rozhodovací proces volených orgánů by měl však být veřejnosti natolik otevřený, přístupný, právě prostřednictvím komunálních médií, která k tomu slouží, nikoli zabalený do zápisů, které jsou pouze k nahlédnutí na radnicích.

Vydavatelem rosického zpravodaje je město Rosice. K plnění činností souvisejících s jeho vydáním pak rada města zřídila Redakční radu, jejímž posláním je svolat po uzávěrce příspěvků v příslušném měsíci zasedání, kde se příspěvky posoudí a schválí ke zveřejnění. Další náplní jednotlivých členů jsou korektury článků, spolupráce s tiskárnou a podobné organizační záležitosti tak, aby vždy na počátku měsíce vydání zpravodaje bylo k dispozici veřejnosti. Je pravda, že v oblasti vydávání komunálního média dochází v některých případech ke kompetenčnímu sporu. Ačkoli si město k zajištění vydání zpravodaje zřídilo Redakční radu, má snahu v ojedinělých případech, zejména k prosazení politických zájmů zasahovat do obsahu jednotlivých vydání zpravodaje. Vzhledem k tomu, že Redakční rada je zřízena vydavatelem, tzn. městem, které zastupuje jeho zastupitelstvo, dochází pak k důsledku, že Redakční rada zpravodaje respektuje závěry učiněné vydavatelem. Oproti nezávislosti profesionálních novinářů je zde tedy výše uvedený rozdíl daný také tím, že na vydání komunálních médií se ve většině

menších měst podílí zejména žurnalističtí neprofesionálové, spíše zájemci ochotní věnovat osobní volno a čas v práci pro město. Důsledkem je pak skutečnost, že se sami nepodílí na tvorbě článků (vyjma těch, které se týkají jejich zaměstnání, jako například vedoucí knihovny přispěje článkem o knihovně), ale pouze soustředí došlé materiály zvenčí.

Zásahem vydavatele do komunálních tiskovin se zabývala již také Komise pro etiku, která se ve své Zprávě Komise pro etiku za období 2001-2004 vyjádřila k podání ing. Milana Svobody na Radniční noviny Praha 3. Reakci komise cituji „Komise původně sdělila, že tímto případem a podobnými, kdy jde o publikaci vydávanou magistrátem, se nebude zabývat z principu. Ve stížnostech jde většinou o komunální spory, nemožnost publikovat názory druhé strany nebo tendenční zaměření tiskovin.

Ing. Svoboda se ptá, zda má Syndikát ČR morálně působit i na komunální tisk, který dnes představuje nemalou část naší mediální scény, zejména jsou-li jeho pracovníci členy syndikátu. Komise pro etiku při SNČR se proto obrací na syndikát se žádostí, aby se vyjádřil k tomu, jak postupovat v případě podobných periodik. Pokud jde o novináře, kteří jsou ovšem placeni magistrátem, zastupitelstvem a podobně, mohou být zároveň členy SNČR, nebo mít pozastavené členství? Dále se táže, jak přistupovat k takovým tiskovinám a kde je hranice mezi nezávislým tiskem a tiskem evidentně hájícím především zájmy jedné skupiny např. politické. Podle tiskového zákona – paragraf 3 by takové tiskoviny bylo možné označit za periodika a kritériím periodického tisku by odpovídaly. Publikací, které samy sebe označují za Noviny (Zprávy) a podobně je v republice nepřeberné množství. Stanovisko členské komise SNČR ke členství novinářů z časopisů, vydávaných úřady: podle Stanov Syndikátu novinářů ČR může být členem ten, kdo se novinářskou činností zabývá nejméně jeden rok před podáním přihlášky a má ze své novinářské činnosti převážnou část svého příjmu. To jsou podstatné podmínky, jejichž dodržení sleduje při projednávání přihlášek členská komise. Stanovy nikde neomezují takzvanou nezávislost práce novináře při šíření informací. Ve stanovách není také zmínka o tom, na základě jakých kritérií by bylo možno hodnotit závislost či nezávislost novináře na názorech, doporučeních nebo přáních jeho služebně nadřízených nebo vydavatele. Nicméně lze v konkrétních případech najít nesporný vliv některých vydavatelů, který ovšem nelze v žádném případě považovat za jakoukoli cenzuru. Podle názoru členské komise jde v takových případech o užívání „práva“ vydavatele na přednostní zařazování zpráv a článků, které nejsou v rozporu s posláním, záměry a cíli jeho organizace. Při projednávání přihlášek za členy SNČR u novinářů, zaměstnaných například v

časopisech obecních úřadů (a podobných, někdy i vysloveně inzertních časopisů) se snaží členská komise posoudit z předložených ukázek, nakolik je ten či onen časopis poplatný svému vydavateli či zřizovateli. Podle toho také přihlášky posuzuje. Je toho názoru, že u podobných časopisů nebo „novin“ nelze najít zcela spolehlivé jednotné měřítko pro stanovení jisté závislosti a že je skutečně nutné přistupovat k závěru individuálně“. [11]

Největším úskalím Redakční rady (jak patrně z výše uvedené citace, tento problém se týká většiny komunálních médií) je tak posoudit vhodnost či nevhodnost, hranici etičnosti zařazení příspěvku do jednotlivého vydání zpravodaje s ohledem na další reakce, které poté následují. Příkladně to byl článek člena Městské rady v Rosicích Jaroslava Veselého zveřejněného v čísle jedna roku 2002 zpravodaje ROSA s názvem „Škodí, stále škodí“. Z tohoto článku cituji: „Pravidelní čtenáři měsíčníku ROSA si jistě vzpomenou, že již v červenci minulého roku jsem upozorňoval na destrukční činnost dvou pánů zastupitelů a sice Mgr. V. Bartoše a Ing. J. Černohorského, CSc., a vyzýval je k demisi. Jednalo se tehdy zejména o to, že tito pánové se místo tvůrčí činnosti v zastupitelstvu věnovali intrikám, které měly směřovat „k boji o křesla“. Městské zastupitelstvo však naštěstí zavčas těmto snahám zabránilo. Jmenovaní pánové si však, bohužel, z této kauzy poučení nevzali a zřejmě se rozhodli škodit v tomto zastupitelstvu i nadále. Tentokrát si vzali za záminku rekonstrukci náměstí. Posuďte sami:“. [13] (Příloha P II.)

Následovala reakce Mgr. Vladimíra Bartoše ve stejném vydání zpravodaje s názvem „Poděkování“. Z reakce cituji: „Děkuji touto cestou panu Jaroslavu Veselému za velmi objektivní článek, který nepozornému čtenáři doporučuji ještě jednou přečíst. Pan Veselý konečně odhalil pravé škůdce. Zvláště ten první uvedený škodil tomuto městu už v letech 1990-1996 (starosta města v letech 1990-1996). Vzpomenou si na to jistě žáci a učitelé základní školy společně s panem ředitelem, žáci hudební školy, obyvatelé penzionu pro seniory, vedení zimního stadionu a fanoušci ledního hokeje, kastelán zámku, klub důchodců a jistě mnoho dalších. Přeji panu Veselému klidný spánek.....“ [14] (Příloha P II.)

V daném případě Redakční rada upozorňovala na nevhodnost zveřejněného článku s tím, že zcela jistě bude následovat reakce. Rada města však trvala na zveřejnění zmíněného článku. Vzhledem k tomu, že ust. § 4 zák.č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších

právních předpisů (dále jen tiskový zákon) jednoznačně stanoví, že za obsah periodického tisku odpovídá vydavatel, nemůže Redakční rada nerespektovat stanovisko vydavatele, v tomto případě Rady města Rosice a tak odmítnout příspěvek ke zveřejnění. Otázka zůstává, zda má naopak Redakční rada právo odmítnout ke zveřejnění příspěvek občana týkající se veřejného zájmu, který kritizuje například práci starosty. Redakční rada v tomto případě je opět vázána citovaným ust. § 4 tiskového zákona, neboť za obsah odpovídá vydavatel, přičemž musí také ve svém uvážení hodnotit a to v obou variantách, zda v daném případě nevystavuje sebe jako vydavatele žaloby na ochranu osobnosti dle § 11 zák.č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Občanský zákoník). Toto ustanovení je generální klauzulí pro občanskoprávní úpravu ochrany osobnosti. Vychází z Listiny základních práv a svobod, kde je právo na ochranu osobnosti považováno za základní lidské právo. Jedním z dílčích práv na ochranu osobnosti je také ochrana občanské cti a lidské důstojnosti, kdy porušením občanské cti zpravidla rozumíme snížení vážnosti a důstojnosti oprávněného subjektu u spoluobčanů, což má za následek jeho ohrožení, jakož i uplatnění ve společnosti. K zásahu do občanské cti dochází zpravidla takovými skutkovými tvrzeními, která jsou nepravdivá. Ochrana občanské cti však může být poskytnuta i proti skutkovým tvrzením, která jsou pravdivá, jsou-li uvedena takovou formou, v takových souvislostech nebo za takových okolností, že objektivně vyvolávají dojem pravdu zkreslující. Nejčastěji jde o nepravdivé výroky, skutková tvrzení nebo hodnotící úsudky. Takové jednání pak může být současně zásahem i do několika dílčích osobnostních práv (například do práva na podobiznu, práva na jméno, práva na použití obrazového snímku, popřípadě dalších). V případě, že Redakční rada či vydavatel při úvaze zda daný příspěvek zveřejnit či nezveřejnit nebude respektovat toto právo občana na ochranu osobnosti, vystavuje se také finančním postihům o jejichž výši však musí rozhodnout soud na základě žaloby dle ust. § 13 Občanského zákoníku. Fyzická osoba má právo dle uvedeného ustanovení domáhat se:

- aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu její osobnosti,
- aby byly odstraněny následky těchto zásahů a
- aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění.

Pokud by se nejevilo postačujícím takové zadostiučinění, zejména proto, že byla ve značné míře snížena důstojnost fyzické osoby nebo její vážnost ve společnosti, má občan také právo žádat náhradu nemajetkové újmy v penězích. Tohoto práva nejvíce využívají celebrity, které mimo omluvy v médiích žádají i finanční odškodnění

s prohlášením, že je věnují na dobročinné akce, může se však jednat i o starostu obce nebo občana proti kterému příspěvek ve zpravodaji směřoval. Tomuto všemu je nutné věnovat pozornost před zveřejněním příspěvku v médiích.

V souvislosti s rozporuplnými články musí vedle výše uvedeného vydavatel také počítat s následnými reakcemi, které v mnoha případech vypadají, že nikdy neskončí, neboť reakce stíhá reakci. Je dobře, že v tiskovém zákoně zákonodárci na tuto v praxi běžnou situaci reagovali a proto v § 10 tohoto zákona vymezili, že pokud v periodickém tisku je uveřejněno sdělení obsahující skutkové tvrzení, které se dotýká cti, důstojnosti, nebo soukromí určité fyzické osoby, anebo jména nebo dobré pověsti určité právnické osoby, má tato osoba právo požadovat na vydavateli uveřejnění odpovědi. Vydavatel je povinen na žádost této osoby odpověď uveřejnit. Zákonodárce také tuto odpověď omezil pouze na skutková tvrzení, kterými se tvrzení uvádí na pravou míru, nebo se napadající tvrzení doplňuje či zpřesňuje. Právě proto, aby odpověď nestíhala odpověď a důsledkem tak byl nekonečný seriál reakcí, nemůže dle tiskového zákona osoba, na jejíž žádost byla vydavatelem uveřejněna odpověď žádat uveřejnění další odpovědi na tuto odpověď. Zákonodárci tak do praxe uvedli systém jednou a dost.

Problémové kauzy se kterými Redakční rada pracuje a řeší je, se týkají také sporů ohledně zveřejněných inzerátů. Příkladně v prosinci roku 2004 řešila Redakční rada rosického zpravodaje ojedinělý spor týkající se zveřejněného inzerátu v čísle 12 zpravodaje ROSA s titulkem „Poděkování“ ve znění: „Děkuji touto cestou Městské policii Rosice za vykonanou ochranu mojí osoby na místním hřbitově dne 5. listopadu 2004. Zvlášť pak děkuji paní Sylvě Makovské, která tuto bezpečnou ochranu pro moji osobu, osobně objednala u Městské policie v Rosicích. S veškerou úctou Anna Nováčková, rozená Dostálová. (Příloha P III.) Po uveřejnění tohoto inzerátu obdržela Redakční rada dopis od paní Sylvy Makovské, která žádá omluvu za zveřejnění jejího jména a uvedení nepravdivého tvrzení, neboť ona žádnou ochranu u Městské policie v Rosicích neobjednávala. Ve skutečnosti šlo o nedorozumění, neboť zadavatelka inzerátu se pouze domnívala, že účast městské policie na pohřbu objednala uvedená paní Makovská a proto zadaný inzerát podala touto ironickou formou.

Zajímavé je sledovat zákonnou úpravu tohoto problému danou tiskovým zákonem s odvoláním na zákon o reklamě. Tiskový zákon řeší obecně, že za obsah periodického tisku odpovídá vydavatel, avšak ihned v následujícím ustanovení speciálně vymezuje odpovědnost za obsah reklamy a inzerce s tím, že vydavatel neodpovídá podle tohoto

zákona za pravdivost údajů obsažených v reklamě a v inzerci uveřejněné v periodickém tisku. Tato výjimka však neplatí pro reklamu a inzerci samotného vydavatele. Z odpovědnosti dané zvláštními právními předpisy, jako je zákon o reklamě, obchodní zákoník, trestní zákon se však vydavatel nevyviní. Závěr celé kauzy je proto nutné hledat v občanskoprávním řízení. Kdy osoba, která se cítí dotčena obsahem zveřejněného inzerátu se musí obrátit s žalobou na soud a omluvu požadovat po zadavateli inzerátu, nikoli po vydavateli tisku. Vydavatel musí v tomto případě respektovat pouze obecné povinnosti dané mu právními předpisy. Redakční rada záležitost v tomto případě ukončila zasláním vysvětlujícího dopisu stěžovatelce.

Tak jak již bylo řečeno v úvodu této kapitoly, měly by komunální periodika plnit funkci zejména informační, zpravodajskou, kdy obsahem zpravodaje by měly být informace o dění ve městě a chodu jeho zřízených organizací, o jeho zásadních problémech, konfrontace těchto problémů s představiteli města a zveřejněné kulturní kalendáře. Konkrétně u rosického zpravodaje z důvodu, že město Rosice je obcí s rozšířenou působností, tudíž plní funkci takzvaného malého okresu pro okolních dvacet tři obcí, by mělo zaměření působit nejen na samotné město, ale i do okolí tak, aby obsah nutil čtenáře okolních obcí získávat zpravodaj jako platný informační zdroj. Pracovat pro zpravodaj by však museli lidé s profesionálním nadšením, kteří by nefungovali co by pouzí „sběrači“ článků, ale sami by se podíleli a vyhledávali zajímavé podněty, příspěvky, akce které by stálo za to zveřejňovat a tím pádem propagovat. V současné formě rosického zpravodaje chybí komentáře k akcím či rozhodnutím jak samotného města tak i dění ve městě, konfrontace s představiteli jak města, tak i různých organizací působících ve městě či okolí. Toto je však dáno tím, že členové Redakční rady se samy nepovažují za žurnalisty v pravém slova smyslu, spíše za administrativní pracovníky. Řešením je organizační změna po vzoru větších měst, kdy komunální média zaštiťují Kulturní a informační centra. Toto řešení je však nutné posoudit globálně s otázkou financí, personálního obsazení, umístění a podobně, což přísluší zástupcům města.

8 NÁVRH ETICKÉHO KODEXU ZPRAVODAJE ROSA

Tak jako již bylo zmíněno, je etický kodex doplněním zákonných norem a je dnes běžné, že každá profese má stanoveny své etické normy, které se zavázala respektovat. I přesto, že v žurnalistické praxi je již do praxe uveden zmíněný Etický kodex novináře, je příznivé mít takový kodex „ušitý na míru“ přímo pro potřeby konkrétního periodika, jako je například rosický zpravodaj.

Při tvorbě návrhu bylo postupováno v souladu s podkapitolou 3.2 této diplomové práce, kde jsou uvedeny základní principy při tvorbě etického kodexu.

ETICKÝ KODEX ZPRAVODAJE ROSA

PREAMBULE

Představitelé města Rosice, jako zástupci vydavatele rosického zpravodaje ROSA považují za svůj základní cíl sloužit veřejnosti, kdy základním nástrojem k dosažení tohoto cíle je otevřenost v poskytování informací, které mají podstatný význam pro obyvatele města Rosice a jeho okolí.

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Jako výkonný orgán zřizuje zastupitelstvo města Redakční radu (dále jen rada), jejíž členové jmenovaní Radou města Rosice se při své funkci řídí Ústavou ČR, zákony a jinými právními předpisy, závazný je pro výkon funkce člena rady Etický kodex novináře vydaný Syndikátem novinářů ČR.

REDAKČNÍ RADA

- 1) Člen rady vždy slouží veřejnému zájmu a zdrží se jednání, které by ohrozilo důvěryhodnost zpravodaje ROSA (dále jen zpravodaj) či města Rosice. Člen rady má stále na vědomí, že přijetím funkce převzal významnou roli, jejímž prostřednictvím má pravomoc zásadně ovlivňovat vývoj města a život jeho občanů.
- 2) Člen rady se účastní každého zasedání rady a svou důvodnou neúčast řádně omluví. Každý člen rady je povinen se s projednávanými materiály seznámit. Při projednávání materiálů zařazených do vydání zpravodaje informuje ostatní členy rady pravdivě, objektivně, pokud se kryjí jeho soukromé zájmy se zájmy veřejnými, informuje ostatní členy. Přijatá rozhodnutí je rada kdykoli připravena obhájit u zastupitelstva města či veřejnosti a nést za ně odpovědnost.

- 3) Členové zastupitelstva města Rosice nezneužijí svého vlivu nad vydáním zpravodaje k prosazení vlastních zájmů.
- 4) Členové rady nepřijímají od jiných jakékoli dary v souvislosti s výkonem funkce člena rady.

ZÁKLADNÍ ZÁSADY

- 1) Zásadní pro zveřejnění materiálu jsou objektivně zjištěné skutečnosti, bez předsudků a zaujatosti. Členové rady vyvíjí činnost nezávisle, nestranně a neutrálně. Zveřejněné informace musí být pro občana užitečné.
- 2) Pravdivost v informování veřejnosti je základní zásadou v naplňování cíle zpravodaje. Pravdivostí se rozumí informování dle zásadních bodů odstavce 1 základních zásad za přispění nejlepšího vědomí a svědomí autora.
- 3) Pokud budou členové rady vystaveni prokazatelnému nátlaku ze strany politických subjektů na zveřejnění materiálu, jsou povinni o takových pokusech informovat zastupitelstvo města, které rozhodne o dalších krocích. V takovém případě však zastupitelstvo města na sebe přebírá odpovědnost.

OCHRANA SOUKROMÍ

Rada respektuje soukromí, důstojnost občana a právo občana rozhodnout, co ze svého soukromí zveřejní. Výjimkou je takové soukromoprávní počínání, které má vliv na veřejný zájem či výkon veřejné funkce. Právo na ochranu soukromí a osobnosti bude mít rada na paměti i při zveřejnění fotografií osob.

PLAGIÁTORSTVÍ

Vzhledem k tomu, že základním cílem zpravodaje je informování veřejnosti, je v některých případech v zájmu věci, citovat informace zveřejněné v jiných médiích. U takového materiálu však musí být zveřejněno, že jde o citaci, jakého autora, z jakého zdroje a rok zveřejnění.

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

- 1) Tento etický kodex přijalo zastupitelstvo města Rosice na svém zasedání konaném dne.....
- 2) Členové zastupitelstva města a rady se s těmito principy ztotožňují a při výkonu své funkce se řídí jeho ustanoveními.

ÚČINNOST

Tento etický kodex nabývá účinnosti dnem schválení.

ZÁVĚR

V dnešní době, kdy se soubory právních předpisů neustále mění, je více než rozumné pro výkon každé profese stanovit základní etická pravidla, aby doplněk běžné legislativy. Porušení etického kodexu by mělo být zakotveno v právních předpisech, kde by byly stanoveny sankce v případě porušení těchto kodexů. V dnešní době se tak kodexy berou spíše jako doporučení či návod k chování určité skupiny lidí. Praxe však v oblasti médií našla své vodítko jak přinutit a zvýšit prestiž dodržování etického kodexu novinářů či reklamy. Tímto sankčním nástrojem je vyčlenění z různých prestižních organizací nebo pracovněprávní sankce jako v případě srovnání mezi Kodexem reklamy a Kodexem ČT uvedené v kapitole šesté této diplomové práce. Z tohoto srovnání je pak patrné, že média obecně vychází ze stejných srovnatelných základů, pouze specifické odlišnosti upravuje každý kodex pro svůj obor odlišně.

Rovněž komunální média, která se po celé České republice vydávají ve statisícových nákladech, se potýkají s porušováním etiky po svém a to s ohledem na politickou podřízenost. Mimo to se však musí vyrovnávat se střety mezi objektivním informováním veřejnosti a legislativními omezeními, jako je to například střet zákona na ochranu osobních údajů. Toto vše je podbarveno také skutečností, že v menších městech se fungování komunálních médií věnují převážně laici bez podpory zkušeností profesionálních novinářů. Mimo jiné i proto je jedním z důležitých momentů stanovit si pravidla i mimo rámec zákonných ustanovení, respektive vytvořit si svůj tzv. Etický kodex, navzdory tomu, že jde o médium určené malému okruhu čtenářů, jako je to například v Rosicích při vydání zpravodaje ROSA. To jsou důvody, které mne vedly k pokusu o formulaci návrhu znění jeho etického kodexu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- [1] BLÁHA, J. a DYTRT, Z. *Manažerská etika*. 1.vyd. Praha, Management Press 2003. Počet stran 155. ISBN 80-7261-084-8.
- [2] ČINČERA, J. *Informační etika*. 1. vyd. Brno, Masarykova univerzita 2002. Počet stran 81. ISBN 80-210-2981-1.
- [3] ČULÍK J. *Jak je zajišťováno právo novinářů na utajení novinářských zdrojů v 25 zemích světa* [online]. [cit. 2005-01-22]. Dostupný z WWW:
URL: <[http:// www.britskelisty.cz/brit/96/1121brit.htm](http://www.britskelisty.cz/brit/96/1121brit.htm)>.
- [4] DRÁBEK, I. *Stručný úvod do etiky 1. část*. 1.vyd. Ostrava, Scholaforum 1997. Počet stran 24. ISBN 80-86058-69-7.
- [5] KOSTRHOUN, T. *Internet zavádí etická pravidla pro reklamu* [online]. [cit.2005-01-26]. Dostupný z WWW:
URL:<<http://www.lupa.cz/clanek.php3?show=2754>>.
- [6] KRÍŽEK, Z. a CRHA, I. *Život s reklamou*, 1. vyd. Praha, Grada Publishing 2002. Počet stran 168. ISBN 80-247-0213-4.
- [7] MATES, P. *Ochrana soukromí ve správním právu*. 1. vyd. Praha, Linde 2004. Počet stran 307. ISBN 80-7201-458-7.
- [8] NAIR, M. *Sociologie žurnalistiky*, 1. vyd. Praha, Portal 2004. Počet stran 182. ISBN 80-7178-840-6.
- [9] RASZKA, Z., *Sedmero práv novináře*, [online]. [cit.2005-01-11]. Dostupný z WWW:URL:<
<http://www.cancy.unas.cz/modules/news/article.php?storyid=4>>.
- [10] SEDLÁK, J. *K problematice tzv. mediální etiky*. 1.vyd. Brno, Vojenská akademie v Brně 1997. Počet stran 25.
- [11] SYNDIKÁT NOVINÁŘŮ ČR, *Zpráva komise pro etiku za období 2001-2004* [online]. [cit.2004-12-28]. Dostupný z WWW:
URL:<<http://www.syndikat-novinaru.cz/index.phtml?id=53>>.
- [12] VYBÍRAL, Z. *Lži, polopravdy a pravda v lidské komunikaci*, 1. vyd. Praha, Portal 2003. Počet stran 176. ISBN 80-7178-812-0.

-
- [13] Zpravodaj ROSA, vydává Město Rosice, 2002, č. 1. Rosice: Gloria, 2002. 1x za měsíc.
- [14] Zpravodaj ROSA, vydává Město Rosice, 2004, č.12. Rosice: Gloria, 2004. 1x za měsíc.
- [15] zákon č. 116/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.
- [16] zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku, ve znění pozdějších předpisů, (tiskový zákon).
- [17] 40/1995 Sb., zákon o regulaci reklamy a o změně a doplnění zákona č. 448/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákon o reklamě).
- [18] zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- [19] zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- [20] zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Elektronická podoba zpravodaje ROSA, číslo 10 z roku 2004.
- P II Příspěvky Jaroslava Veselého a Mgr. Bartoše zveřejněné ve zpravodaji ROSA v lednu 2002.
- P III Inzerát A. Nováčkové zveřejněný ve zpravodaji ROSA v prosinci 2004.

PŘÍLOHA P I: ELEKTRONICKÁ PODOBA ZPRAVODAJE ROSA, Č.10 Z ROKU 2004

ROSA 10/2004

Zprávy z radnice

Usnesení z rady č. 44/2004 konané dne 31.8.2004

Rada města Rosice na svém jednání dne 31.8.2004 přijala toto usnesení:

1. Doporučuje

- a) zastupitelstvu schválit finanční příspěvek DDM Rosice, kroužek mažoretek ANIFE Rosice ve výši 10 000,- Kč na účast na mistrovství Evropy ve Švýcarsku
- b) zastupitelstvu schválit finanční příspěvek pro HCM Slovan Rosice ve výši 300 000,- Kč
- c) zastupitelstvu schválit rozpočtové opatření č. 6/2004
- d) zastupitelstvu schválit prodej bytu s nájemníkem v ul. Kaštanová 1173 p. Petru Čečilovi, Kralice nad Oslavou
- e) zastupitelstvu prodej pozemku p. č. 3501 v k. ú. Rosice

2. Rozhodla

- a) zadat přezkoumání hospodaření za rok 2004 odborné auditorské firmě
- b) přidělit byty v ul. Lipová těmto občanům: Jiří Maršálek, Leona Votavová, Josef Humpolíček, Jitka Urbanovská, Martin Uhlíř
- c) o umístění předvolební propagace politických stran pouze na oficiálních výlepových plochách

3. Souhlasí

- a) s uzavřením smlouvy s firmou KEVOS, spol. s r. o., jejímž předmětem je provedení elektrické zabezpečovací signalizace „radnice a zámek Rosice“, cena provedeného díla včetně DPH 379 376,- Kč
- b) s uzavřením smlouvy o úpravě práv a povinností při využívání části kanalizační sítě mezi městem Rosice a obcemi Ostrovačice a Říčany
- c) s uzavřením smlouvy o dílo mezi městem Rosice a firmou AQUA PROCON, s. r. o. Brno na vypracování PD pro územní rozhodnutí včetně inženýrské činnosti na akci „Rosice, lokalita Na Mýtě, lokalita Říčanská – kanalizace“, cena za dílo vč. DPH 153 510,- Kč
- d) s uzavřením smlouvy o dílo mezi městem Rosice a projektantem p. Arnoštem Hájkem, Ivančice, jejímž předmětem je vypracování PD k územnímu a stavebnímu řízení pro výstavbu kanalizace a komunikace v ulici Na Štěpnici v Rosicích, cena 110 670,- Kč vč. DPH
- e) s bezplatným pronájmem prosklené vitríny na náměstí HCM Slovan Rosice
- f) s rozšířením komunikace ul. Pod Zahrádkami dle přiložené dokumentace, za podmínek, které stanoví zástupci odboru správy majetku. Město se nebude finančně spolupodílet na výstavbě komunikace
- g) s prezentací města v katalogu Klubu českých turistů

4. Schvaluje

- a) proplacení vícenákladů ve výši 20 000,- Kč + 19% DPH firmě Miloš Chlubný, Provádění staveb, Rosice, vzniklých při akci prodloužení vodovodu na ulici Lipová
- b) nákup barevné kopírky pro potřeby MěÚ Rosice

5. Promíjí

- a) píBoženě Lacinové doplatek za pronájem pozemku před cukrárnou z důvodu rekonstrukce náměstí ve výši 712, Kč

6. Trvá

- a) na svém původním rozhodnutí, týkajícím se umístění zábran mezi domy v ul. Mrštíkova

7. Stanovila

- a) vybrané parkoviště na umístění opuštěných vozidel (autovraků) v areálu Rosických TS

8. Nesouhlasí

- a) se zřízením recyklačního místa pro úpravu stavební suti na pozemku mezi frou Schmalhofer a ČSAD v Rosicích

9. Bere na vědomí

- a) informaci ředitele školy o nové vedoucí školní jídelny ZŠ

10. Vydává

- a) nařízení města Rosice, jímž se stanoví vymezení úseků silnic ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Rosice, na kterých se pro jejich malý dopravní význam nezajišťuje schůdnost a sjízdnost odstraňováním sněhu a náledí.

11. Nemá námítky

- a) k provozování nových autobusových linek

Usnesení z rady č. 45/2004**konané dne 14.9.2004**

Rada města Rosice na svém jednání dne 14.9.2004 přijala toto usnesení:

1. Rozhodla

- a) přidělit další byty v bytovém domě v ul. Lipová těmto občanům: Jaroslava Jurčíková, Petra Šustíková, přidělit byt v bytovém domě na ul. Fügnerova: Mgr. L. Ondráčková
- b) vyzvat vlastníka domu č.p. 701 v ulici 1. Května k uvedení dopravního značení v ulici Pod Zahrádkami do původního stavu a k řádnému upevnění přesunutého výlepové plochy
- c) nemá zájem o využití předkupního práva k bytu manž. Čejkových, požaduje dodržení podmínek uvedených v kupní smlouvě mezi Městem Rosice a manž. Čejkovými ze dne 22.2.2002
- d) vyhlásit výběrové řízení na vedoucího nově zakládaného KIC Rosice a do 31.12.2004 zajistit výběr nejvhodnějšího uchazeče

2. Souhlasí

- a) s poskytnutím bankovních záruk ze strany fy ADAGRO za neuplatněné pozastávky na akci „Rekonstrukce zámeckého parku“
- b) se zrušením zdevastovaných pískovišť v sídlišti Kamínky, obnovovat a udržovat jen pískoviště v uzavřených areálech dětských hřišť
- e) s návrhem ředitele ZŠ Rosice na povolení volna ředitele školy na den 27.9.2004
- f) se zajištěním školení bezp. technika města tak, aby mohl provádět odbornou kontrolu dětských hřišť dle příslušných předpisů
- g) s bezplatným pronájmem prosklených vitrín na náměstí Domu dětí a mládeže Rosice a divadlu Prádelna
- h) s prominutím příspěvku na provoz MŠ J. Pokorného za 09/2004
- i) s uložením kanalizačního potrubí „Dostavba kanalizace v Zastávce“, na pozemcích p.č. 5312/1, 1746 a 1803/7 v k.ú. Rosice
- j) s uzavřením pracovní smlouvy s M. Dvořákem na funkci –specialista videozáznamu, zatím na dobu určitou do 31.12.2004, platové zařazení dle katalogu prací
- k) se zřízením nového pracovního místa na odboru ŽP, vodoprávním úřadu

3. Nesouhlasí

- a) s příjezdem vozidel přes areál zámku za účelem vyvážení septiku sousedního rodinného domu č.p. 48 z důvodu rekonstrukce areálu zámku

4. Schvaluje

- a) dodatek č. 2, kterým se mění delimitační protokol ze dne 29.12.2000, jenž je nedílnou součástí zřizovací listiny Základní školy Rosice ze dne 13.11.2000 a kterým se dále mění dodatek č. 1 ze dne 19.6.2002 – z důvodu navýšení hodnoty budov školy provedenou rekonstrukcí střechy

5. Bere na vědomí

- a) zprávu o činnosti příspěvkové organizace Správa zámku
- b) výroční zprávu o činnosti Základní školy Rosice za školní rok 2003 – 2004
- c) výroční zprávu o hospodaření Základní školy Rosice za I. pololetí 2004
- d) žádost Mgr. Matějčkové na uspořádání varhanního koncertu v rosickém kostele, doporučuje organizátorům obrátit se přímo na farní úřad Rosice, s finančním příspěvkem města nesouhlasí
- e) zápis z komise pro rozvoj města ze dne 6.9.2004
- f) žádost p. Manouška, kastelána zámku, o zvýšení počtu pracovních míst o 2 pracovníky (údržbář, uklízečka) z důvodu ukončení náhradní vojenské presenční služby, rozhodnuto bude po upřesnění souvisejících změn v rozpočtu města

6. Doporučuje

- a) zastupitelstvu prodeje pozemku p.č. 205/3 v k.ú. Rosice manž. Kroupovým za cenu nákladů spojených s prodejem

7. Ukládá

- a) MěÚ – OSM zajistit a předložit radě návrh smlouvy na terénní úpravy hřiště Kamínky
- b) Komisi pro rozvoj města zmapovat aktuální stav chodníků v Rosicích, rozdělit podle tech. stavu na havarijní stav, špatný stav a dobrý stav
- c) MěÚ – OŽP v případě velkého zápachu ze zemědělských pozemků zajistit prostřednictvím ČIŽP příslušné měření a vyhodnocení
- d) MěÚ – OSM navrhnout řešení opatření proti možným záplavám v lokalitě Na Bažínách
- e) MěÚ provést od 1.1.2005 novou evidenci psů, vydat nové identifikační známky a založit novou databázi majitelů psů

Usnesení č. 16/2004

ze zasedání zastupitelstva města Rosice,

konaného dne 2.9.2004

Zastupitelstvo města Rosic na svém zasedání dne 2.9.2004 přijalo toto usnesení:

1. Souhlasí

- a) s prodejem části pozemku p.č. 2390/1 v k.ú. Rosice o výměře cca 50 m2 manž. Janu a Vlastě Svobodovým, Kollárova 215, Rosice za cenu 250,- Kč za m2 (bez DPH). Cena je splatná při podpisu smlouvy. Geometrický plán zajistí kupující.
- b) s prodejem bytu č. 5 o velikosti 1+1 v ulici Kaštanová č.p. 1173 v Rosicích, včetně příslušenství a spoluvlastnických podílů společných prostor a pozemku pod stavbou, za cenu 148.000,- Kč panu Petru Čečilovi, Kralice nad Oslavou 252, a to za podmínky, že kupující uhradí dluh na nájemném. Cena je splatná při podpisu smlouvy. Tímto bodem usnesení se zároveň ruší bod č. 2 písm. g) usnesení č. 10/2004 ze dne 19.2.2004.

2. Schvaluje

- a) poskytnutí dotace města zájmovým sdružením a sportovním organizacím
- ve výši 300.000,- Kč HCM Slovan Rosice na činnost oddílů
 - ve výši 10.000,- Kč KK Slovan Rosice na úhradu části nákladů na dresy, cestovné a startovné dorostenek na Mistrovství světa 2004 v Polsku
 - ve výši 10.000,- Kč DDM Rosice na úhradu části nákladů cestovného, pobytu, startovného a soutěžních dresů pro duo mažoretek ANIFE Rosice na ME 2004 v Bienne ve Švýcarsku
- b) předložený dopis, adresovaný zastupitelstvu a obyvatelům Tetčic ze strany zúčastněných obcí v otázce rekonstrukce ČOV ze dne 24. 8. 2004

3. Schvaluje

- a) rozpočtové opatření č. 6/2004 se změnami v položkách 25, 40, 52, 59, 61, 72, 84, 122, 123, 128, 149, 150, 155, 165
- b) obecně závaznou vyhlášku města Rosice č. 7/2004, kterou se mění obecně závazná vyhláška města Rosice č. 11/2003, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- c) přijetí daru - zařízení veřejného osvětlení v ulicích Javorová a Trnková v Rosicích od společnosti P+H Staving Rosice a souhlasí s uzavřením příslušné darovací smlouvy
- d) obecně závaznou vyhlášku města Rosice č. 8/2004, kterou se mění obecně závazná vyhláška č. 35 o příspěvku na provoz mateřských škol, školních družin a školních klubů

4. Bere na vědomí

- a) zprávu o činnosti rady za období 3. 6. – 31. 8. 2004
- b) zprávu finančního výboru
- c) podmínky přidělování bytů realizovaných s příspěvkem státu
- d) informace o stavu realizace stavby Intenzifikace ČOV Tetčice
- e) informace o mezinárodních vztazích města Rosice s partnerskými městy

5. Ukládá

- a) finančnímu výboru ve spolupráci s finančním odborem vypracovat v termínu do 11/2004 podklady – osnovu, co vše bude závěrečný účet města za rok 2004 obsahovat a jakou bude mít formu
- b) finančnímu výboru upozornit při projednávání jednotlivých rozpočtových opatření předkladatele na případný nezdravý vývoj v jednotlivých kapitolách rozpočtu a toto dát písemně na vědomí radě města
- c) radě města neprodleně řešit připomínky finančního výboru k projednávaným rozpočtovým opatřením a se způsobem řešení seznámit zastupitelstvo
- d) kontrolnímu výboru provést rozbor kapitol rozpočtu č. 72 v termínu 10/2004 a č. 73 v termínu 01/2005 - po ukončení prací
- e) vedení města předložit zastupitelstvu ke schválení smlouvy s partnerskými městy v Itálii a Lotyšsku
- f) vedení města prověřit další možnou spolupráci se zahraničními městy (např. Senec na Slovensku)

6. Souhlasí

- a) s návrhem finančního výboru na zpracování a projednání závěrečného účtu města 2004 následujícím způsobem:
- finanční odbor vypracuje pracovní verzi závěrečného účtu a předá ji finančnímu výboru k připomínkování
 - na zasedání finančního výboru za účasti zpracovatele závěrečného účtu budou objasněny, případně doplněny předložené skutečnosti
 - finanční odbor zapracuje případné připomínky finančního výboru do nové verze závěrečného účtu a ten předá zpět k odsouhlasení finančnímu výboru
 - finanční výbor vydá písemné stanovisko k závěrečnému účtu
 - závěrečný účet včetně stanoviska finančního výboru bude předložen zastupitelstvu k projednání

Na otázky odpovídá starosta

Na zasedání rady města dne 29.7.2004 bylo radními přijato usnesení doporučit zastupitelstvu zamítnout návrh řešení silničního obchvatu města Rosice jižním směrem. O jaký záměr se jednalo, jaké důvody vedly radní k tomuto doporučení a jaké stanovisko k tomuto problému vedení města do budoucna zastává, příp. jaké záměry podporuje?

Již v roce 1992 byla zahájena diskuse o nejvhodnějším vedení obchvatu města Rosic – přeložce státní silnice I/23. Bylo posuzováno množství variant, v podstatě však řešící dva základní směry přeložky, a to variantu severní a variantu jižní. Jako vhodnější pro město Rosice byla zvolena varianta severní a ta byla zapracována do územního plánu města. Trasa by měla začínat v místě čtyřpruhové komunikace dálničního přivaděče, obloukem obejít Rosice severním směrem, pod parkem přejít ulici Na Mýtě a pod Oborou se napojit na stávající silnici. Druhá etapa by potom pokračovala lesem mezi Zastávkou a Babicemi směrem na Vysoké Popovice. Jižní varianta, navržená směrem okolo Tetčic, Babic, Zbýšova a Zakřan na Vysoké Popovice byla v té době zamítnuta, znamenala by odříznutí Rosic od hlavních komunikačních systémů, snížení komerční a podnikatelské atraktivity města, snížení návštěvnosti turistů ap.

V červenci 2004, po více jak 10. letech od odsouhlasení trasy přeložky, začalo Ředitelství silnic a dálnic ČR prostřednictvím projekční organizace znovu zjišťovat možnosti změny řešení – realizaci jižní trasy.

S tímto řešením rada a zastupitelstvo nesouhlasí z několika důvodů. Jižní varianta je v rozporu s platným územním plánem města Rosice i územními plány okolních obcí, v rozporu s navrženou územní prognózou Jihomoravské kraje a není obsažena ani v rozpracovaném územním plánu Brněnské aglomerace. Město Rosice celých 10 let řešilo svůj rozvoj s ohledem na platný územní plán. Plochy budoucích komerčních a výrobních aktivit byly situovány v návaznosti na trasu nové komunikace, tak aby doprava nezatěžovala stávající místní komunikace v zastavěném území. Rozvoj města severním a severovýchodním směrem je trasou komunikace limitován, dále se již nelze rozšiřovat z důvodu stávajících vedení VVN, ropovodu, produktovodu, VVTL plynovodu i uvažované trasy vysokorychlostní železniční trati Praha – Brno – Vídeň. Jižní trasa by navíc znemožnila budoucí využívání klidné zóny pozemků mezi Rosicemi a Kratochvílkou.

Z jednání vyplynula bohužel i další nepříjemná skutečnost. Podle investora stavby, Ředitelství silnic a dálnic ČR, realizace vlastní stavby přeložky silnice I/23 není záležitostí roků, ale spíše desetiletí. Bude snahou vedení města přesvědčit příslušné instituce o nutnosti dřívější realizace obchvatu města i nové silnice II. třídy Rosice – Tetčice.

Za občany města otázky položila Magda Hasoňová

Občané mohou své dotazy zasílat písemně na adresu MěÚ, tel. na č. 546 492 172, nebo e-mailem na adresu kvacalova@mesto.rosice.cz

O rekonstrukci čistírny odpadních vod v Tetčicích

V těchto dnech začíná největší dílo Svazku vodovodů a kanalizací Ivančice, a to rekonstrukce a intenzifikace čistírny odpadních vod v Tetčicích. Stávající čistírna dožila a je potřeba postavit novou. Důvodů ke stavbě je několik. První a ten nejhlavnější je, že chceme uchránit naše řeky od nečistot, které vycházejí z domácností. Snažíme se, aby se v Bobravě usídlili natrvalo živočichové, které jsme zde již dlouhou dobu postrádali, např. pstruzy, raci a v neposlední řadě třeba i bobři, po kterých náš potok nese svůj honosný název.

Všechny toky na Moravě mají jednoho správce, který hlídá jejich čistotu. Je to Povodí Moravy, které má své sídlo v Brně. Povodí jsme povinni platit úplaty za vypouštění nečistot do vodních toků. Limity znečištění jsou dány zákonnými normami a jejich překročení se dosti tvrdě trestá. Dnes jsme již v takové pozici, že kolaudace všech staveb, které v našem městě probíhají, je podmíněna rekonstrukcí čistírny, a to do konce roku 2006. Pokud ji do tohoto data nezhotovíme, hrozí nám milionová sankce, což je druhý hlavní důvod rekonstrukce.

K samotné rekonstrukci čistírny patří i odvodnění dvou potoků. Je to Rosický potok, který je v dnešní době zatrubněn do stávající kanalizace a Zastávecký potok. Oba tyto potoky ředí splašky, které odcházejí na čistírnu a velkou měrou narušují její biologický proces.

Mimo samotné rekonstrukce dojde i k intenzifikaci čistírny. Kromě tří obcí, které jsou dnes na čistírnu napojeny, tj. Tetčice, Rosice a Zastávka, dojde k napojení dalších pěti. Jsou to Neslovice, Kratochvilka, Babice, Ostrovačice a Říčany. Toto napojení již není součástí stavby čistírny Tetčice, přírodní řády si zhotoví jednotlivé obce ve vlastní režii. Obec Neslovice půjde výtlakem na Kratochvilku a spolu s Kratochvilnou přes Rosickou zmlou na ulici Zbýšovskou. K tomuto řešení jsme museli přistoupit poté, kdy obec Tetčice odmítla Neslovicím připojit se na jejich kanalizaci, ani jim nedovolila průchod přes katastr Tetčic a napojit se přímo na čistírnu. Napojení Říčan a Ostrovačic půjde kolem Říčanského potoka do první vpusti hlavního kanalizačního řádu u koupaliště.

(pokračování příště)

Josef Hájek, místostarosta

Společenská kronika

Děkujeme všem přátelům a známým, kteří se přišli naposledy rozloučit s naší maminkou a babičkou

paní Marii Ježkovou.

Současné děkujeme za projev soustrasti s květinovými dary.

Rodina Bělohoubkova a Posádkova

Dne 1. října 2004 vzpomene 90. výročí narození našeho drahého tatínka

pana Jana Zavadila

a 9. září by se rovněž dožila 90. let naše milá maminka

paní Ludmila Zavadilová .

Vzpomeňte prosím s námi.

S láskou a úctou vzpomínají

dcera a syn s rodinami

12. října 2004 tomu bude 8. výročí, co zemřel můj milovaný manžel

pan Josefa Saletu.

Děkuji tímto způsobem známým za tichou vzpomínku.

manželka a sourozenci s rodinami

Dne 13. října uplyne 5 let od úmrtí našeho manžela, tatínka, dědečka a pradědečka

pana Zdeňka Duška.

Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi.

S úctou a láskou vzpomínají

manželka a syn s rodinou

Dne 19. října 2004 je tomu 20 let, co nás navždy opustila naše drahá maminka a babička
paní Jindřiška Dostálová
Kdo jste ji znali, vzpomeňte s námi.
S úctou a láskou stále vzpomínají

syn a dcera s rodinami

Dne 3. října 2004 se dožívá
paní Hilda Žaloudková
100 let.
K jejímu vzácnému jubileu přeje zdraví a dobrou pohodu...

neteř Marie s rodinou.

Na aktuální téma

Požární prevence, civilní ochrana

Hasicí přístroje (typy, použití) – díl 3, HP práškový.

Přenosný práškový hasicí přístroj je na trh dodáván o obsahu 1,2 a 6 kg hasicího prášku. Hasicí přístroj je určen na hašení požárů tříd A, B a C tj. látek pevných hořících plamenem nebo žhnoucích (kromě kovů) - např. dřevo, papír, sláma, uhlí, textil, požáry kapalin nebo látek přecházejících do kapalného stavu, jako např.: benzín, olej, barvy, alkohol apod a požáry plynů.

Přístroj pracuje v teplotním rozsahu teplot -20 až + 60 °C.

Jako hasivo je v tomto hasicím přístroji používán speciální hasicí prášek (např. FUREX ABC 40), který je vytlačován nehořlavým plynem, zpravidla Dusíkem.

Hasební účinek spočívá ve zpomalování chemické reakce hoření a navíc izolace, tj. na povrchu hořlavých látek je tvořena sklovitá vrstva, která izoluje hořlavou látku od vnějšího prostředí.

Práva fyzických osob při mimořádných událostech nebo krizových stavech

Právo :

- na nezbytné informace o připravovaných krizových opatřeních k ochraně jejich života, zdraví a majetku,
- na informace o opatřeních k zabezpečení ochrany obyvatelstva,
- odmítnout plnění povinností, pokud by tím ohrozili život nebo zdraví vlastní nebo jiných osob, pokud jsou povinnosti jim ukládané v rozporu se zákonem, anebo pokud jim v tom brání důležité okolnosti, které by zjevně způsobily závažnější následek než ohrožení, kterému se má předcházet.

*Josef Humpolíček
referent krizového řízení MěÚ*

Nové internetové stránky města Rosic

Vážení občané,

od 1. 10. 2004 budou na adrese <http://www.rosice.cz/> zveřejněny nové internetové stránky města Rosice. Kromě modernějšího vzhledu zde naleznete mnohem více praktických a zajímavých informací o městě, městském úřadu i o životě v Rosicích a nejbližším okolí.

Novinkou na rosických www stránkách je také veřejné diskusní fórum, umístěné na adrese <http://www.forum.rosice.cz/>. Je určeno pro výměnu názorů a informací všech obyvatel našeho města.

Doufáme, že nové internetové stránky i diskusní fórum přispějí k dalšímu zkvalitnění a zpestření našeho společného života v Rosicích.

*Ing. Radek Drnovský,
tajemník MěÚ Rosice
Ing. Radek Eliáš,
správce počítačové sítě*

Pro pocit bezpečí II

VÁŽENÍ OBČANÉ,

Jak jsme slíbili v minulém čísle, přinášíme Vám další pokračování z cyklu prevence kriminality, tentokrát na téma "Zabezpečovací systémy".

Ke stavu a struktuře kriminality přispívají velkou měrou právě nedostatky v hodnocení výrobků zabezpečovací techniky, mezery v legislativě, včetně preferování různých výrobků bez ohledu na jejich kvalitu a úroveň bezpečnosti.

V současné době je náš trh zahrnut velkým množstvím typů výrobků z oblasti zabezpečení majetku. Někdy se ale bohužel jedná o morálně a technicky zastaralé systémy. Zákazník se jen velmi těžko orientuje, co je a co není pro zabezpečení vhodné. Pomoci mohou seznamy certifikovaných výrobků. Přezkoušení výrobků provádějí akreditované zkušební laboratoře. Objektivní seznamy certifikovaných výrobků můžete najít na internetu na níže uvedených adresách, nebo v tištěné podobě na pracovištích policie (preventivně informační skupiny Policie ČR), a na pobočkách pojišťoven. Přehledy jsou inovovány na základě podkladů jednotlivých certifikačních orgánů pravidelně 2x ročně.

<http://www.cicap.cz/VYROBKOVA.htm>

- zde je docela přehledný seznam certifikovaných výrobků EZS a jiných, schválených Českou asociací pojišťoven

Technické výrobky

- <http://www.mvcr.cz/prevence/obcanum/rady/odborne/certifik/certi1.html>

Výrobky a komponenty EZS:

- <http://www.mvcr.cz/prevence/obcanum/rady/odborne/certifik/seznam4.html>

Zajímavé údaje můžete najít i na:

- <http://www.gremiumalarm.cz/>.

Právě z této internetové adresy citujeme:

“Mnohý zájemce o zabezpečení má strach, že je ovládání zabezpečovacího zařízení složité a vyžaduje technické schopnosti, nutnost pamatovat si kódy, vědět jak zařízení zapnout a nezapomenout jej po příchodu včas vypnout. Takovéto obavy jsou ale zbytečné, v současné době existuje vedle popsaného řešení s ovládací klávesnicí několik způsobů, které ovládání maximálně zjednoduší.

Jednou z možností jsou blokovací zámky. Jsou to zámky instalované ve vstupních dveřích objektu. Jejich uzamčením se zároveň zapne zabezpečovací zařízení. A proč se jmenují blokovací? Mají totiž blokovací magnet, který zamezí otočení klíčem v případě, že není zabezpečovací zařízení připraveno k zapnutí, například proto, že někde zůstalo otevřené okno. Uživatel má tak při opuštění objektu jistotu, že je objekt řádně zabezpečen.

Druhou možností je ovládání prostřednictvím bezdotykového elektronického čipu. V tomto případě stačí přiložit kartu než se zařízení zapne nebo vypne. Do paměti se zapíše jméno uživatele, máte tak vždy dokonalý přehled, kdo přišel poslední a kdo první.

V příštím čísle pro Vás připravíme několik rad jak snížit nebezpečí na ulici, a ve Vašem bytě.

JUDr. Jana Šildbergerová
vedoucí odboru školství

20. ŘÍJNA - DEN STROMŮ

Oslava Dne stromů sahá až do roku 1872 do Nebrasky, s cílem vyzdvihnout důležitost stromů při zvyšování kvality životního prostředí. Myšlenka oslav Dne stromů se rychle rozšířila po celých Spojených státech a později na další kontinenty. Dnes slaví Den stromů téměř celá Evropa a dokonce i Čína a Japonsko. Datum oslav je různé. Liší se podle klimatických podmínek a toho, kdy je možné stromy vysazovat.

U nás byly pořádány Stromové slavnosti poprvé masově v roce 1906 a zúčastnilo se jich několik desítek a později i stovky obcí a měst. Podle časopisu Krásy našeho domova z roku 1920 „Desetitisíce stromků bylo zasázeno, láska k přírodě a ke stromoví v mnohém srdci probuzena.“ Stará tradice československá byla v České republice obnovena roku 2000 ředitelem botanické zahrady UK a známým popularizátorem stromů Václavem Větvíčkou a dřevosochařem Martinem Patříčným. Datum oslavy svátku stromů bylo stanoveno na 20. 10. Proč právě toto datum? Důvodů je několik. Předně, je to v mnoha lokalitách České republiky vhodný termín pro sázení stromů. Podzim je také časem, kdy jsou stromy asi nejkrásnější a hrají všemi barvami.

Na tento den je již tradičně vyhlášují výsledky celostátní ankety Strom roku a stromové slavnosti se pomalu stávají znovuobnovenou tradicí po celé zemi. A co se tento den děje: Je to příležitost pro to, aby se konaly výstavy, semináře inspirované stromy, či výlety za stromy do krajiny a lesa, ale hlavně pro to, aby se stromy sázely. A kdo nestihne svůj strom zasadit 20., má na to celý říjen a skoro celý listopad až do zamrznutí půdy. Takže hurá ke stromům!

Odbor životního prostředí Městského úřadu v Rosicích si pro tento den připravilo slavnostní vyhlášení Hrušně pod Oborou za památný strom. Podrobnosti o této dřevině i o vyhlásování na Vás budou čekat v příštím, tedy listopadovém, vydání ROSY.

Ing. Eva Králová,
odbor životního prostředí, MěÚ Rosice

A pro všechny zvědavé a pro technické typy, které chtějí vždycky vědět něco navíc několik informací:

Proč je strom užitečný?

Stromy při fotosyntéze odebírají ze vzduchu oxid uhličitý a vracejí do něj kyslík.

Stoletý buk tak vydá za jednu hodinu tolik kyslíku, že by stačil k dýchání třem lidem na celý rok. Průměrný strom spotřebuje za svůj život na 24 milionů m³ oxidu uhličitého, který způsobuje oteplování atmosféry Země.

Stromy jsou důležitými regulátory teploty a klimatu.

Jeden hektar lesa odpaří za hodinu až 350 litrů vody. Tím se v parných dnech ochlazuje teplota i o několik stupňů. Tam, kde není dostatek zelených ploch, přestává být městská zástavba prostorem obytným a tává se jen dopravní plochou, na níž nemá chodec ani možnost si odpočinout.

Stromy zachycují prach a mikroorganismy.

Hektar smrkového lesa dokáže vázat až 32 tun popílku, bukový les na téže ploše dokonce dvakrát tolik. Stromy produkují látky zabíjející choroboplodné zárodky podobně jako antibiotika.

Stromy snižují hluk.

Až čtvrtina hluku je pohlcována mezi jejich listy. Pásky stromů a keřů kolem silnic tak působí jako protihluková bariéra.

Stromy svými kořeny zpevňují půdu.

Při dešti zadržují vodu jako velká houba a zabraňují tak rychlému odtoku srážek do vodotečí a vzniku povodní.

Prosím, přečtěte si dobře tyto řádky a až budete uvažovat o kácení stromu, dobře své rozhodnutí zvažte.

A nyní něco pro duše romantické ...

Prosba lesa

Milý člověče!

Jsem dárcem tepla v tvém krbu

za chladných nocí v zimě

a dárcem přívětivého chládku

v žáru letního slunce.

Já jsem dal trámovi tvému obydlí

a desku tvému stolu.

Ze mne je lože, ve kterém spáváš,

i kleč tvého rádlu.

Já jsem dal topůrko do tvé sekery

a branku do tvého plotu.

Ze mne je dřevo tvé kolébky

i tvé rakve.

Jsem tím, čím pro blahobyt je chléb

a pro krásu kvítka.

Slyš tedy moji prosbu:

Nepustoš mne!

Podzim patří i Vaší zahradě !

Více než půl roku mají možnost občané Rosic vídat denně pracovníky rosických technických služeb v ulicích města. V tomto ročním období jsou na očích obzvláště zahradníci. Pracovníci i technika ve firemních barvách jsou nepřehlédnutelní. Doufáme, že stejně nepřehlédnutelné jsou i výsledky naší práce.

Potkáte-li v těchto dnech pracovníky Rosických TS jak sečou stejné travnaté plochy dvakrát po sobě, asi si řeknete, že něco není v pořádku! Je tu však jednoduché vysvětlení. První, masivní stroj, s velkým sběrným košem je vertikutátor. Druhý je pak opravdu motorová sekačka. Začátek podzimu je totiž poslední šancí na důkladné ošetření a vylepšení trávníku. Vertikutace, provzdušnění (prořezání vrchní vrstvy sadou ostrých noží) spojené s odstraněním neprostupné plstnaté vrstvy trávy, mechu a plevelů zlepší vzhled zelených ploch, ozdraví trávník a pomůže mu výrazně lépe přečkat zimu. Po vertikutaci zůstává ležet část narušené hmoty na zemi, a tak je pro dočištění nutný následný sběr sekačkou na trávu. Také provzdušnění Vašeho trávníku vertikutátorem je záležitost chvíle, ale výsledek bude nepřehlédnutelný !

Další činností, kterou se v podzimních měsících zabývají zahradníci, je doplnění a obnovení mulčovací smrkové kůry pod keři a v kamenných truhlících. Nastýlka drcenou borkou pomůže udržet vlhkost, potlačí jednoleté plevely a nakonec, až se rozloží, obohatí půdu a rostliny. Nově vysazeným stromům a keřům zvýší vysoká nastýlka naději na přežití zimy zajištěním cenného tepla. Obdobnou funkci může mít i pokrytí ploch geotextilií a zasypaní kačirkem, valounky různého průměru (štěrk a oblázky). Záhony pak navíc vypadají velmi ozdobně. Tato úprava dokáže s minimálními náklady vylepšit vzhled s okamžitým efektem. Zkuste to také a uvidíte, jak Vaše zahrádka prohlédne !

Údržba veřejné zeleně je sice jednou z hlavních náplní činnosti Rosických TS, ale zároveň také věcí každého obyvatele Rosic. O systematickou podzimní úpravu keřů, prořezávku stromů a kultivaci zelených ploch se profesionálně postarají pracovníci Rosických TS, stejně tak i o běžný úklid ulic a prostranství. Avšak o místa, kde končí veřejné a kde začíná soukromé, o místa, kde se prolínají či potkávají pozemky obce s pozemky občanů, tam je nutná společná účast obou stran. Odvoz listí, trávy, větví a dalšího organického odpadu z vyčištěných veřejných ploch provádí pracovníci TS ihned, následně po úpravě. Na žádost občanů pomohou při svozu s likvidací menších hromádek z předzahradek a míst před soukromými domy. Komerčně pak mohou využít obyvatelé Rosic odvozočných služeb i na další vlastní zahradní odpad, například po prořezání a kácení stromů. Začátek podzimu je druhou příležitostí k prořezávce a prosvětlení některých ovocných stromů (třešeň, višně, broskoň, meruňka a slivoň). Začátek vegetačního klidu je i dobou vhodnou pro kácení starých či překážejících stromů. Nevíte-li si rady, obraťte se na nás !

Už jen několik málo týdnů zbývá do konce zahradnické sezóny. A tak až se Vás Vaše zahrada zeptá, co pro ni můžete ještě před zimou udělat, přijďte k nám, rádi Vám poradíme a pomůžeme !

*Mgr. Pavel Kubíček, vedoucí zahradnických služeb
Rosické TS s.r.o., tel.: 731 107 891, 546 410 560*

FOTOATELIER Rosice Michaela Dorazilová radí

Vzhledem k probíhajícím výměnám občanských průkazů nastal v mnoha rodinách problém, jak dopravit přestárlého nebo invalidního člověka k fotografovi. V mnoha případech je to opravdu nemožné a s touto situací se setkávám denně.

Provizorní řešení je fotit doma.

- podmínka je digitálním fotoaparátem, který ve vašem okolí jistě někdo má
- jako pozadí poslouží bílá zeď nebo i bílé prostěradlo
- záběr musí být naprosto čelně
- nafoťte více snímků z různých vzdáleností
- všechny tyto záběry mi doneste na CD nebo disketě. Vždy se tam najde alespoň jeden snímek, který lze podle předpisu upravit. Fotky na doklady vám pak zhotovím nejpozději do týdne.

Více informací telefonicky 546 412 478

Oznámení lékaře

MUDr. Blanka Ondroušková – psychiatrie

Rosice, Wolkerova 112, oznamuje,

Že z důvodu dovolené neordinuje od 4.10 do 7.10.2004 včetně

PODĚKOVÁNÍ

Chtěli bychom touto cestou veřejně poděkovat p. Lukáši Volánkovi z Rosic, že dne 1.9.2004 nám ochotně pomohl s natáčením písniček našich obyvatel na kazetu, se kterou jsme se zúčastnili soutěže „Platinový skřivan“ v rámci projektu „Senioři mezi námi“.

Velmi nás těší, že v dnešní době plné násilí a bezohlednosti se najdou mladí lidé, kteří mají pochopení pro starší generaci a v případě potřeby nám vyjdou maximálně vstříc.

Výbor obyvatel DD Zastávka

V.Černilová, Suchý, Dederová, Coufal, Bělohoubková, Šenkýřová

K titulní straně

28. října 1918 byl vyhlášen samostatný československý stát. Jedním z nejvýznamnějších mužů, kteří se na vzniku ČSR podíleli, byl filozof, sociolog a politik Tomáš Garrigue Masaryk (1850-1937), předseda Čs. Národní rady, v zahraničí uznávaného představitele československého národa. Po vzniku ČSR byl Masaryk zvolen jejím prezidentem, ve funkci byl potvrzen čtyřikrát. Rezignoval roku 1935 ze zdravotních důvodů.

Právní poradna

Před dvěma lety jsem se rozvedla a mému bývalému manželovi soud uložil, aby mi platil výživné, protože je úspěšným podnikatelem a já jsem nezaměstnaná. Nyní mám známost s mužem, kterého bych si chtěla vzít, ale který má podstatně nižší příjmy než můj bývalý manžel a v nejbližší době mu hrozí, že ho zaměstnavatel propustí pro nadbytečnost, takže bude taky nezaměstnaný. Žádám o sdělení, zda mi bude můj bývalý manžel povinen platit i nadále výživné, když se vdám, přičemž moje příjmy se sňatkem nijak výrazně nezmění.

Jaroslava H., Rosice

Dle Zákona o rodině může rozvedený manžel, který není schopen sám se živit, žádat od bývalého manžela, aby mu přispíval na přiměřenou výživu dle svých možností, schopností a majetkových poměrů. Pokud se nedohodnou, může soud rozvedenému manželovi, který se na rozvratu manželství převážně nepodílel, a kterému rozvodem byla způsobena závažná ujma, přiznat proti jeho bývalému manželovi výživné, ve stejném rozsahu, jaká je vyživovací povinnost mezi manžely tj. aby hmotná i kulturní úroveň bývalých manželů byla zásadně stejná.

Povinnost rozvedenému manželovi poskytovat výživné je ale podle zákona o rodině možné nejdéle po dobu tří let od rozvodu. Na delší dobu nemůže soud tuto povinnost uložit. Pokud hodláte uzavřít nový sňatek, jeho uzavřením Vaše právo na výživné vůči bývalému manželovi zanikne. Uzavřením nového manželství nastupuje totiž vzájemná vyživovací povinnost manželů v novém manželství. Nezáleží proto už na tom, jaké jsou majetkové poměry bývalého manžela, a to ani tehdy, kdyby byly mnohonásobně lepší než manžela nového. Též je úplně jedno, jaké majetkové poměry budete mít po novém sňatku Vy. Vzhledem k tomu doporučuji vydržet ještě rok a uzavřít případný sňatek až po uplynutí tří let od rozvodu Vašeho manželství.

JUDr. Petronela Sojková, advokátka
Rosice, Palackého nám. 46, tel. 546413003

Ze života rosické farnosti

Zamyšlení o výchově

Začal nový školní rok, školní výuka našich dětí, která rozšíří jejich znalosti v matematice, přírodních vědách, dějepise, zeměpise, ve světových jazycích..., avšak děti potřebují více. Potřebují i třídění smyslů pro krásu, proto má veliký význam hudební i výtvarná výchova, ale děti potřebují ještě více. Potřebují získat cit k přírodě, úctu k životu. Měli by získat zakotvení v mezilidských a v rodinných vztazích. Mělo by se jim dostat mravní výchovy, aby z nich vyrostli pevní, charakterní lidé se zralou životní moudrostí. Ale jak na to?

K tomu nám může pomoci pár pravidel, o které bychom se mohli společně snažit

Pravidlo pro rodiče a vychovatele:

- svou lásku rozdělte všem dětem stejně
- nebojte se kamarádského přístupu k dětem
- ať se děti cítí zakotvení ve vašem manželství i v širší rodině
- nehádejte se před nimi
- nekářejte je v přítomnosti jiných, ale umějte je jasně a pevně napomenout
- povzbuzujte je v dobrém
- než jdou spát, mějte pro ně vlídné a důvěrné slovo

Pravidlo pro děti:

- ne každý, kdo mi všechno koupí, to myslí se mnou dobře
- Ne každý, kdo mi všechno dovolí, mě má rád
- Dobře to se mnou myslí ten, komu jde o mé vzdělání, povolání a výchovu charakteru

Pozor na ty, kteří nabízejí alkohol, drogy, navádějí k neslušnému a destruktivnímu chování!

Ze školství

... není příspěvek

Kulturní a společenský kalendář

Program RKTv na říjen 2004

6. 10. Posezení s pamětníky závodu O hornickou rubačku, jehož hosty budou pořadatel Zdenek Jelínek a účastník závodu Jaroslav Nečas
12. 10. Diskusní porad k 15. výročí událostí v listopadu 1989, rekapitulující změny a dění v Rosicích za uplynulých 15 let; hosty poradu budou lidé, kteří v tomto období významné ovlivňovali rozvoj města — Vladimír Bartoš, Jaroslav Dytrych a Josef Hájek (přímý přenos mimořádně v úterý)
20. 10. Zpravodajství, které bude obsahovat mj. reportáž ze setkání jubilatů, vítání občánků, oslavanských historických slavností a dalších událostí
27. 10. Ptejte se radních s místostarosty Josefem Hájkem a Jaroslavem Dytrychem (přímý přenos)

Data premiér se mohou podle okolností změnit. Změna programu vyhrazena.

Z důvodu přeplněného programu ministra Ambrozka se prozatím nenašel vhodný termín pro avizovaný diskusní pořad především o rekonstrukci čistírny odpadních vod. O slíbený pořad nepřijedete, pravděpodobně se ale uskuteční jindy než v obvyklý středeční podvečer, o jeho vysílání vás budeme informovat v teletextu a upoutávce.

Dotazy do našich diskusních pořadů včetně Ptejte se radních můžete kdykoliv poslat e-mailem na adresu dotazy@rktv.rosice.cz nebo zavolat na telefonní číslo 546 492 196, kde dotaz zaznamená hlasová schránka.

Pravidelné vysílací časy

S výjimkou přenosů schůzí zastupitelstva vysíláme každý pořad nejméně týden. V nabídce vysílacích časů, která zahrnuje termíny dopolední, podvečerní i pozdně večerní, si může vybrat každý:

pondělí 22.00

úterý a středa 18.00

čtvrtek 22.00

pátek 9.00

sobota	a	neděle	9.00	a	18.00
--------	---	--------	------	---	-------

Pokud vám nevyhovuje ani jeden z uvedených časů, zkuste nám navrhnout jiný. Podle množství ohlasů zvážíme další rozšíření vysílacích časů.

70 let kina Panorama

V letošním roce slaví kino Panorama v Rosicích 70 let svého trvání. Rád bych zde při této příležitosti vzpomenu historie kina nebo jak se dříve říkalo kinematografu v našem městě.

Již v roce 1912 byla udělena kinematografická koncese Františku Svobodovi, akademickému malíři a fotografovi v Rosicích. Ten pak provozoval představení kina s přenosným zařízením nejen v Rosicích ale i v okolí.

Po vzniku republiky v roce 1919 požádali místní TJ Sokol a Místní družina válečných poškozenců (invalidů) o udělení kinematografické koncese pro stálé kino. Licenci získala TJ Sokol ale přenechala ji válečným invalidům. Ti uvedli kino do provozu, hráli velmi krátkou dobu a pro různé potíže provoz zastavili. 17.1.1921 požádal F.Svoboda o povolení představení kina, po něm pak invalida Pavlík, majitel kočovného kina žádal o krátkodobou licenci k promítání v hostinci u Zelinků (později u Marků). V roce 1922 F. Svoboda licenci získal na omezenou dobu v hostinci u Svobodů, avšak s tím, že představení nebude promítat v době, kdy bude promítat svaz invalidů. V roce 1925 se Družina válečných poškozenců vzdala licence na kino ve prospěch Okresní péče o mládež. Ta pak provozovala kino především v hostinci u Veselů až do roku 1931 kdy pro malou návštěvnost kino spělo k zániku. V tomto roce převzal provoz od péče o mládež sbor dobrovolných hasičů a práci především členů Pelikána, Pavlíka a Pavlíčka v krátké době kino prosperovalo. Proto v roce 1934 přistoupili Sbor dobrovolných hasičů a Okresní péče o mládež k vybudování nového kina vedle hasičské zbrojnice (dnešní Kino Panorama) a to za příspěvků 70 000,- od hasičů a 60 000,- od OPM. Kino pak nadále provozovali hasiči a o zisk se dělili s OPM.

Brzy po ukončení války bylo opraveno kino a zahájilo normální provoz. Roku 1946 přešla filmová produkce a promítací zařízení zákonem do rukou státu. Obě organizace žádaly o vynětí ze záboru ale nebylo jim vyhověno. Okresní péče o mládež založená v r 1919 byla pak v roce 1948 zestátněna. 1.dubna 1957 přešlo kino do správy MNV Rosice. V roce 1958 bylo kino přestavěno na širokoúhlou projekci a byl vybudován vestibul. Další úpravy prodělalo kino v roce 1979 až 1980 kdy došlo především k úpravám v sále. V roce 1988 bylo kino předáno Okresní správě kin. Ta však neměla dlouhého trvání a v roce 1992 byla zrušena. Kino bylo znovu předáno městu. V roce 1994 byla ke kinu přistavěna kavárna.

Ing. Jaroslav Dytrych

Filmy z jiného soudku

V rosickém kinu Panorama máte také jedinečnou možnost shlédnout filmy, které byste v programu jiných kin jen stěží mohli najít. Již více, než rok uvádí Klub náročného diváka vždy dvakrát do měsíce vybrané filmové klenoty. K divákům se tak často vůbec poprvé dostávají významná díla světové kinematografie, kultovní snímky, filmy, které u nás byly zakázány cenzurou, nebo třeba i nemá groteska. V letošním roce mohou diváci vidět v rámci Klubu mnoho filmových lahůdek: legendární hororové sci-fi „Vetřelec“, strhující historický film „Mise“ s Robertem De Nirem v hlavní roli, erotické drama Romana Polanského „Hořký měsíc“, brilantní francouzský kriminální příběh „Svědék“, nebo třeba thriller Nezvěstný. Podrobný program ke Klubu náročného diváka dostanete zdarma na pokladně kina Panorama.

Za Klub náročného diváka vás srdečně zvou na promítání filmů, které nenajdete v programu žádného jiného kina.

Robin Kašpařík

Zveme vás do knihovny - Týden knihoven

Od 4. - do 10. října probíhá celorepubliková akce Týden knihoven.

Proč?

Stručně řečeno, aby knihovny na sebe upozornily - čtenáře i nečtenáře, sponzory a mecenáše, zřizovatele osvědčené i neosvědčené, novináře a média všeho druhu. Mimo to však také proto, aby se i ti, kteří knihovnu zatím ještě nikdy nenavštívili, dověděli, že dnešní knihovna už není jen místo, kde si lze vypůjčit „rekreační čtení“, ale že stává se i moderní informační institucí.

Knihovny jsou nejdostupnější veřejná zařízení a jejich čtenáři bývají obvykle nejpočetnější zájmovou skupinou v místě.

Knihovny patří k nejvýznamnějším nástrojům, jimiž stát naplňuje požadavek všeobecné dostupnosti informací zakotvený v Listině lidských práv a svobod. Nabízejí veřejnosti buď bezplatný nebo velmi levný přístup k nejširší možné škále informačních zdrojů. Zatímco ještě rok po sametové revoluci znaly knihovny nové informační technologie spíše z doslechu, dnes zhruba 60% profesionálních knihoven pracuje s automatizovanými knihovnickými systémy, které jsou základní podmínkou služeb na evropské úrovni. Nové informační technologie a nové knihovnické služby zásadně mění charakter knihoven a knihovnické profese.

Knihovny nabízejí dětem, mládeži a dospělým majoritní společnosti i menšin kulturní a vzdělávací alternativu, jsou místem, kde je možné trávit volný čas. Přestože knihovny na tomto poli čelí obrovské konkurenci a jejich služby nikdo nemusí využívat povinně, navštěvuje je stále větší počet lidí a zvyšuje se i využívání knihovních fondů. Knihovny tak podporují rozvoj čtenářství a napomáhají prohlubovat vzdělanost všech vrstev obyvatelstva bez rozdílu.

Knihovny jsou klidným a kultivovaným místem setkávání lidí a jsou dostupné každému. Právě tato funkce je zdůrazňována v evropském i světovém měřítku se zvyšující se intenzitou a naléhavostí.

Tolik úvodem odpověď Svazu knihovníků a informačních pracovníků

Každý se bude moci přesvědčit, co všechno mu knihovny nabízejí, co všechno dokážou. I nás čeká oslava našeho úspěchu v rámci automatizace a také ...

budeme v knihovně křtít historicky první logo, pozvání k této významné události přijal pan starosta Ing. Petr Klíma, zvaní budou i ostatní zastupitelé

Rosická knihovna se připojí také se svou nabídkou -

1. Po celý týden budeme zapisovat do řad čtenářů PRVNÁČKY ZDARMA - přihlášku však musí podepsat zákonný zástupce
2. Vyhlásíme v tomto týdnu AMNESTII, odpustíme hříšníkům upomínky, vrátí-li všechny knihy a časopisy
3. Všem zájemcům zřídíme ČTENÁŘSKÁ KONTA - ze svého internetového připojení získají informace o svých výpůjčkách - kolik, jak dlouho, za kolik atd.

Na vaši návštěvu se těší pracovnice knihovny

Zámek – otevírací doba

Sezona začíná v dubnu a končí v říjnu.

Pondělí – zavírací den

V ostatní dny otevřeno denně 9.00–12.00, 13.00–17.00 hod.

Domluva je možná na tel. č.: 546 412 891

CO NOVÉHO V DOMĚ DĚTÍ A MLÁDEŽE

Co se dělo o prázdninách v DDM ? – pokračování

TÁBOR V POHYBU:

Náš seriál uzavřeme zprávičkou z „Tábora v pohybu“. Konal se letos již potřetí. Zúčastnili se jej kromě členek aerobikového klubu také ostatní sportovní zájemci, včetně chlapců. Do Hynčic-Bradavic jsme si jako každoročně vzali také Nimbusy 2000 - kola, jelikož jsme zvědaví a chceme poznat okolí tábora a krásy Jeseníků. Podle názvu jste už určitě přišli na to, že celotáborová hra byla v duchu Harryho Pottera. Děti byly rozděleny do kolejí. Každá kolej měla svůj erb, tričko v kolejních barvách a pokřik. A nemyslete si! Nebylo všechno jenom o sportování. Čas byl také na „studium“. Např. „Černá magie“ - malování kouzelným inkoustem, „Rachot a třaskání“ - střelba ze vzduchovky, „Přemisťování“. Měli jsme také táborák a noční hru. Závěr patřil hodnocení, hledání pokladu a samozřejmě diskotéce. Domů jsme přijeli unavení, ale spokojení z výsledků sebe samých i jednotlivých kolejí.

PŘIPRAVUJEME NA MĚSÍC ŘÍJEN

DÝŇOBRANÍ – sobota 9. října 2004 od 9.00 hod v prostorách DDM - již 3. ročník. Co máme pro Vás připraveného? Výtvarné dílny na téma dýně, ochutnávka různých druhů jídel z dýní – výměna receptů, výstava různých druhů dýní, výstava dýňových aranžmá, soutěž o největší dýni – doma vypěstovanou, soutěž o nejzajímavější vydlabanou dýni.

Pro děti ale i rodiče jsou připraveny výtvarné dílny na téma dýně – výroba dýňových lucerniček, výroba strašidel z dýní, potisk triček s motivem dýní – technika linoryt. Vezměte si s sebou – ozdobné dýně na lucerničky větší dýně na strašidla, tričko, ostrý nůž, nůžky - ostatní materiál zajištěn v DDM. Symbolické vstupné: 20,- Kč.

!!! ŽÁDOST!!! Vy, kdo máte velkou úrodu dýní, darujte nám dýně. Jenom tak oslavíme dýňobraní v co nejdýňovějším prostředí. Děkujeme.

Podzimní prázdniny v DDM – sledujte plakátky, připravujeme pro Vás výtvarnou dílnu a sportovní aktivity.

Plánujeme:

DRAKIÁDA – sobota 16. 10. 2004 ve 14.00 hod. Sraz a prezentace všech soutěžících bude na kopci u kapličky sv. Trojice. Startovné 10,- Kč. Soutěž o draka: neoriginálnějšího, nejmenšího, největšího, s největším doletem. Další program – táborový oheň, opékání vlastních špekáčků. Odměna pro nejmladšího a nejstaršího účastníka

Divadlo: 27.11. 2004 „Sluha dvou pánů“ - Národní divadlo Praha. Vynikající představení s Miroslavem Donutilem v hlavní roli. Pojedeme v 9.30 hod., čas bude i na procházku předvánoční Prahou. Představení začíná v 19.00 hod. Cena 970,-Kč zahrnuje dopravu autobusem a lístky v nejlepší pořadí.

NABÍDKA KROUŽKŮ na škol. rok 2004/05

viz ROSA č.9, nebo <http://www.ddmrosice.wz.cz/>

Neváhejte s rezervací místa, některé kroužky jsou kapacitně omezeny (sportovní, odbornosti, výtvarné). Pokud máte zájem o počítače nebo jazykové kurzy, zavolejte nám, usnadníme tím otevření určitého kurzu. Děkujeme za spolupráci.

Chcete přispět svou pomocí, radou, či nápadem a zároveň se pobavit na našich tradičních i netradičních akcích? Hledáme totiž solidní, dobrovolné spolupracovníky, kteří by se s námi zapojili do organizování aktivit pro děti, popř. větších akcí, (např. Miss). Dále uvítáme i nové vedoucí zájmových kroužků (např. gymnastika, aerobik....).

Rezervace, informace a přihlášky na telefon, fax, záznamník: 546 412 958, mobil: 603 834 762, email: meddm@mesto.rosice.cz. Sledujte vývěsky, plakátky a RKTV.

Lucie Kristková, za DDM

KIS Oslavany informuje

23. 10.	Horečka sobotní noci – diskotéka pro všechny věkové kategorie 20,00 - 02,00 hodin	Dělnický dům Oslavany	Kulturní a informační středisko Oslavany
24. 10.	Výstava „Podzimní aranžování květin“ spojená s výstavou obrazů pana Krejčího 13,00 - 18,00 hodin	Dělnický dům Oslavany	Spolek Lidový dům Oslavany
25. 10.	Výstava „Podzimní aranžování květin“ spojená s výstavou obrazů pana Krejčího 9,00 - 17,00 hodin	Dělnický dům Oslavany	Spolek Lidový dům Oslavany
30. 10.	Představení muzikálu Čachtická paní – 19,00 hodin, vst. 70 Kč Předprodej 25. – 27. 10. 17,00 – 19,00 hodin	Dělnický dům Oslavany	TJ Oslavany divadlo „Na mýtině“
31. 10.	Představení muzikálu Čachtická paní – 18,00 hodin, vst. 70 Kč Předprodej 25. – 27. 10. 17,00 – 19,00 hodin	Dělnický dům Oslavany	TJ Oslavany divadlo „Na mýtině“

14. 11. Představení muzikálu Čachtická paní – 18,00 hodin, vst. 70 Kč

Dělnický dům
Oslavany

TJ Oslavany divadlo „Na
mýtině“

Sport

KOPANÁ

Muži „A“ – Krajský přebor Jm KFS – po 5. kole

1. kolo Slovan – Mokrá 0 : 1
2. kolo Velké Pavlovice – Slovan 0 : 2 – Fučík, Malata David
3. kolo Slovan – Židenice 2 : 1 – Pšíkal 2
4. kolo Slovan – Šardice 2 : 1 – Fučík, Malata Petr
5. kolo Mikulov – Slovan 2 : 2 – Malata David, Malata Petr

-
1. Lišeň 5 4 1 0 12: 4 13
 2. Mikulov 5 3 1 1 11: 6 10
 3. Rosice 5 3 1 1 8: 5 10
 4. Židenice 5 3 0 2 10: 6 9
 5. Mokrá-Horákov 5 3 0 2 6: 6 9
 6. Bohunice 5 2 2 1 6: 2 8
 7. Rájec-Jestřebí 5 2 2 1 7: 3 8
 8. Šardice 5 2 2 1 6: 4 8
 9. Boskovice 5 2 2 1 5: 6 8
 10. Vacenovice 5 2 1 2 4: 4 7
 11. Hrušky 5 1 3 1 6: 5 6
 12. Veselí n. Mor. 5 1 1 3 6:10 4
 13. Ratíškovice 5 0 3 2 8:10 3
 14. Slavkov 5 1 0 4 3: 9 3
 15. Velké Pavlovice 5 0 2 3 3:12 2
 16. Ráječko 5 0 1 4 3:12 1

Muži „B“ - Okresní přebor Brno-venkov po 5. kole

1. kolo Říčany – Slovan 5 : 0
2. kolo Slovan – Ivabčice „B“ 3 : 3 – Všianský, Hrdlička, Havlásek
3. kolo Žabčice – Slovan 4 : 0
4. kolo Želešice – Slovan 4 : 1 – Václavíček
5. kolo Slovan – Ořechov 5 : 3 – Malata Petr 2, Krupica, Hrdlička, Václavíček

-
1. Říčany 5 4 1 0 16: 4 13
 2. Modřice 5 4 0 1 14: 7 12
 3. Šlapanice „B“ 5 3 1 1 11: 3 10
 4. Želešice 5 2 2 1 8: 5 8
 5. Zbraslav 5 2 2 1 5: 4 8
 6. Ivančice „B“ 5 1 4 0 11: 8 7
 7. Opatovice 5 2 1 2 9: 8 7
 8. Moutnice 5 2 1 2 7: 8 7
 9. Ořechov 5 2 1 2 9:14 7
 10. Měnin 5 1 2 2 8: 9 5
 11. Vojkovice 5 1 1 3 6:10 4
 12. Rosice „B“ 5 1 1 3 9:18 4
 13. Žabčice 5 1 0 4 9:13 3
 14. Prace 5 0 1 4 4:15 1

Dorost – I. třída Jm KFS - skupina „B“ po 5. kole

1. kolo Slovan – Ivančice 2 : 2 – Hrdlička 2
2. kolo Slovan – Hrušovany nad Jev. 1 : 4 – Hrdlička
3. kolo Valtice – Slovan 1 : 1 – Hrdlička
4. kolo Slovan – Mikulov 4 : 1 – Kopp 2, Rutmár, Hrdlička
5. kolo Šlapanice – Slovan 3 : 1 – Hrdlička

-
1. Tasovice 5 4 0 1 17: 8 12
 2. Hrušovany n. Jev. 5 4 0 1 13: 7 12
 3. Novosedly 5 4 0 1 16:12 12
 4. Miroslav 5 3 2 0 11: 7 11
 5. Jevišovice 5 3 0 2 16: 6 9

6. Mikulov 5 2 1 2 9: 7 7
7. Nikolčice 5 2 1 2 6: 5 7
8. Šlapanice 5 2 1 2 10: 9 7
9. Kohoutovice „B“ 5 2 1 2 5: 5 7
10. Ivančice 5 2 1 2 9:13 7
11. Rosice 5 1 2 2 9:11 5
12. Únanov 5 0 1 4 6:15 1
13. Valtice 5 0 1 4 1:10 1
14. Zbýšov 5 0 1 4 3:16 1

Starší žáci – Okresní přebor Brno-venkov po 3. kole

1. kolo Mokrý – Slovan 1 : 12 Kamas 4, Maňásek 4, Enžl, Kunitzký, Souček, Bohdál
2. kolo Tišnov – Slovan 5 : 2 – Vaculík, Enžl
3. kolo Slovan – Vev. Bítýška 10 : 1 – Maňásek 5, Vaculík 3, Enžl 2

-
1. Rajhrad 3 3 0 0 22: 1 9
 2. Šlapanice 3 3 0 0 14: 4 9
 3. Ivančice 3 2 1 0 24: 2 9
 4. Rosice 3 2 0 1 24: 7 6
 5. Újezd 3 2 0 1 12: 8 6
 6. Tišnov 3 2 0 1 10: 8 6
 7. Vev. Bítýška 3 1 0 2 7:20 3
 8. Oslavany 2 0 1 1 2: 6 1
 9. Kohoutovice 3 0 1 2 3:16 1
 10. Modřice 3 0 1 2 0:20 1
 11. Moutnice 3 0 0 3 4:13 0
 12. Mokrý 2 0 0 2 1:18 0

Mladší žáci – Okresní přebor Brno-venkov po 3. kole

1. kolo Mokrý – Slovan 0 : 3 – Pouchlý, Kamas, Kunitzký
2. kolo Tišnov – Slovan 4 : 0
3. kolo Slovan – Vev. Bítýška 1 : 4 – Kunitzký

-
1. Ivančice 3 3 0 0 45: 0 9
 2. Šlapanice 3 3 0 0 22: 2 9
 3. Rajhrad 3 2 1 0 18: 3 7
 4. Tišnov 3 2 1 0 13: 1 7
 5. Újezd 3 2 0 1 8: 5 6
 6. Rosice 3 1 1 1 4: 5 4
 7. Vev. Bítýška 3 1 1 1 7: 9 4
 8. Modřice 3 1 0 2 5:15 3
 9. Mokrý 2 0 0 2 0: 9 0
 10. Moutnice 3 0 0 3 0:16 0
 11. Oslavany 2 0 0 2 0:23 0
 12. Kohoutovice 3 0 0 3 0:34 0

Přípravka – Okr. přebor Brno-venkov – skup. „C“ - po 3. kole

1. kolo Slovan – Drásov 9 : 2 – Kunitzký 5, Bradáč 2, Kamas, Kaloud
2. kolo volno
3. kolo Slovan – Zastávka 16 : 1 – Kunitzký 5, Bradáč 3, Ondračka 2, Buc, Kaloud, Kučera, Trávníček, Kamas, vlastní

-
1. Tišnov „A“ 3 3 0 0 47: 3 9
 2. Kuřim 3 3 0 0 25: 1 9
 3. Rosice 2 2 0 0 25: 3 6
 4. Čebín 2 2 0 0 12: 0 6
 5. Tišnov „B“ 3 1 0 2 8:24 3
 6. Domašov 3 1 0 2 5:18 3
 7. Drásov 3 0 0 3 3:19 0
 8. Zastávka 2 0 0 2 3:22 0
 9. Mor. Knínice 3 0 0 3 0:41 0

Kuželky

A je to opět tady!!! Začíná kuželkářská sezóna 2004/2005 spolu s koloběhem zápasu v kuželnách, které obnáší spoustu pevných nervů, vítězných radostí i zdrcujícího smutku v podobě porážek. Tento rok bude o něco jiný oproti těm předešlým. Mohli jste si už povšimnout podivuhodného staveniště za koupalištěm, popravdě není tak zvláštní, ale pro okres Brno-venkov je výjimečný!!! Abych Vám to objasnila. Stavba, která bude ukončena koncem roku je budoucí čtyřdráhová kuželna, která v okrese Brno-venkov chybí. (Pozn. Jedna čtyřdráhová kuželna byla v Oslavanech, ale je nefunkční). Nejen kvůli

tomuto, ale i s ostatních důvodů se rosičtí kuželkáři rozhodli, že budou stavět. Tak to napsané to zní naprosto jednoduše, ale věřte, že to jednoduché není! Nevědělo se, zda zrenovovat starou, nebo postavit zbrusu novou kuželnu! Po projednání všech možností, se uznalo, že nejlepší bude vystavět moderní stavbu. Město Rosice nám nabídlo za symbolickou cenu pozemek (Tímto městu Rosice děkujeme!) a ze státní dotace jsme dostali částku, která nám umožnila se pustit do „našeho snu“.

Výjimečnost této sezóny není jen kvůli stavbě, ale i postupem našich „Ačkařů“ do 3.ligy. Myslím, že pro město našeho měřítka je velký úspěch vlastnit dvě ligová družstva. A to 1. ligu dorostenek a 3.ligu mužů!

Protože, chceme už jarní sezónu hrát na nové kuželně, musíme všechny podzimní zápasy odehrát na kuželnách soupeřů a naopak tedy na jaře se všechny zbývající zápasy budou hrát v novém prostředí! A už se těším jak se na nás přijdete podívat na novou kuželnu (je to taková menší pozvánka)!!!

Na závěr bych chtěla ještě popřát všem kuželkářům a jejich příznivcům úspěšný nejen kuželkářský start!

Za KK Slovan Rosice, Šárka Vaverková

Kulečník

Členové Billiard klubu Rosice trénují dvakrát až třikrát týdně ve své herně a připravují se tak na další ročník oblastní soutěže, který začne v měsíci říjnu a končí koncem března.

Naším velkým přáním je, aby se kulečník naučilo hrát velký počet mladých lidí. V letošních prázdninách jsme uspořádali dva turnaje ze čtyřmi koulemi pro veřejnost. První jsme nazvali „LETNÍ TURNAJ ŽEN“. Tato soutěž, kterou jsme pro ženy uspořádali poprvé, měla překvapivě vysokou úroveň. Turnaj hrálo šest rosičských děvčat systémem každá s každou. Nejlepší hráčkou byla VĚRA SOJKOVÁ (na fotu třetí zprava), která vyhrála všech pět utkání a odnesla si na památku diplom a upomínkovou cenu. Děvčatům se turnaj líbil a museli jsme slíbit, že ho uspořádáme i příští rok.

Začátkem srpna jsme připravili turnaj pro děti do patnácti let. Také dětem se hra líbila a věříme, že nadšení ze hry na zelených stolech u některých z nich přetrvá. Zvítězil DAVID FÜHRLINGER, který jak je již v Rosicích u tohoto příjmení pravidlem, ostatní svou hrou převyšoval. Doufáme, že v budoucnu bude tak úspěšný jako jeho bratr PATRIK, který byl v roce 2001 mistrem České republiky v kategorii „KADET“.

Také pro tyto malé hráče jsme měli připravené diplomy a dárčky na památku.

Naše příznivce upozorňujeme na vývěsní skříňku, kterou máme na budově naproti rosičské radnici, kde budeme veřejnost informovat o výsledcích utkání našich hráčů v soutěžích oblastního přeboru a zvát veřejnost na zápasy, které se budou hrát v domácím prostředí v naší herně v Zastávce u Brna, Havířská 38.

J.K.

Hokej

Informace pro příznivce mužského hokeje v Rosicích.

Po delší odmlce se bude příští rok v Rosicích hrát opět mužský hokej. Po domluvě s vedením HCM Slovan Rosice a HK Tědo Brno a na základě smlouvy o sportovní spolupráci bylo vytvořeno mužstvo dospělých. Cílem tohoto spojení je možnost dalšího uplatnění rosičských hokejistů z mládežnických družstev a jejich výkonnostní rozvoj. Nové mužstvo bude nastupovat v sezóně 2004-2005 v krajském přeboru Moravy mužů (kraj Vysočina, Jihomoravský, Zlínský) pod názvem Hokejový klub Slovan Rosice. V tomto přeboru startují kromě mužstva Rosic mužstva Nedvědic, Boskovic, Bulldogs Brno, Vyškova, Břeclav, Uh.Hradiště, Uh.Brodu, Uh.Ostroha a Kroměříže.

Soutěž se bude hrát dvoukolově každý s každým a po základní skupině bude rozdělena na dvě skupiny podle umístění 1-6, 7-10. První skupina 1-6 bude hrát dvoukolově o vítěze soutěže, druhá taktéž dvou kolově o spodní pořadí, z tohoto přeboru se nesestupuje. Po základní a nadstavbové části následuje PLAY-OFF které se bude hrát na dvě vítězství, první z Jihomoravského a Zlínského kraje postoupí do baráže o 2.ligu.

Společné mužstvo i s juniory HCM po rozbruslení v srpnu zahájilo přípravu 31.8. a sehraje několik přátelských utkání.

2.10 bude sehráno přátelské utkání v Kroměříži a neděli 10.10.bude sehrána v 17 hodin odveta na našem Z:S:

Samotná soutěž bude zahájena ve čtvrtek 14.10.v 18.15 na zimním stadionu v Rosicích a přivítáme nově vytvořené mužstvo Břeclavi.

Do konce roku 2004 budou domácí zápasy hrány pravidelně v sobotu na Z.S.Rosice v 17.15.

Jsou to zápasy:

So.16.10.Slovan-Uh.Hradiště

So.23.10. Slovan-Vyškov

So.30.10 Slovan-Nedvědice

So.6.11. Slovan-Boskovice

So.20.11.Slovan-U.h.Brod

So.27.11.Slovan-Kroměříž

So.4.12. Slovan-Bulldogs

So.11.12.Slovan-Uh.Ostrov

Cílem našeho mužstva je po základní části umístění ve finálové skupině a v Play –Off co nejlepší umístění.

Proto aby mohlo mužstvo dobře pracovat bude zapotřebí pro letošní sezónu a hlavně pro sezóny další,kdy dospějí místní dorostenci hrající dnes ligu dorostu doplnit potřebné finanční částky od místních podnikatelů.Rozpočet mužstva zatím pokrývají převážně brněnští sponzoři,kteří zůstaly mužstvu věrní ale činí to bohužel asi 60% rozpočtu.Někteří z rosických podnikatelů již byli osloveni naším manažerem p.Jiřím Nejedlým a svými finančními částkami se snaží novému rosickému klubu pomoci.Patří jim za to veliký dík a jména jejich firem budou zveřejněny na mantinelech Z.S. V dalších měsících se chystáme oslovit další firmy za účelem jak finanční tak i materiální pomoci.

O vedení mužstva se budou starat p.Živný Václav st., Josef Komínek, Jaroslav Juřica a Jiří Nejedlý.

Trenérem mužstva je mladý perspektivní trenér Stanislav Obrdlík mající trenérskou licenci B a pomáhat by mu měli někteří hrající hráči a to Bronislav Hirš, Jiří Navrátil a snad i Michal Konečný v Rosicích velmi známí a oblíbení mezi fanoušky .

Hlavním pořadatelem a pomocníkem bude p.VI.Soural st. Vstupné na mistrovská utkání bylo stanoveno na 20 Kč.

Co se týče hráčského kádru zhruba polovina mužstva zůstala z oddílu HK Brno a druhá polovina bude doplněna z místních odchovanců a juniorů.V rámci finančních možností chceme mužstvo doplnit i zkušenými hráči z jiných oddílů kteří v Rosicích v mnoha případech již hráli.Soupiska všech hráčů a sponzorů bude uváděna na speciální vstupence.

Informace o klubu a utkáních budeme pravidelně zveřejňovat v měsíčníku ROSA, místní kabelové televizi a na internetových stránkách.

Tímto zveme všechny příznivce ledního hokeje v co nejhojnějším počtu na obnovenou premiéru mužského ledního hokeje v našem městě a doufáme že i s vaší pomocí navážeme na minulé úspěchy hokeje v Rosicích.

Za HK Slovan Rosice Václav Živný st.

HCM Slovan Rosice zahajuje ligu dorostu

Máme začátek školního roku a s ním i začínající mistrovské zápasy v hokeji. Nejvíce pozornosti budou přitahovat hlavně dorostenci. Vždyť liga dorostu je již soutěž na velmi vysoké úrovni. Naši hokejisté ji budou hrát v historii Rosic poprvé. Tímto zveme všechny hokejové fanoušky na naše zápasy.

Domácí zápasy Dorostu:

Neděle 3.10 16,15 hod. Rosice - Olomouc

Pátek 15.10. 19,15 hod. Rosice - Nový Jičín

Pátek 22.10. 19,15 hod. Rosice - Havířov

Pátek 29.10. 19,15 hod. Rosice - Frýdek - Místek

HCM Slovan Rosice přeje Všem příjemnou zábavu a hodně sportovních zážitků.

*Jiří Fusek
za HCM Slovan Rosice*

Veřejné bruslení v měsíci říjnu 2004

Od 1.10.2004 zahajuje zimní stadion v Rosicích bruslení pro veřejnost a to v následujících dnech:

Středa 6., 13., 20., 27. od 16.30 do 18.00h.

Pátek 1., 8., 22. od 13.00 do 14.15h.

Srdečně zvou zaměstnanci a vedení zimního stadionu.

Sběratelské obory

Numismatika

Tento obor se zabývá především sbíráním mincí, medailí,medailonů, žetonů, nouzových platidel, účelových známek a dalších platebních prostředků. Její název pochází z latinského slova Nummus – peníz. Numismatika je též samostatným vědním oborem.Podoborem numismatiky je notafilie zabývající se problematikou papírových platidel včetně například směnných listů a cenných papírů.

První mince razil již v sedmém století před naším letopočtem král Kroisos v Lydii v Malé Asii. Mince byly z elektronu (přírodní směsi zlata a stříbra) a byla na nich vyražena lví hlava.Tento příklad brzy následovaly další řecké městské státy.

První mincí raženou u nás byl denár.Ražba této stříbrné mince byla započata již za vlády Boleslava I. (935 – 972). Průměr mince je 18 až 20 mm, hmotnost přibližně 1 g a materiál téměř ryzí stříbro. První československou mincí byl dvacetihaléř s letopočtem 1921.

Sbírání mincí patří k velmi rozšířeným oborům a sbírat lze jednotlivé státy, panovníky, druhy mincí, tvary mincí, náměty na mincích, období mincovny a podobně. Poměrně rozšířené je i sbírání moderních mincí podle ročníků.

Určit nejvzácnější minci ve světě bych se neodvážil. Existuje mnoho unikátů především ve sbírkách muzeí. Z moderních mincí u nás je asi nejvzácnější pětihaléř z roku 1924 jehož cena se v současnosti blíží 200 000,- Kč. Je však i několik dalších jejichž cena se počítá v desítkách tisíc.

Zámecká numismatická sbírka má poměrně dost materiálu různé kvality. Ve stálé expozici je vystaveno několik mincí Albrechta z Valdštejna, jediného z majitelů našeho zámku, který měl právo razit vlastní mince. Zajímavá je sbírka ražeb se vztahem k Rosicím a okolí. Paří sem především medaile k určitým výročím ale i účelové nebo nouzové známky (zde ve smyslu mince). Ty byly používány především v předválečném období často jako reklamní, zálohové, nebo i v případě nedostatku drobných peněz. Ve sbírce jsou i dvě medaile s portrétem Karla staršího ze Žerotína.

Popis k vyobrazením:

1. Nejstarší známá medaile z Rosic roku 1871 vydaná u příležitosti tábora lidu konaného 9.7. u kaple Svaté Trojice (cín)
2. Pamětní medaile rosických hasičů z roku 1905 k příležitosti 25 let sboru (cín)
3. Medaile Karla staršího ze Žerotína, vydala Zlatá koruna s.r.o. (stříbro)
4. Žeton na ½ l piva používaný hostinským Karlem Friedrichem z Tetčic (mosaz)
5. Medaile ČSN Brno 1979, autor Šindelář (bronz)
6. Nouzový dvacetihaléř Potravního spolku v Padochově (železo)
7. Medaile k rytířskému klání 1994 unikát, razidlo prasklo, raženy 2 ks ze směsi olova a cínu, jeden kus z mosazi
8. Medaile k 300. výročí kaple Nejsvětější Trojice z r. 1997 (hliník).

Ing. Jaroslav Dytrych

PŘÍLOHA P II: PŘÍSPĚVKY J. VESELÉHO A MGR. BARTOŠE ZVEŘEJNĚNÉ VE ZPRAVODAJI ROSA V LEDNU 2002.

zenční materiály o svých aktivitách a předali nám je v co nejkratší době, abychom je mohli tematicky začlenit do výsledné prezentace.

Struktura informací bude převážně vycházet z navigace použité na www.rosice.cz. Rovněž bude poskytnut prostor pro komerční subjekty. Zveřejněny budou základní informace o činnosti našich podnikatelů. Ovšem není v našich silách kontaktovat vás za jejich získáním, proto zveřejníme všechny, kteří nám pošlou údaje na dotazy@rosice.cz (předmět činnosti, sídlo, otvírací doba, kontaktní osoba, telefon, fax, email, internetová adresa). Pokud hodláte prezentovat svoji firmu ve větším rozsahu, kontaktujte nás na uvedené adrese nebo zavolejte na telefonní číslo uvedené níže.

Dále bychom rádi oslovili potenciální distributory, kteří by chtěli dané CD v našem regionu prodávat. CD bude samozřejmě prodejně v prostorách městské radnice. Bližší podrobnosti vám sdělíme v příštím vydání zpravodaje.

Závěrem bych již rád jen sdělil dokončení prezentovaného produktu. Vzhledem k obrovskému množství informací, které se nám do dnešního dne podařilo shromáždit a s předpokládanými materiály z vašich řad, je termín zhotovení stanoven na rok 2002. Doufám, že splníme naše i vaše očekávání a tento ojedinělý projekt v našem regionu společně dotáhneme do úspěšného konce.

Dotazy směřujte na dotazy@rosice.cz, případně telefonicky na 0604/243320

ZŠ

Škodí, stále škodí...

Pravidelní čtenáři měsíčníku Rosa si jistě vzpomenou, že již v červenci minulého roku jsem upozorňoval na destrukční činnost dvou pánů zastupitelů a sice Mgr. V. Bartoše a Ing. J. Černohorského, CSc., a vyzýval je k demisi. Jednalo se tehdy zejména o to, že tito pánové se místo tvůrčí činnosti v zastupitelstvu věnovali intrikám, které měly směřovat „k boji o křesla“. Městské zastupitelstvo však naštěstí závčas těmto snahám zabránilo. Jmenovaní pánové si však, bohužel, z této kauzy poučení nevzali a zřejmě se rozhodli škodit v tomto zastupitelstvu i nadále. Tentokrát si vzali za záminku rekonstrukci náměstí. Posuďte sami:

Již v roce 1999 se začala konkretizovat myšlenka zahájení velké investiční akce s cílem odkanalizování Palackého náměstí a s tím související výměna havarijního vodovodního řádu, plynových rozvodů, el. sítě a jeho celková architektonická rekonstrukce. V průběhu roku 2000 se pak již vedly zcela praktické diskuze nad různými variantami, zamýšlená akce byla zveřejněna na nástěnkách, v časopise Rosa a v místním televizním vysílání, byly zorganizovány besedy občanů i zastupitelů s příslušnými odborníky. Na základě některých připomínek, získaných na těchto akcích, bylo do konečného projektu zakomponováno několik změn a dne 13. 11. 2000 byl definitivně zastupitelstvem schválen. Pro tento záměr hlasovali i oba pánové, o kterých píše tento článek.

Uplynulo několik měsíců od tohoto významného rozhodnutí zastupitelstva, než tito pánové zjistili, že u nás existují někteří občané, kteří se z různých důvodů původní diskuze o rekonstrukci náměstí nezúčastnili a kterým se záměr radikální obnovy stromořadí nelíbí. Logické by v tom okamžiku bylo, aby se zastupitelé, kteří celou přípravu projektu sami absolvovali, kteří žádnou jinou variantu nenavrhovali a kteří pro konečnou verzi sami hlasovali se snažili těmto občanům vysvětlit důvody svého rozhodnutí a také to, že v této době změnit původní rozhodnutí by vedlo k vážným finančním škodám. Místo toho tito „horliví zastupitelé“ (jak se sami nazvali v Rose č. 11) začali organizovat akce, které v případě jejich úspěchu, k těmto finančním škodám skutečně povedou.

Nevíme, z jakých důvodů se někteří občané nevyslovili k rekonstrukci náměstí v průběhu diskuze o této investiční akci a vyjadřují se až nyní. Jistě pro to nějaké jejich důvody existují. Samozřejmě, že mají právo uplatňovat své názory i nyní. Některé drobné změny byly dokonce již na základě připomínek uskutečněny. V případě navrhovaných zásadních změn projektu (což myšlenka zachování původních stromů na původních stanovištích je) je však povinností nás, zastupitelů upozorňovat občany i na souvislosti s tímto rozhodnutím. Zastupitel totiž dobře ví, že:

- na základě jeho rozhodnutí o rekonstrukci náměstí byl zadán (a dnes již vyhotoven) prováděcí projekt v ceně 750 000 Kč
- každá významnější změna tohoto projektu pozdrží výstavbu a bude stát další peníze za úpravu projektu
- na základě rozhodnutí o rekonstrukci náměstí byl přijat úvěr od banky ve výši 30 milionů Kč. Za každý den rezervace tohoto úvěru u banky se platí poplatky a každý den zdržení výstavby by tedy znamenal další peníze vyhozené oknem.

Občan, který se zajímá o komunální politiku jen občas, nemusí všechny tyto souvislosti vědět. Vědí je však velmi přesně uvedení dva pánové a proto jediným možným vysvětlením jejich postupu je snaha poškodit své město za každou cenu.

Ostatně, posuďte sami...

Jaroslav Veselý, člen městské rady

Poděkování

Děkuji touto cestou panu Jaroslavu Veselému za velmi objektivní článek, který nepozornému čtenáři doporučuji ještě jednou přečíst. Pan Veselý konečně odhalil pravé škůdce. Zvláště ten první uvedený škodil tomuto městu už v letech 1990–1996.

Vzpomenou si na to jistě žáci a učitelé základní školy společně s panem ředitelem, žáci hudební školy, obyvatelé penzionu pro seniory, vedení zimního stadionu a fanoušci ledního hokeje, kastelán zámku, klub důchodců a jistě mnoho dalších.

Přeji panu Veselému klidný spánek.

Vám, milí spoluobčané, přeji do nastávajícího roku pevné zdraví, pohodu a splnění všech Vašich přání.

Mgr. Vladimír Bartoš, starosta města v letech 1990–1996

PS: Dne 23. 11. 2000 se na zastupitelstvu hlasovalo o předběžném návrhu na rekonstrukci náměstí. Pro rekonstrukci jsem samozřejmě hlasoval. Prováděcí projekt se zpracovával až v roce 2001 a až v tomto roce se hlasovalo o likvidaci lip na náměstí. Ne všichni pro to zvedli ruku. Ne všichni občané s tím souhlasí. Jsou to škůdci! Kdo nejde s námi, jde proti nám.

Ostatně, posuďte sami...

Hanebný čin

Jako každý rok, tak i ten minulý, jsem se společně s rodinou těšila na Vánoce a vychutnávala předvánoční atmosféru spojenou nejen s duchovním prožitkem, ale i předvánočním shonem a snahou přispět i svým dílem k co možná nejlepší sváteční náladě.

Bohužel už dosti dlouhou dobu nemohu tuto sváteční pohodu sdílet se svými rodiči. Proto se snažím v místě jejich posledního odpočinku složit úctu v podobě vánoční výzdoby a těšit se s nimi alespoň touto formou ze svátků klidu a míru. Jak velké bylo však moje rozčarování, když jednoho dne jsem přišla k hrobu a celá vánoční výzdoba v podobě vysázené mísy byla rozkradená, sprostě zdevastovaná. Kdo má vůbec odvahu ke spáchání tohoto hrdinského činu? Krádež je sama o sobě hnusným činem a pokud je spáchána na tak důstojném místě, jako je hřbitov, o to víc je hanebnější.

Bohužel mi již rodiče nemohou sdělit jméno či popsat tvář viníka, aby mohl být po zásluze potrestán, proto mu mohu vzkázat jenom politování nad jeho povahou, a pokud je takto nemocný a své jednání neovládá, tak mu doporučit léčbu v příslušném léčebném ústavu.

Od ostatních občanů i z vlastní zkušenosti vím, že to není ojedinělý případ na rosickém hřbitově, proto vyzývám k řešení tohoto problému příslušné orgány i vás spoluobčany!

Krásný a v pohodě prožitý nový rok 2002 přeje *Věra Božková s rodinou*

PŘÍLOHA P III: INZERÁT A. NOVÁČKOVÉ ZVEŘEJNĚNÝ VE ZPRAVODAJI ROSA V PROSINCI 2004

*Prázdný je domov,
smutno je v něm,
jak moc tatíko
chybíš nám všem.*

Dne 30. prosince 2004 tomu bude rok, co nás opustil můj manžel, tatínek, dědeček a strýc

pan Antonín HŘIB

Kdo jste ho znali, vzpomeňte s námi.

S úctou a láskou vzpomínají

manželka s maminkou a synové s rodinami

Poděkování

Děkuji touto cestou Městské policii Rosice za vykonanou ochranu mé osoby na místním hřbitově dne 5. listopadu 2004.

Zvláště pak děkuji paní Sylvě Makovské, která tuto bezpečnou ochranu pro moji osobu, **osobně** objednala u Městské policie v Rosicích.

S veškerou úctou

Anna Nováčková, rozená Dostálová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat mladému muži, který se mi věnoval 26.10.2004 a pohotově zařídil mobilem vše potřebné při mé nehodě na Brněnské ulici v Rosicích až do příjezdu sanitky z Ivančic. Z telefonování jsem zaslechla, že se snad pán jmenoval Bochníček.

Děkuje

Helena Medková

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

Požární prevence, civilní ochrana

Hasicí přístroje (typy, použití) – díl 4, HP Pěnový

Přenosný hasicí přístroj pěnový se na trh dodává zejména o objemu 6 a 9 l pěnотvorného roztoku. Účinně hasí požáry tříd A a B, tj. požáry pevných organických látek a požáry hořlavých kapalin nebo látek přecházejících do kapalného stavu, jako např.: benzín, olej, barvy.

Nelze použít k hašení polárních kapalin, tj. alkoholů, aldehydů, éterů apod.